

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 38 (2273) 1993 RUGSĖJIS-SEPTEMBER 21

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

NUMERIO KAINA — \$1.00

Kas auklėja vaikus?

Nepilnamečių pasimetimo ir gausėjančių nusikaltimų akivaizdoje vis daugiau ir plačiau viešai pasisakoma vaikų auklėjimo problemomis. Į klausimą, kas vaikus auklėja, turbūt staigus daugelio atsakymas būtų — tėvai. Išskyrus netekėjusių merginų atvejus, vaikai gimsta teisėtose santuokose. Todėl ir pirminį auklėjimą jie gauna iš savo tėvų. Tai natūralu ir taip yra buvę šimtmečiais.

Šių dienų gyvenime ima rodytis vis stiprėjantys pokyčiai. Įsidarbinę tėvai nebeturi pakankamai laiko savo vaikams. Iškilę problema, kurią bando spręsti plačiau, net valstybiniu mastu, steigiant vaikų priežiūros centrus. Į juos tėvai savo mažylius suveža rytais ir grįždami iš darbo pasiima. Kai kuriose vietovėse vaikai surenkami specialiais autobusais. Nepaisant nemažų išlaidų, ši sistema atrodo patogi ir priimtina. Tuose centruose vaikus prižiūri kvalifikuotos tarnautojos, daugiausia jaunos moterys. Vaikai yra užimami pagal tam amžiui nustatytas programas ir jie dieną praleidžia bendraamžių aplinkoje. Tai žinoma, naudinga ir jau saivai turi atitinkamą auklėjimą prasmę. Ugdomas bendruomeniškumas, savarankiškumas — vaikas įgyja reikalingų savybių, kokios daug sunkiau susidarytų augant vienišam. Iš tikrųjų tokie vaikų priežiūros centrai nėra šių laikų atradimas. Būta jų ir žymiai anksčiau. Tuo gana sėkmingai užsiimdavo kai kurios vienuolijos ar kitos religinės organizacijos. Netruksta jų nė dabar, bet pasaulietiško atspalvio vaikų darželių steigiasi jau kur kas daugiau pagal poreikius miestų rajonuose. Tie centrai, kaip ir valdiškos mokyklos, pagrindinį žmogaus ugdymo elementą — religinį auklėjimą — išjungia. Tėvai, kurie pasiryžę savo vaikams nuo pat mažens skiepyti Dievo išpažinimą ir auklėjimą sieti su religiniu gyvenimu, susiduria su painiu klausimu. Dėl nuotolių ar didesnių išlaidų ne visiems prieinami centrai su religiniu auklėjimu.

ATIDUODANT vaikus į priežiūros centrus, įsidėmėtina ir kita problema — tai "tėvų praradimas". Pastarųjų meilė vaikui dėl laiko stokos sunkiai begali plačiau reikštis. Tėvai, pasiilę savo mažyčių, ne visada naudingai auklėjimą prasmę. Dažnai pataikavimais ar įgeidžių patenkinimais bando jie užpildyti jaučiamas spragas. Tuo vaikui iš tikrųjų ne duodama, bet atimama. Be to, svetimųjų prižiūrimi vaikai ilgai gali pradėti jausti silpnėjančią tėvų įtaką, nes jie praktiškai jau yra veikiami kitų žmonių, kurių valdai reikia paklusti. Tiesa, ne kiekvienas namų židinytė vaikai yra patrauklus ir pavyzdingas. Ne visi tėvai mėgsta su savo vaikais užsiminėti, suprasti vaikų pasaulį, į kurį reikia įeiti norint išpuoselėti "draugystę", būtiną ir padedančią prie vaiko priartėti bei jį tinkamai suprasti. Ir vis dėlto tėvai, nors ir "paspyvenai", yra geriau negu jokie. Tėvų meilė persiduoda įvairiais būdais, ir normaliai augintinis tai jaučia. Tos genetiškos veiksmės negalima paneigti. Ji egzistuoja visur, kur tik gyvybė auga. O saugumas, kurio vaikui reikia, atsiremia labiausiai į tėvus, į tą vienintelę, išskirtinę savųjų namų aplinką. Tėvai, mylėdami savo vaikus, turi būti apdairūs, kad atsiranda reikalas juos pavesti kitų globai. Taipgi turi suprasti, kad mokamas už vaikų priežiūrą pinigais toli gražu ne viską nupirka. Nuo tos sampratos labai priklauso ir auklėjimo rezultatai. Paradoksas: gatvės vaikų problemos prasideda ne gatvėse. Siūlo galas driekiasi kažkur namuose. ČS.

KANADOS ĮVYKIAI

Pasitraukia Kvebeko premjeras

Kvebeko liberalų premjeras Robertas Bourassa paskelbė pasitraukimą iš šių pareigų ir iš politinio gyvenimo. Ši žingsnis jis žada žengti 1994 m. pradžioje, kai Kvebeko liberalų partija išsirinksi naują vadą ir pradės ruošti provincinio parlamento rinkimus. R. Bourassa pirmą kartą liberalų atstovu Kvebeko parlamentan buvo išrinktas 1966 m., premjeru tapo 1970 m. Jam teko matyti tų metų spalio mėnesį įvykusį Kvebeko išsilavinimo fronto sąmokslą. Į separatistų rankas tada buvo patekęs Britanijos diplomatas James Earl Cross ir paties premjero R. Bourassos vyriausybės darbo ministeris Pierre Laporte.

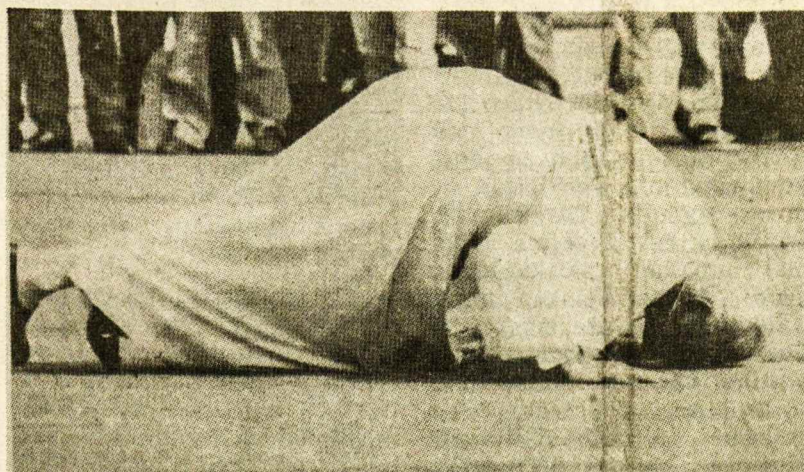
Prasidedantį sukilimą sustabdė kitas kvebekietis — Kanados ministeris pirm. P. E. Trudeau, pasiuntęs kariuomenę ir paskelbęs išimties stovį, leidžiantį suimti sąmokslu įtariamus separatistus. Be kaltės įrodymo buvo suimta puspenkto šimto kvebekiečių. Darbo ministeris P. Laporte buvo rastas jau nužudytas. Jaunam Kvebeko liberalų premjerui R. Bourassai tai buvo pirmoji skaudi pažintis su šios provincijos prancūziskaisiais separatistais.

Dėl šios priežasties jis, atrodo, stengėsi sustiprinti politines liberalų kultas Kvebeke separatistams palankesniais

įstatymais. 1974 m. premjero R. Bourassos vyriausybė priėmė įstatymą nr. 22, vieninteli oficialia kalba Kvebeke pripažįstantį prancūzų kalbą, suvaržantį vaikų siuntimą į angliškąsias mokyklas 900.000 angliškai kalbančių kvebekiečių.

Šis premjero R. Bourassos posūkis suerzino angliškuosius kvebekiečius, bet nesusistabdė prancūziškųjų separatistų veiklos. Iš liberalų partijos pasitraukęs Rene Levesque su savo įsteigta Kvebeko partija 1976 m. laimėjo provincinio parlamento rinkimus, iš valdžios išstumdamas premjerą R. Bourassą ir jo liberalus. Tai buvo antras skaudulys R. Bourassai, kuris 1967 m. padėjo R. Levesque'ui paruošti politinę bendraujančios nepriklausomybės idėją. Tada R. Bourassa buvo gundomas įjungti separatistinę Kvebeko partiją. Jam betgi atrodė, kad pasitraukimas iš Kanados būtų labai žalingas Kvebeko ekonomijai. Abiejų politikų keliai išsiskyrė. Rinkimus laimėjo naujoji Kvebeko partija. R. Bourassa, rinkėjų apkaltintas savo vyriausybės narių korupcija ir nepotizmu, pasitraukė iš politikos ir išvyko Belgijon.

Kvebeko liberalai jį vėl sugrąžino į vadų išrinko 1983 m. Premjero R. Bourassos liberalai (Nukelta 1-9 t. psl.)

Šv. TĖVAS JONAS PAULIUS II pradeda savo istorinę vėšnagę Lietuvoje. Viršuj — išlipęs iš "Alitalia" lėktuvo Vilniuje 1993 m. rugsėjo 4 d., pirmą kartą bučiuoja Lietuvos žemę, kurią daugelį metų trokštė troško aplankyti; apačioje — Šv. Tėvą sveikina įvairiaamžiai lietuviai

TELEFAKSU IŠ VILNIAUS

Savaite Lietuvoje

Po vasaros atostogų prasidėjo trečioji seimo sesija — pirmoji laisvoje be Rusijos kariuomenės Lietuvoje. Buvo svarstyta darbo programa, kituose posėdžiuose vyravo Lietuvos banko tema.

Pareikštas kaltinimas Lietuvos banko valdybos pirm. Romualdai Visokavičiui dėl įtariamo piktnaudžiavimo tarnybine padėtimi, pervedant 20 mln. litų į "Litimpex" banką remti žemdirbiams ir jų produkciją superkančioms įmonėms. Valdytojo advokatas ir seimo opozija mano, kad kaltinimas nepagrįstas. Daug kalbama apie siūlomą kredito emisiją, kuriai atkakliai priešinas R. Visokavičius, nes tai vestų prie lito nuvertėjimo (dabar JAV doleris kainuoja apie 4.3 lt). Nušalinus R. Visokavičių, laikinai bankui vadovauti paskirtas vienas iš jo pavaduotojų Juozas Sinkevičius. Vyriausybė priėmė krašto žemės ūkio veiklos plėtojimo programą. Jos pagrindinės kryptys: kurti ir stiprinti privačius ūkius (privatizaciją baigti per 10 metų), mokyti dirbti rinkos konkurencijos sąlygomis, atgaivinti prieš karą plačiai praktikuotą kooperaciją, padidinti žemės ūkiui skiriamas biudžeto lėšas nuo 9% iki 10-12%.

Lietuvos ir Danijos transportininkai aptarė numatomą bendrą keltų laivybos liniją kroviniams ir keleiviams pervežti. Susitikime dalyvavo Danijos transporto ministeris Helge Martensen, Lietuvos susisiekimo ministeris Jonas Biržiškis ir jūrų įmonių vadovai. Tariamasi ir su švedais dėl bendros tranzitinę krovinių plukdymo linijos tarp Klaipėdos ir Švedijos uosto Kalmaro.

Lietuvoje paskelbta nauja atsisakymo už komunalines

Šiame numeryje:

Kas auklėja vaikus?

Tėvai neturi laiko savo vaikams

Pietų Lietuvos mokyklose apsilankius

Daugiau reikėtų susirūpinti Vilniaus krašto lietuvių mokyklomis

Lietuvos talentai Amerikoje

Tarptautiniame pianistų konkurse dalyvavo kaunietis Rokas Zubovas

Juozo Kairio netekus

Velionis, teisininkas ir žurnalistas, mirė Vokietijoje

Sąjūdis įveikė perestroiką

Pokalbis su seimo nariu Sauliumi Pečeliūnu

Generolas Šalikašvilis ir... teisybė

JAV karinių jėgų vadas — pokario ateivis

Naujasis VD universiteto rektorius

Veiklos ir darbų kelias

"Į laisvę" ryškina nacių žiaurumus

Rezistencinės minties ir kultūros žurnalas

Istorikas Šapoka Lietuvoje niekad nebuvo pamištas

Prisimenant pirmąjį "Tėviškės žiburių" redaktorių

Šventojo Tėvo sveikinimas Lietuvai

1993 m. rugsėjo 4 d. atskridęs į Vilnių Jonas-Paulius II pasakė šią sveikinimo kalbą

Garbė Jėzui Kristui!
Gerbiamas Respublikos Prezidente!
Gerbiameji kardinolai, broliai lietuviai vyskupai!
Vyriausybės ir miesto valdžios atstovai!
Ponios ir ponai!
Brangūs broliai ir seserys!

1. Nepaprastai jaudindamasis ką tik pabučiavau Lietuvos žemę, — dėkojau Dievui už man duotą malonę atvykti pas jus.

Trokštė troškau aplankyti ypač man brangią jūsų žemę! Vos tik nežvelgiama Dievo valia buvau išrinktas į Apaštalo Petro sostą, nuskubėjau į Gailestingumo Motinos lietuvių koplyčią Vatikano Bazilikos požemyje. Ten, prie Mergelės Marijos kojų, meldžiausi už jus visus.

Ši jūsų žemė yra brangi visai krikščioniškai tautai, pasklidusiai penkiose žemynuose! Lietuva — tyli liudininė karštos meilės religijos laisvė, kuri, kaip ne kartą pabrėžiau, yra visų kitų žmogiškų ir visuomeninių laisvių pagrindas. Lietuva visad stengėsi paliudyti savo ištikimybę Katalikų Bažnyčiai, nuėjo ilgą, skausmingą kelią į laisvę ir išgarsėjo kaip kankinių ir išpažinėjų žemė.

2. Nūnai istorinė diena. Pirmąjį kartą Popiežius atvyksta į Lietuvą ir į Baltijos kraštus. Tik prisiminkimė vieną po kito per šitiek evangelizacijos amžių nutikusius įvykius! Tatai nuostabių atsitikimų kupinas, krikščioniškąja naujiena paženklintas kelias. Ši naujiena susilijo su jūsų tėvynės istorija.

Prieš mūsų akis iškyla garbingieji asmenys: karvedys Mindaugas, pakrikštytas "kar-

paslaugas tvarka. Mokesčiai už butą bus skaičiuojami nebe nuo gyventojų skaičiaus jame, o nuo naudingo gyvenamojo ploto. Keičiasi ir mokesčių už apšildymą tarifai — jie padidės kelis kartus.

Trečiadienio vakare ir Lietuvos žydai pradėjo švęsti Naujuosius — 5754 metus. Vilniaus sinagogoje giedėjo kantorai iš Amerikos, įvykusiame vakare hebraiškai ir lietuviškai buvo pasakota apie šios šventės tradicijas, koncertavo žydų ansambliai.

Panevėžietis Vitalijus Karpačiauskas tapo Europos bokso čempionu. Tai penktas Lietuvos boksininkas, iškovojęs tokį titulą — ketvirtasis medalius buvo gautas Juozo Juocevičiaus 1971 m.

Ir šią savaitę beveik kasdien lijo, labai trukdėsi laukų darbai — dar nenuimta nemaža dalis šiemetinio neblogio derliaus. G.L.

tu su didžiule daugybe", Inocento Ketvirtito (IV) paprašęs, kad Lietuvos karalystė taptų "šventojo Petro nuosavybe", gautų "Apaštalo Sosto apsaugą ir globą".

Vytautas Didysis, sutvirtinęs krašto nepriklausomybę; Jogaila, vedęs Lenkijos karalienę Jadvygą ir rūpinęsis Lietuvos krikštu tūkstantis trys šimtai aštuoniasdešimt septintaisiais (1387) metais. Ši data ženklina šalies perėjimą į krikščioniškąjį tikėjimą.

Šventasis Kazimieras, žmogus mokėjęs parodyti drąsą ir atleisti, pirmasis Lietuvos šventasis, lietuviams ir lenkams palikęs šviesų meilės ir teisingumo pavyzdį.

Tai vis asmenys, padėję kurti Lietuvos valstybinę ir krikščionišką didybę. Jie nutiesė kelią, nurodė gyvenimo būdą; nubrėžė reikšmingą visuomeninės taikos siekį, kurio reikia rūpestingai ieškoti, suformavo lietuvišką dvasią.

3. Brangūs broliai ir seserys! Gerai žinau, jog atvykstu pas jus tokiu metu, kai Lietuvos visuomenė ieško šviesos savo garbingoje praeityje, tikėjimo

kupinoje istorijoje ir po ilgos kančios, išbandymų ir kankinystės laikotarpio stengiasi drąsiai žengti į priekį.

Išlikusių beveik Europos centre tarp senojo Žemyno Rytų ir Vakarų, pasitinkinti savo ilgą krikščionišką tradiciją Lietuva galės iš naujo eiti vienybės atkūrimo keliu, darniai bendradarbiauti su kitomis Europos tautomis. Galės atsi-verti naujosios evangelizacijos akiračiams.

Ženkite šiuo keliu, brangieji broliai seserys! Atkeliauju pas jus pirmiausia kaip Ganytojas, tad trokštu padrasinti toliau kurti naują Lietuvą, štai jau laisvą ir siekiančią kuo geriau išvystyti savo galimybes.

Gerbiamas prezidente, priėmęs mane Lietuvos žemėje, Jūs visų tautiečių vardu padrode man svetingumą ir draugiškumą. Ačiū už šią pagarbą ir malonę. Mielai priimu tokį kilnų mostą ir noriu tuo pačiu atsideroti. Meldžiu Dievo globos kiekvienam iš jūsų, apaštalinei kelienei, prasidedančiai šiame sostinėse oraustystėje ir nuosirdžiai visus laimunu.

Iškeliauju kupinas išpūdžių

Šv. Tėvo Jono-Pauliaus II kalba atsiveikinant su Lietuva, pasakyta Vilniuje 1993 m. rugsėjo 8 d.

Gerbiamas Respublikos Prezidente!
Garbusis Kardinole, Broliai vyskupai!
Vyriausybės ir Bažnyčios vadovai!
Mieili lietuviai!

1. Išvykdamas į Latviją ir Estiją, netrukus paliksiu tokią man brangią jūsų šalį. Iškeliauju kupinas išpūdžių, kurie, esu tikras, pavirs malda. Išsaugosiu atmintyje jūsų svetingumą ir bičiulišką šilumą, parodytą man per šias dienas.

Dėkoju vyriausybei, kad maloniai atvėrė man Lietuvos duris, — galėjau iš arčiau susipažinti su dabartiniu sudėtingu jūsų krašto gyvenimu. Itin dėkoju gerbiamaam Prezidentui, atstovaujančiam visai lietuvių tautai už tai, kad šv. Petro įpėdiniai išreiškė visų jausmus.

2. Šią atsiveikinant su jumis akimirka ypač leiskite man kuo nuosirdžiausiai pasveikinti garbųjį Kauno kardinolą,

Vilniaus arkivyskupą ir visus jūsų krašto tikybinių bendruomenių ganytojus. Šiomis dienomis jie man padėjo suprasti Lietuvos žmonių dvasinę būklę, jų žmogiškuosius ir religinius troškimus. Esu dėkingas, kad leido man geriau suvokti, kokius uždavinius šiandien pirmiausia turi spręsti Bažnyčia. Tai dideli uždaviniai: nuo ilgą laiką negalėjusių mokyti ar gilinti savo tikėjimą jaunimo ir suaugusiųjų katekizės iki kunigų bei sielovados darbininkų paruošimo. Jiems reikia nuolat atsinaujinti, ypač tinkamai pasinaudoti Antrojo Vatikano susirinkimo mintimis ir nurodymais.

Vis geriau pažįstamas visuomeninis Bažnyčios mokslas, ypač liečiantis žmogaus teises, solidarumo ugdymą ir kūrimą, bus vertingas atsinaujinimo įrankis ir įneš tinkamą indelį kuriant ištis laisvą ir patvarią visuomenę.

(Nukelta į 2-rą psl.)

ŠV. TĖVAS JONAS PAULIUS II VILNIUJE. Viršuje — laimina tautiniais drabužiais pasipuošusias lietuvaites; apačioje — Jį sveikina grupė vienuolių

TEVIŠKOS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. (416) 275-4672. FAX (416) 275-1336.

Canada Post Canadian Publications Mail Sales Product Agreement nr.1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, J. Andriulis, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata – \$35, pusmetinė – \$20, mėnė – \$40, garbės – \$50 (Amerikoje – JAV dol. oro paštu – \$110. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalai kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškos žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$35.00, supporter \$40.00, honorary \$50.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškos žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada.

Šv. Tėvas Jonas Paulius II meldžiasi Antakalnio kapinėse Vilniuje, kur ilsisi palaidoti tėvynės laisvės gynėjai

Prie kryžių Vilniaus kapinėse

Šv. Tėvo Jono-Paulius II malda 1993.IX.5 prie Lietuvos nepriklausomybės kankinių kapų

1. Gyvybės ir mirties Viešpatie, Tu ryžais tapti žmogumi, kad Kryžiaus mirtimi atpirktum žmogų.

Miręs ir prisikėlęs Kristau! Galingųjų buvai nesuprastas, persekiotas ir nuteistas; gyvenai tarp mūsų, žodžiais, darbais visiem darei gera, gydei ligonius, maitinai alkanus, – ir leidai save prikalti prie kryžiaus.

Iš savosios garbės aukštumų pažvelk į šiuos kryžius, primenantčius Lietuvos vaikus, paskutines netolimos praeities skaudžios nelaimės aukas.

Skausminga patirtis, įgyta brangia kančios, prievartos ir persekiojimų kaina. Ji taip pat kupina niekad neprarastos vilties, neužgesusio laisvės lūkesčio, giliai įsiakniusio krikščioniško tikėjimo drąsos. Tikėjimas padėjo atsispirti prieš tamsias ir dažnas prievartos bangas, neigusias Dievą ir žeminusias žmogų.

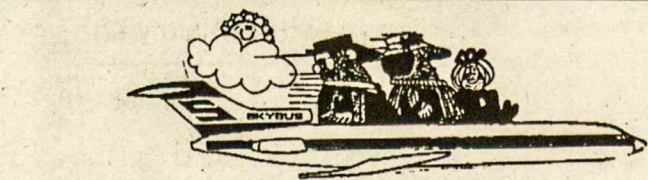
2. Šie dar nauji mediniai kryžiai, Viešpatie, iškilę čia kitą dieną po tūkstantis devyni šimtai devyniasdešimt pirmųjų sausio tryliktosios (1991 sausio 13), mena Tavo Kryžių tuoj po Prisikėlimo, Kalvarijų ir tuščių kapų.

Prieš šių kryžių, Viešpatie, regim kitus, tikėjimo išauginus, ašarom aplaistytus. Jie – gyva atmintis brangių žmonių, užmigusį tavo ramybėje, kurie, vedini nuoširdaus, veiklaus tikėjimo, paaukojo gyvenimą šeimai ir darbui. Štai, anie kryžiai primena kritusius kovos lauke karius, krauju aplaisčiusius žemę, kuri turėjo tapti grūdų salės ir vilties gavinama dirva. Šiose kapinėse matom ir kapų be kryžių.

3. Kryžiai, primėnami mylimus asmenis, – jie tvirti ir tokių čia daugiausia, – tepaskatina artimuosius ir bičiulius atgavinti savo krikščionišką tikėjimą. Prie šių kryžių teauga meilės, vilties ir atlaidumo daigai.

O kad Tavojo Kryžiaus šviesa, Viešpatie, nušviestų ir įprasmintų visus kryžius! Žvelgdamas į juos kiekvienas Lietuvos sūnus teprisimena, jo žmogaus – jo paties ir visų brolių – orumas remiasi į Tave, miręs ir prisikėlęs Kristau, laiko ir istorijos Viešpatie, kiekvienos žmogiškos būties pradžia ir pabaiga.

Amen!

Praleiskite rudens atostogas Europoje ir sutaupysite

Išvykimas rugsėjo 30 arba spalio 7 d. Grįžimas spalio 6, 13, 27 d. d.

KOPENHAGA ..... \$569.00 plius mokesčiai
VILNIUS ..... \$959.00 plius mokesčiai

STOCKHOLMAS arba
OSLO ..... \$669.00 plius mokesčiai

Pasinaudokite šiais ypatingais pasiūlymais!
7 dienos, 5 naktys, viešbutis ir skrydis
Danijoje – iš viso tik .. \$799.00 plius mokesčiai

Dėl informacijų skambinkite:
F. J. PEDERSEN world tours inc.

Tel. (416) 882-5470 Nemokamas tel.
Faksas (416) 882-5472 1-800-268-9049

Dėl rezervacijų skambinkite savo kelionių agentūrai.

Estija, Latvija, Lietuva

Politiniai dabarties vingiai

Spaudos atgarsiai apie Lietuvą

Europos ir kitų žemynų valstybių laikraščiai, kaip skelbia Vatikano radijas, daugiau ar mažiau dėmesio skyrė popiežiaus kelionei į Baltijos kraštus. Tačiau "L'Osservatore Romano" 200-jį papildomą numerį skyrė šiai viešnagei. Pirmąjį puslapių puošė didžiulė Aušros Vartų nuotrauka, o paskutinį – lietuviški kryžiai. Vienas laikraščio redaktorių S. Trasatti pradeda straipsnį pavadinimu "Ilgai laukta ir trokšta kelionė". Per 18 puslapių išspausdinti įvairūs išsamūs straipsniai apie Lietuvos istorinius įvykius. Yra ir lietuvių autorių straipsniai iš "Katalikų pasaulio". Apie krikščionybės įtvirtinimą Lietuvoje nuo Mindaugo laikų iki šių dienų; prel. L. Tulaba rašo apie lietuvių persekiojimus; arkiv. A. Bačkis iškelia medžiaginius ir dvasinius nuostolius, padarytus okupacijos metu; kun. R. Grigas supažindina su jaunimo organizacijomis Lietuvoje.

Taipgi šiame numeryje spausdinama informacija apie Latviją ir Estiją, apie šių kraštų Bažnyčios būklę ir kitas sritis.

Plačiai apie Lietuvą rašė Italijos spauda. Romos dienraščio "La Repubblica" straipsnyje "Katalikai, atleiskite komunistams" rašoma, kad į Vilniaus katedrą popiežius įžengė kaip karalius. Tai šventovė, kurią komunistai kelis dešimtmečius varginosi ištrinti iš žmonių atminties ir sąžinės. "Ir čia, o ne oraustyje, – rašo straipsnio autorius M. Politi, – prasidėjo popiežiaus kelionė, čia įvyko pirmasis susitikimas, kurio taip troško, kurio troškimą ilgus metus širdyje nešiojo Jonas Paulius II".

Italų katalikų dienraštis "Avvenire" išspausdino straipsnį "Popiežius naikina didįjį melą". Pasak laikraščio, jis pagaliau atvyko į laisvą Lietuvą, o ne į Sov. Sąjungos ar buvusios Sov. Sąjungos pakraštį. Rašoma, kad pagaliau reikia išmokti skirti du dalykus: laisvą Lietuvą ir okupuotą Lietuvą. Reikia pagaliau išmokti skirti Lietuvą nuo Sov. Sąjungos.

"Graudu, – rašo straipsnio autorius, – kad spauda dar mąsto Jaltos kriterijais, ar tiksliau, visai nemąsto, o tik tikisi, kad žinia bus svaresnė, jei popiežiaus vizitą Lietuvoje pavadinis vizitu buvusioje Sovietų Sąjungoje".

Milano dienraštis "Il Giornale" straipsnyje "Lietuva, atleisk" rašoma, kad popiežius nedžiūgia nugalėjęs blogio imperiją, bet jis sako lietuviams: jums tenebūnie nei nugalėtojų, nei nugalėtųjų, visi tebūnie moterys ir vyrai, kuriems reikia padėti išbristi iš klaidų.

Kryžių katedra

"Time" žurnalas rugsėjo 20 d. laidoje įsidėjo Kryžių kalno nuotrauką su Šv. Tėvu ir straipsnį "A Cathedral of Crosses" (Kryžių katedra). Jame rašoma, kad čia popiežius Jonas-Paulius II pasakė: "Jūs turite čia pakviesti atsilankyti visus Europos žmones ir visus pasaulio žmones". Ši vieta 14-tame šimtmečiuje buvusi tvirtovė netoli Šiaulių. Bet Kryžių kalnas šiame šimtmečiuje labiausiai buvo žinomas kaip dvasinė tvirtovė prieš komunizmą. Net Stalino laikais tikintieji nepaliovė statyti kryžius, savo tikėjimo simbolius. Kryžiai be žodžių bylojo žmonių nuotaikas.

Pasak straipsnio, Kryžių kalnas – Lietuvos žmonių valios testamentas, arba kaip popiežius sakė, vieta, kur Dievas susitinka su žmogumi.

Konstitucinio teismo posėdis

Rugsėjo 15 d. įvyko Lietuvos respublikos konstitucinio teismo pirmasis posėdis. Devyni teisėjai, vildami teismo drabužius – mantijas, nagrinėjo grupės seimo narių prašymą iširti, ar šių metų balandžio 15 d. seimo nutarimas "Dėl Vilniaus miesto tarybos paleidimo ir kai kurių priemonių tvarkai savivaldybės pagerinti" atitinka Lietuvos konstituciją.

Teisme seimui atstovauja seimo pirmininko pavaduotojas J. Bernatonis ir ekonominį nusikaltimų tyrimo komisijos patarėja N. Šidagienė. Kaltininko (pareiškėjo) atstovas – seimo narys P. A. Miškinis.

Į posėdį buvo pakviesti 7 liudytojai, sukaupia su byla susijusių dokumentų, pateiktos specialistų išvados. Pirmame posėdyje sprendimas nepriimtas.

Tarp didelių jėgų

Lietuvos banko valdybos pirm. R. Visokavičius, ELTOS pranešimu, atsidūrė tarp grynų – tarp didelių jėgų – pareiškė rugsėjo 15 d. spaudos konferencijoje opozicijos vadovas Vytautas Landsbergis. Pasak jo, LDDP seime veiksmai rodo, kad praktikuojamas grupių beatodairiškas seimo įtaigojimas (lobizmas). V. Landsbergio nuomone, Tarptautinis valiutos fondas turėtų susiimti už galvos. Tokie veiksmai gali atbaidyti tarptautinius bankus ir investavimus, šalis vėl būtų pastūmėta į Rytus. Tai esą ne tik prestižiniai, moraliniai, bet ir ekonominiai bei politiniai valstybingumo praradimai.

V. Landsbergis teigia, kad galima įžvelgti LDDP krizės požymius ir vidinę grupių kovą. O veiksmų prieš Lietuvos banką tikslai – tai emisija (pinigų išleidimas) ir lito žlugdymu paslėptos ūkio politikos nesėkmės bei siekimas sulaukyti jau kylančius aiškint faktus apie itin stambią korupciją ir interesų ryšius, siejančius buvusio banko vadovybę su buvusiais Aukščiausioje taryboje ir dabar seime įtaigojančiais valdžią.

Prezidento siūlymu laikinai Lietuvos banko valdybos pirmininko pareigas eiti paskirtas J. Sinkevičius. Pastarasis su kitais penkiais Lietuvos banko valdybos pavaduotojais buvo pasirašęs pareiškimą, kad banko pirmininkui R. Visokavičiui mesti kaltinimai yra nepagrįsti. Vėliau J. Sinkevičius pareiškė, kad "pirma prezidento pasiūlymą skaudančia širdimi".

Nepasirašė memorandumo

Tarptautinio valiutos fondo atstovai priversti išvykti iš Lietuvos, nepasirašę Ekonominės politikos memorandumo su vyriausybe – pareiškė Lietuvos banko valdybos pirm. R. Visokavičius rugsėjo 14 d. spaudos konferencijoje. Pasak jo, Tarptautinis valiutos fondas remia Lietuvos banko vykdomą monetarinę (pinigų) politiką. Fondo atstovai nutarė palaukti, kol nurims aistros aplink Lietuvos banką.

R. Visokavičius pareiškė, kad, nežinot pokalbio su prezidentu, neketina atsisakyti. Tuo tarpu tam tikros politinės jėgos esą bando tai padaryti. Jis atmetė kaltinimus dėl grynųjų pinigų masės trūkumo, dėl kurso svyravimo. Taipogi informavo, kad Lietuvos bankas supirko 65 mil. JAV dolerių, po 4 litus vidutiniškai už dolerį į apyvartą paleido 260 mil. litų, kurių, pasak pirmininko, visiškai užtenka apyvartai.

Baltiečių saugumas

Skandinavijos ir Baltijos valstybių užsienio reikalų ministerių susitikime Estijos užsienio reikalų ministeris T. Velliste pabrėžė, kad yra labai svarbu Estijai, Latvijai ir Lietuvai laikyti kaip Europos centro valstybes, ypač kai kalbama apie jų priėmimą į Europos bendruomenę, NATO organizaciją.

"Yra būtina svarstyti kiekvienos valstybės pasiekimus ekonomikoje ir užsienio politikoje", – sakė T. Velliste. "Estija visais atžvilgiais lygintina su Lenkijos, Vengrijos ir Čekijos respublikomis".

Išsijungimas į Šiaurės valstybių organizaciją, pasak ministro, yra vienas svarbiausių klausimų baltiečiams. Estijos kontaktai su Švedija, ypač atskirų asmenų ir bendruomenių, didėja.

Estijos užsienio reikalų ministeris susirūpino Baltijos kraštų saugumu, kai Lenkija įsijungė į NATO, o baltiečių padėtis liks neaiški.

Ministeris taipogi pasisakė, kad Rusijos kariuomenė būtų iš jo krašto išvesta iki Kaledų.

Svarstė rūpimus klausimus

Latvijos parlamento (saeima) žmogaus teisių komisijos pirm. I. Birniece susitiko su Rusijos ambasadoriumi Latvijoje A. Rannikk aptarti pilietybės klausimų. Abi pusės išreiškė norą palaikyti dialogą rūpimais klausimais.

Pasak teisingumo ministerio E. Levits, greitai bus pateiktas parlamentui svarstyti pilietybės įstatymas. Taipogi abi pusės sutiko, kad Latvijoje trūksta žmogaus teisės nušviesti informacijos. Taip pat buvo svarstyta galimybė Rusijos piliečiams sugrįžti į savo gimtąjį kraštą.

JAV valstybės departamentas informavo 12 Amerikos piliečių, kurie dabar yra Latvijos parlamento nariai, apie pilietybės netekimo galimybes. Pagal 1951 m. imigracijos įstatymą, jei Amerikos pilietis yra oficialus pareigūnas sveikimo krašto, jam gali būti atimta JAV pilietybė.

Protestuoja verslininkai

BNS žiniomis, Estijos parlamento įstatymas dėl mokesčių sistemos sukėlė verslininkų protestą. Naujame įstatyme numatyta dvikopė mokesčių sistema: valstybiniai ir savivaldybiniai mokesčiai.

Nuo 1994 m. sausio 1 d. valstybiniais mokesčiais laikomi šie: akcizai, pelno ir pajamų mokesčiai, azartinių žaidimų, apyvartos mokesčiai, socialiniai ir maitinimo mokesčiai. Vietinės savivaldybės gali nustatyti 11 skirtingų mokesčių, taikomų savivaldybės ribose.

Savivaldybės turi taipogi teisę nustatyti vietinės savivaldos mokesčių, papildomą pelno mokesčių, verslo mokesčių, reklamos bei skelbimų mokesčių, aplinkos sutvarkymo, kelių ir gatvių mokesčių, šunų ir pramogų mokesčių.

Valstybiniai mokesčiai nustatomi įstatymais parlamente, o vietinių mokesčių esmė turės nustatyti finansų ministeris.

Kritikų nuomone, tai prieštaringa konstitucijai ir valdžių atskyrimo principui. Ypač didelės kritikos susilaukė teisingumo inspektoriams teisę ne tik patikrinti dokumentus, bet ir bendrovų, organizacijų, įstaigų patalpose pastatyti video kameras, kad būtų galima nustatyti, ar teisingai mokami mokesčiai.

Prezidentas L. Meri turi paskelbti įstatymą galiojančiu arba jį vetuoti.

Savaniai mokykloms

Lietuvių katalikų religinės šalpos pranešimu, šio mėnesio pradžioje Lietuvių katalikų šalpos centre Niujorke susitiko pirmieji amerikiečiai jaunuoliai, keliaujantys į Lietuvą savanoriškai talkinti Lietuvos katalikų mokykloms per organizacijos "Faith in Action" (Tikėjimas per veiklą) sudarytą programą.

Ši organizacija, įsteigta amerikietės E. Potju iniciatyva, savo veiklą pradėjo Čekijoje, kviečiant savanorius iš JAV talkinti Čekijos katalikiškoms organizacijoms – daugiausia mokyklose dėsytai anglų kalbą.

Šį pavasarį, bendradarbiaujant su Lietuvių katalikų religinė šalpa, "Faith in Action" nusprendė plėsti savo sėkmingą veiklą Lietuvoje. Rugsėjo 5 d. į Lietuvą iškeliavo keturi jauni žmonės: H. Coates (Topeka), J. D. Cotter (Broken Arrow), E. Peterson (Emerson) ir K. Wieting (Green Bay). Visi yra baigę aukštuosius mokslus ir turintys patyrimą mokytojavime ar darbuose su jaunuimais. Šie amerikiečiai savo pavyzdžiu auklės Lietuvos jaunimą liudyti Kristų gyvu tikėjimu bei savanoriškais darbais.

Šie savanoriai darbuosis Lietuvoje pilnus mokslo metų, dėstydami akturtoje katalikiškoje "Saulės" gimnazijoje ir Panevėžio katalikiškoje mergaičių žemės ūkio mokykloje. Tikimasi, kad 1994-95 mokslo metais atsisiras galimybė priimti Lietuvoje didesnę savanorių grupę. J. Andr.

Brangiai mamytėi ir bobutei

A+ A

JADVYGAI SKUDŽINSKIENEI

iškeliavus amžinybėn, dukrą DALIĄ ir jos vyrą RYMANĄ IVAŠKAS, sūnų ANTANĄ, vaikaičius – NIJOLĘ, DARIŲ, RAMŪNĄ, DALYTĘ, jų šeimas giliai užjaučiame –

S. J. Andruliai

R. L. Andruliai

Mylimai mamai, bobutei

A+ A

JADVYGAI SKUDŽINSKIENEI

mirus, jos dukrą DALIĄ, žentą RYMANĄ IVAŠKAS, sūnų ANTANĄ, vaikaičius – NIJOLĘ, DARIŲ, RAMŪNĄ, DALYTĘ bei jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame –

E. P. Lukavičiai

ir Rima, Almis

D. D. Šablinskai

L. S. Stončiai

Mūsų bendruomenės nariui

A+ A

ANTANUI AULINSKUI

mirus,

dukras – REGINĄ ir VIRGINIJĄ su šeima giliai užjaučiame –

KLB Oakvillės apylinkė

MYLIMAI SESERIAI

Lietuvoje mirus,

INĄ BERŽINSKIENĘ ir visą jos šeimą nuoširdžiai užjaučiame –

Stasė ir Vincas Radzevičiai

P A D Ė K A

MŪSŲ MYLIMAI MAMAI

A+ A

TEKLEI VIZGIRDIENEI

mirus 1993 m. rugpjūčio 14 d., nuoširdžiai dėkojame Hamiltono Aušros Vartų parapijos klebonui kun. J. Liaubai, OFM, už maldas laidotuvių namuose, atnašautas Mišias ir palydėjimą į kapines.

Dėkojame E. Gundinskienei už skaitymus ir A. V. Paulioniams už giedojimą šventovėje. Nuoširdi padėka karsto nešėjams ir visiems atsilankiusiems į laidotuvių namus bei palydėjimą į kapines. Dėkojame už aukas, skirtas Mišioms, bei vargšams Lietuvoje; už gėles ir užuojautas, pareikštas žodžiu, raštu bei spaudoje. Ačiū V. Birštonui už paruoštą maistą.

Dėkojame visiems –

sūnus, dukros, mairi, žentai,

dukraitės ir provaikaičiai

Iškeliauju kupinas išpūdžių

(Atkelta iš 1-mo psl.)

3. Brangūs Broliai ir Sesės! Pasibaigus mano viešnagai Lietuvoje, ne tik dėkoju visiems, bet ir jaučiu būtinybę *tarti nuoširdų linkėjimą, kurį sudeda į Marijos, Bažnyčios Motinos, garbinamos Šiluvoje ir Aušros Vartuose, rankas. Jai pavedu Lietuvai ateitį, linkiu, kad šios kilniadvasės tautos vaikai, siekiami moralinės ir medžiaginės pažangos, Dievo žodyje surastų šviesą ir paramą, deramai gerbtų kiekvieno žmogaus orumą, išlaikytų taiką visuomenėje ir dvasios ramybę.*

Penkiasdešimt ateizmo ir prievartinio Evangelijos slopinimo metų daugelyje sielų ir visuomenės viduje paliko pėdsakus, kuriuos iš žmonių ir visuomenės ištrinti tegalės vien atrastas Dievas ir Jo žodis. *Argi tūkstantis devyni šimtai aštuoniasdešimt dešimtųjų (1989) metais nebuvo žengtas pirmas ir svarbus žingsnis? Tada ir atsakingų politikų, sugebėjusių išgirsti karštą tikinčiųjų lūkestį, pastangomis buvo atstatyta religijos laisvės pripažįstanti visuomeninė santvarka.*

Antrąjį žingsnį turėtų padėti žengti Bažnyčia. Išvalgia sielovada ji turi stengtis supažindinti su turtingu Susirinkimo mokslo ir skleisti meilės Evangeliją. Tikinčiųjų bendruomenė, artimai bendradarbiaudama

ma su visais krikščionimis ir geros valios žmonėmis, teprisidėda prie ateities planų kūrimo. Jos evangelinio palikimo, – tebūna visiems tatai aišku! – niekad negali varžyti ideologiniai, socialiniai ar kultūriniai rėmai.

Lietuva gerai žino, ką reiškia tvarkyti žmogaus gyvenimą be Dievo. Liūdna praeities patirtį visi puikiai mena. Brangūs Broliai ir Sesės, reikia *atverti duris kitiems akiračiams. Šiam tikslui Bažnyčia siūlo remtis Evangelija, kuri yra šviesa, apšviečianti žmogaus vertą visuomeninės pažangos kelią. Šiame kelyje kiekvienas asmuo pripažįstamas kaip gyvojo Dievo paveikslas. Šios šviesos dėka ir lietuviai sugebės kurti gėrį, vieningai ir tautiškai gyventi.*

Šiuos nuoširdžiausius linkėjimus telydi mano palaiminimas!

Dr. Gina J. Gincauskaitė

optometristė

1551 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A5

(prie Lietuvių namų)

Prima pacientus pagal susitarimą

Telefonas 532-7115

Susitarus prima pacientus ir vakarais

Belaukiant popiežiaus JONO-PAULIAUS II Mišių Vingio parke. Estradoje įrengtas altorius. Susibūrusios tūkstantinės minios, nors oras lietingas ir žvyrbus
Nuotr. Alf. Laučkos

Pietų Lietuvos mokyklose apsilankius

BRONIUS KROKYS

Šiais metais, vykdamas į Lietuvą aplankyti dukros ir vaikų giminių, kurių dauguma gyvena Vilniuje, panorėjau aplankyti Pietų Lietuvos ir Gudijos lietuviškas mokyklas. Apie to krašto lietuvių kultūrinę veiklą beveik nieko nerašoma mūsų spaudoje. Norėjau tiesiogiai iš mokytojų patirti jų padėtį. Juk tai išsvajotas, buvęs lenkų pavergtas kraštas, dabar Lietuvos respublikos ribose. Atgautas Vilniaus kraštas! Dabar turime uždavinį — atlietuvinėti tą kraštą. Tai uždavinys mokytojams ir dvasiškajai. Juk lenkų kunigai visomis išgalėmis lenkino tą kraštą. Net ir dabar nemažai vietovių neturi lietuviškų pamaldų. Gavęs adresus ir paraginimą JAV Lietuvių bendruomenės švietimo tarybos ir dovanėlių mokiniams nuvežti, 1000 šratinukų, savo pasiryžimą įvykdyčiau.

Birželio mėn. viešėdamas Lietuvoje, aplankiau Jasiūnų, Baltosios Vokės, Turgelių, Medininkų, Rudaminos mokyklas. Kadangi buvo prasidėjusios vasaros atostogos, paskambinus telefonu į Salčininkų gimnaziją, niekas neatsiliepė, tai į Salčininkus nevažiavau. Pelėšos mokyklos mokytojus visus sutikau Lietuvos švietimo ir kultūros fondo suvažiavime Vilniuje, o taip pat ir Gervėčių vieną mokytoją. Buvusiose Vytauto Didžiojo gimnazijos patalpose veikia ir Gervėčių lietuvių klubas.

Važiudamas lankyti tų mokyklų, norėjau parodyti mokytojams ir mokiniams, jog jie nėra užmiršti. Šiaurės Amerikos lietuviai žino apie juos, palaiko jų kovą už išlikimą lietuviams, giria, kad mokosi gražia savo tėvų kalba. Nori palaikyti artimesnius ryšius su mokiniams ir mokytojais.

Straipsnio autorius JAV-se 34 metus moko lietuvių kalbos šeštadieninėse mokyklose arba suaugusiems, yra dirbęs keliolika metų su ateitinikišku jaunimu. Lietuvoje, lenkams užėmus Suvalkus, Seinus, Punkską, nuo vaikystės gyveno prie demarkacijos linijos, 4 km Lietuvos pusėje, kai giminės buvo lenkų pusėje. Todėl puikiai pažino lenkų šovinizmą.

Galvojau, kaip galėtų lietuviškos mokyklos varžytis su kitataučių mokyklomis? Ar ne mūsų tautiniai šokiai, chorų dainos, sportas trauktų traukia visokių tautų jaunimą? O mokinių tėvus ar nevilioj lietuviškos pamaldos, giesmės, maldos? Tad kalbėdamas su mokyklų direktoriais ir mokytojais, teiravausi mokinių skaičiaus, klausiau ar turi muzikos mokytoją-chorvedį, tautinių šokių mokytoją, lietuviškas pamaldas, sporto būrelį?

Pasikalbėjus su mokyklų vadovybėmis, peršasi tokios išvados: kur geras mokyklos direktorius ir yra pakankamas skaičius mokinių, ten dirbama

kūrybingai. Mokinių skaičius mokyklose didėja. Lietuvoje valstybinė kalba yra lietuvių, tai galvojantys mokiniai ieško patys būdų tą kalbą išmokyti. Prašo dėstyti sustiprintai (Turgelių mokykla). Ypatinai puikiai veikia Baltosios Vokės, Rudaminos, Pelėšos mokyklos. Baltosios Vokės mokykla turi savo muziejų. Programas visuomenei, tėvams paruošia lietuvių ir lenkų kalbomis, kad visi suprastų. Rudaminos mokyklai vadovauja švenčioniškis, patyręs kovotojas už lietuviybę. Tvirtai lenktyniau su gūdų ir lenkų mokyklomis. Lietuviškos mokyklos mokinių skaičius auga. Laukiama naujos mokyklos pastatų.

Pelėsoje lietuviška mokykla veikia ir didėja, lyginasi su Punksko ir Vasario 16-sios mokyklomis. Turi nuosavą vaizių sodą. Medeliai gauti iš Panevėžio vaismedžių sodybos. Klasėse pabrėžiama kasikinė lietuvių literatūra: Maironis, Biliūnas, Krėvė, Vienuolis.

Sunkiau yra kitose mokyklose. Kai kur jos mažos, kaip pas mus šeštadieninės mokyklėlės. Kai kur jos dar tik organizuojamos. Blogai, kur yra tarp lietuvių nesutarimai (Gervėčiuose). Pas vieną jauną mokytoją kambaryje dar rastas Lenino paveikslas, šalia Landsbergio. Užklaustas, atsakė pusiau juokaudamas: „Neseniai dar taip gerbėm, o dabar išmesti...“

Aplankiau ar susitikau su 7 mokyklų mokytojais. Mokyklų adresų turėjau 36. Kai kurios mokyklos labai mažos — 2, 3, 5 mokiniai, bet yra ir didelių — 342 mokiniai Nemenčinės antroje vidurinėje mokykloje.

Kokios išvados?

Skirkime, Šiaurės Amerikos lietuviai, nuosirdų dėmesį Pietų Lietuvos mokykloms. Veikime, tiesiogiai, per mūsų organizacijas ir per lietuvišką valdžią. Kalbant su kai kuriais direktoriais, buvo nusiųsta, kad Lietuvos valdžia nepakankamai pagalbsti Vil-

niaus krašto mokykloms. Medininkų mokyklos mokytojos alga mėnesiui — 4000 talonų. Atsakaičius už maistą, sako, gaunanti 3600 talonų. Žemės ūkio bendrovės karvių melžėjos alga — 3000 tal., traktorių mechaniko 4000 talonai. Taip buvo 1993 m. birželio mėn.

Pokalbyje su švietimo ministerio pavaduotoja priminiau, kad Vilniaus krašto mokytojai turėtų gauti didesnę atlyginimą, nes jie ten naujai paskirti ir neturi savo sodų, kaip pvz. Vilniaus miestiečiai, kurie soduose užsiaugina nemažai vaisių ir daržovių. Atsakymas — toms Vilniaus krašto mokykloms pinigai yra piltelė pilami. Vieno mokinio mokymas kainuoja 1,000.000 talonų. Mokytojai yra pakankamai aprūpinti ir ministerija neturi daugiau pinigų.

Kokia pagalba reikalinga?

Mokiniams ir mokytojams reikalinga moralinė pagalba — turėti ryšį, susirašinėti. Aktyvi parama reikalinga mokinių tėvams. Pvz. norint turėti pamaldas mokiniams lietuviškai, ju turi prašyti ne tik mokiniai, bet daugiausia, mokinių tėvai (Seinuose, Punkske). Jei vietos kunigas „neturi“ vietos ir laiko lietuviškos pamaldoms, nesunku būtų kunigui iš Vilniaus nuvažiuoti. Atstumai nedideli. Kai nėra pranešimų šventovėje, nėra lietuviškos radijo programos, tai sunku susižinoti, kur ir kada patekti į susirinkimą, koncertą, vaidinimą. Jiems reikia vietinės spaudos, kurioje būtų žadinama ir tautinė sąmonė. Tai būtų pagalba mokytojams, kunigams, kurie geriau galėtų atlikti švietimo darbą. Juk ir praityti Lietuvoje mokytojai buvo svarbiausi kaimo švietėjai.

Tikiu, kad Lietuvos švietimo ministerija, Vilniaus arkivyskupija, PLB, JAV ir Kanados lietuvių bendruomenės bei daugelis lietuvių, ypač Vilniaus krašto kilmės, nuosirdžiai save paklaus: kuo galiu bent truputį padėti Pietų Lietuvos mokyklų jaunimui?

Lietuvos talentai Amerikoje

AURELIJA M. BALASAITIENĖ

Kas dveji metai Klivlando muzikos institute vyksta pasaulinio garso Robert Casadesus (1899-1972) tarptautinis pianistų konkursas, kurį įsteigė garsaus prancūzų kompozitoriaus ir pianisto našlė bei vaikai įamžinti jo vardą ir pasaulį praturtinti naujomis aukštos klasės pianistų kartomis. Konkurso dvylikos teisėjų komisija yra sudaroma iš tarptautinių muzikos žinovų. Šiais metais joje dalyvavo muzikos profesoriai iš Italijos, Japonijos, Prancūzijos, Amerikos, Vokietijos, Rusijos ir Anglijos, kuriai atstovavo lietuvių-rusų kilmės muzikos profesorė Sulamita Aronovsky, tarptautinio garso muzikos profesorė ir konkursų komisijų narė, prieš 23 metus išemigravusi iš Vilniaus ir gražiai kalbanti lietuviškai.

Šiais metais ypatingai sudomėjau tuo konkursu, nes jame dalyvavo kauniečiai Rokas Zubovas. Iš oficialių šaltinių patyriau, kad konkurso dalyviai yra atrinkami iš jų prištų garsiausių su įgrotomis, iš anksto nurodytomis kompozicijomis. Šiais metais 108 pianistai prisiuntė prašymus dalyvauti konkurse, bet buvo atrinkti ir pakviesti tik 44, jų tarpe ir Rokas Zubovas. Nors Rokui Zubovui šį kartą nepavyko laimėti premijų, bet jau vien tas faktas yra reikšmingas, kad jis buvo pakviestas dalyvauti. Iš konkurso rezultatų paaiškėjo, kad kai kurie laureatai yra dalyvavę įvairiuose konkursuose ir... iki šiol nieko nelaimėję. Taigi ir Rokas nežada nuleisti rankų. 1992 m. jis tapo tarptautinio Dorothy A. Anderson pianistų konkurso finalistu ir buvo pakviestas dalyvauti kasmetiniame „Form Freedom to Equality“ tarptautiniame muzikos festivalyje Čikagoje ir taip pat koncertuoja Čikagos meno instituto salėje.

Susipažinus su Roku ir jo žmona Sonata (koks tinkamas vardas!), taip pat profesionalę pianistę, patyriau, kad Rokas Zubovas tėvai, Laima ir Konstantinas Zubovai, yra architekta, o jo prosenelis... Mikalojus Konstantinas Čiurlionis. Taigi nenuostabu, kad jau vaikystėje Rokas buvo linkęs į muziką ir ją pasirinko savo gyvenimo tikslu. Gimęs Kaune 1966

m., būdamas vos septynerių metų, įstojo į Naujajio vidurinės meno mokyklą, po to baigė Lietuvos muzikos akademiją Vilniuje. Dar tebesimokydamas, jis jau koncertavo Lietuvoje, Bulgarijoje, Maskvoje, buvusiam Leningrade. 1986 m. Rokas laimėjo M. K. Čiurlionio pianistų konkursą, 1990 m. dalyvavo Maria Callas pianistų konkurse Atėnuose, tarptautiniame pianistų konkurse Ženevoje ir buvo pakviestas koncertuoti Zueriche. 1991 m. laimėjęs DePaul universiteto Čikagoje talentų premiją, jis jame pradėjo studijuoti ir šį pavasarį įsigijo magistro laipsnį.

Nuo atvykimo 1990 m. pas gimines Čikagoje, Rokas su savo žmona Sonata aktyviai dalyvauja Čikagos lietuvių kultūriname gyvenime, kasmet Balzeko muziejuje surengdami rečitalius.

Sonata Zubovienė, gimusi 1968 m. Elektrėnuose, pianinu pradėjo skambinti būdama vos trejų metų. Sukakus trylikai metų, ji surengė pirmą savo rečitalį. 1979 ir 1981 metais Sonata tapo vidurinių mokyklų pianino konkursų laureate, o 1985 m. laimėjo antrą vietą Respublikiniame jaunųjų pianistų konkurse. Baigus Lietuvos meno akademiją, jai buvo suteikta teisė groti su Lietuvos valstybinės filharmonijos orkestru. Ji taip pat dalyvavo pianistų konkursuose — Atėnuose, Ženevoje ir koncertavo Zueriche. 1991 m. pavasarį, kaip ir jos vyras, laimėjusi DePaul universiteto talentų premiją, jame tęsia muzikos studijas. 1992 m. laimėjo antrą premiją Frinno Averbuch tarptautiniame pianistų konkurse Niujorke ir kartu su kitais konkurso laureatais koncertavo garsojoje Carnegie Hall. Šių metų birželio mėnesį ji grojo su DePaul orkestru Čikagoje, o rugsėjo mėnesį planuoja koncertinę kelionę Lietuvoje.

Rokas ir Sonata Zubovai yra jauni, talentingi, darbštūs ir ambicingi muzikai. Privataus pokalbio metu Rokas prisipažino siekiasis daktarato, o tuo tarpu su savo žmona dirba kaip akompaniatoriai, pianistai, muzikos mokytojai, drauge koncertuodami, grodami fortepijono duetus. Lietuviškoji visuomenė linki jiems gražiausios sėkmės ir tikisi, kad jų laimėjimai garsins Lietuvos vardą tarptautinėje arenoje.

Muzikos prof. SULAMITA ARANOVSKY (kairėje), pianistai — ROKAS ir SONATA ZUBOVAI

ŠVENTOJO TĖVO JONO-PAULIAUS II palyda leidžiasi žemyn V. Kudirkos gatve Vilniuje arkikatedros link
Nuotr. Alf. Laučkos

“Amžino žodžio” radijas lietuviškai

1992 m. gruodžio 28 d. iš JAV Birminghamo, Alabamos valstijos, savo kasdienės laidas pradėjo transliuoti naujoji radijo stotis “AMŽINASIS ŽODIS”. Pirminė šio radijo užuomazga padaryta 1981 m. Birminghamo priemestėje Irontdale, netoli Angelių Dievo Motinos vienuolyno, kurios Motinėlė Angelika yra didžiulės televizijos ir radijo stoties įsteigėja ir vyriausioji vadovė. EWRN, prasiplėtusi dar vienu nauju centru, vadinamu WEWN, į visą pasaulį transliuoja religines programas beveik per visą parą. Jai savo lėšomis padėjo įsikurti turtinga olandų prekybininkų Derksenų šeima (Piet Trude Derksen).

“Amžinojo žodžio” radijas kasdien visą valandą transliuoja lietuviškąsias laidas. Lietuviškųjų laidų laikas labai patogus: kas rytą 7 valandą. Trumpųjų bangų kHz dažnis — 9370 (32 m bangomis). Nuo 1993 m. rugsėjo 5 d. dažnis keičiasi. Laidos Lietuvoje

bus girdimos tuo pačiu laiku 5825 kHz dažniu arba 51,5 m banga. Romoje šios laidos labai aiškiai girdimos kiekvieną rytą 6 valandą vietos laiku. Amerikoje laidos girdimos 4 valandą ryto.

Iš kitos žemės rutulio pusės visame eteryje tarp keliadesimtųjų kalbų sklinda ir lietuviški žodžiai: “Kalba WEWN, katalikų “Amžinojo žodžio” radijas, Birmingham, Alabama, Jungtinės Amerikos Valstybės”. Šie žodžiai niekada nesens. Tinka visų kalbų ir rasių žmonėms. Šie žodžiai nemoko pykčio, nesėja nesantikos, negriauja teisingų santvarkų. Šie žodžiai moko vien tik taikos, meilės, vienybės ir gražaus sugyvenimo. Jei Tau ko nors trūksta, jei kas nors Tau neaišku ir nesuprantama, AMŽINASIS ŽODIS padės. Jei norėtum apie šią stotį pasiteirauti, — rašyk: 5817 Old Leeds Road, Birmingham, Alabama 35210 USA. Tel. (001-205)-956-9537, FAX (001-205)-956-0328. Inf.

LIETUVA LAUKIA PARAMOS

Atgavusi nepriklausomybę mūsų tėvynė, nuskurdinta ilgą sovietinės okupacijos, reikalinga ekonominės pagalbos.

AUKOKIME JAI PER TAUTOS FONDĄ.

Mūsų aukos, testamentiniai palikimai padės įtvirtinti atgautą nepriklausomybę ir pakelti krašto gerovę. Aukos bei palikimus siųskime Tautos fondo atstovybei Kanadoje šiuo adresu:

TAUTOS FONDAS, 310 Rathburn Road, Etobicoke, Ontario M9B 2L8

DABAR perkeltite JAV ar Kanados dolerius į Lietuvą čekiu ar pinigine perlaida

Nordland Express perduoda pinigus — greitai ir saugiai — tiesiai gavėjui ir gauna iš jo perdavimo patvirtinimą. Perkėlimo mokestis — tik 4% plus \$15 už pristatymą.

	JAV dol.	Kan. dol.
Perkėlimo suma	.....	.....
Perkėlimo mokestis - 4%	.....	.....
Pristatymas	....12.00.	....15.00.
Viso	.....	.....
Siuntėjas:	Gavėjas:	
.....	.....	
.....	.....	
Tel:	Tel:	

Išrašykite čekį ar pinigine perlaidą Nordland Express vardu ir siųskite: Nordland Express, 1650 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 4A8. Daugiau informacijų gausite paskambinę tel. (416) 535-5000, FAX (416) 535-5001.

Knygų iškykla
“SAMOGITIA”
meniškai įriša knygas bei žurnalus.
A. Plėnys
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel.(416) 625-2412

SPECIALUS NORDLAND EXPRESS PRANEŠIMAS

Nauji maitų potvarkiai

Lietuvos vyriausybė paskelbė 1993 m. liepos 15 d. įsigaliojusį naują maitinimo potvarkį, pagal kurį visos siuntos, kurių vertė didesnė negu \$50 (JAV) arba \$67 (kan.), apmokėtinamos atitinkamu maitų mokesčiu. Nordland Express kreipėsi į multines su paaiškinimu, kad siuntiniai per Nordland siunčiami pelno bei uždarbio nesiekiančiais humanitariniais tikslais. Multinės suprato mūsų paaiškinimą ir pranešė, kad siuntos per Nordland Express bus ir toliau nemuituojamos.

Hamilton

Nordland Express praneša, kad nutraukia susitarimą su Adele Stosiene (Mrs. A. Stosius), kuri atstovavo mūsų firmai Hamiltono apylinkėje. Nordland Express ir toliau aptarnaus Hamiltono apylinkės klientus, surinkdama siuntinius kiekvieną pirmadienį. Klientai prašomi skambinti šiuo neapmokamam telefonu 1-800-561-3113 ir susitarti dėl siuntinių paėmimo ar tuščių dėžių palikimo.

Paėmimas

Nordland Express siūlo jums nemokamą siuntinių paėmimą Toronte ir apylinkėse. Klientai gali skambinti tel. 535-5000 ir susitarti.

Už Toronto ir Hamiltono ribų

Mes jums siūlome naudotis greitu ir nebrangiu U.P.S. (United Parcel Service) patarnavimu siunčiant savo siuntinius į mūsų sandėlius.

Telefono apylinkių numeriai:	Skambinkite U.P.S.
416, 519, 705	1-800-668-7100
613, 514	1-800-465-2876
403, 604	1-800-665-2781

Kainos

Nordland Express (kainavimo tvarka lieka nepasikeitusi. Siuntinio kainos yra \$7.50 už kubinę pėdą, plus \$15 pristatymas bet kurio dėžės skaičiaus ir bet kur Lietuvoje (iš viso 55 kg arba 120 svarų).

Standartiniai maisto siuntiniai

Nordland Express siūlo jums įvairaus maisto siuntinius, pristatomus per dvi savaites. Skambinkite mums dėl kainoraščių.

Nordland Express 1650 Bloor Street West, Toronto, Canada M6P 4A8. Darbo valandos: 8 val. ryto iki 8 val. vakaro visomis dienomis, išskyrus sekmadienius.

Skyrius: 164 Willowdale Avenue, North York, Ontario (9 val. ryto iki 6 val. vak. nuo pirmadienio iki penktadienio).

LAISVOJE TĖVYNĖJE

RAPŠU ALIEJUS

Kretingos grūdų perdirbimo įmonė ir Kanados bendrovė "Howe International" šiame Lietuvos mieste ruošiasi statyti rapšų aliejaus ir margarino gamyklą. Šią iniciatyvą remia Kanados vyriausybė, finansuojanti gamyklos projektą paruošimą. Bendros kanadiečių ir lietuvių įmonės steigėjai Kretingoje susitiko su Žemaitijos ūkininkais, šiai gamyklai auginsiančiais rapšus.

DOVANA MOKYTOJAMS

JAV lietuviai Julija ir Emilis Sinkiai yra įsteigę paramos fondą Rytų Lietuvoje dirbantiems lietuvių kalbos mokytojams. Bendra šio fondo mokytojams remti skirta suma yra 20.000 JAV dolerių. Tačiau jai atgabenti iš Čikagos į Lietuvą reikės teisinio formalumo. Šio fondo reikalus Lietuvoje tvarko dramaturgas Kazys Saja, jo atstovas. Prieš Kalėdas iš fondo lėšų jis įteikė po šimtą dolerių Vilniaus, Šalčininkų, Švenčionių, Ignalinos, Trakų rajonuose dirbantiems lietuviams, negaunantiems lriedo prie algos. Šimto dolerių dovana jiems padės sudurti galą su galu.

KARO LAIVYNO FREGATOS

Lietuva ruošiasi minėti savo karo laivyno šešiasdešimtmečio sukaktį. Jo pradžia laikomas 1935 m. rugpjūčio 1 d. įsakymas karinėms pajėgoms suformuoti pirmąjį karinį mokomąjį laivą "Prezidentas Smetona". Š. m. rugpjūčio 1 d. "Žemaičio" ir "Aukštaičio" vardais buvo pavadintos fregatos "F-11" ir "F-12". Pavadinimų lenteles jų mažųjų karo laivų kapitonus įteikė krašto apsaugos ministeris Audrius Butkevičius. Laivus pašventino ir Mišias atnašavo kun. Alfonsas Svarinskas, pulkininkas, Lietuvos kariuomenės vyr. kapelionas. Iškilnės atstovai aplankė ir gėlėmis papuošė pirmo Lietuvos tolimojo plaukiojimo jūromis kapitono Liudo Stulpino (1871-1934) kapą.

GATVIŲ PAVADINIMAI

Marijampolėje originaliai sprendžiama naujųjų ir senųjų gatvių pavadinimo problema. Liucija Burbiėnė "Lietuvos ryto" skaitytojus rugpjūčio 21 d. laidoje informuoja: "Tebeveikia Marijampolės pavadinimų suteikimo ir keitimo komisija. Miesto valdybos posėdyje buvo aptarti jos pasiūlymai su teikti pavadinimus naujoms gatvėms, pakeisti naujais esamus vardus. Komisija siūlo Marijampolėje įamžinti Prūsijos baltų vardus, lietuviškus pavadinimus, dabar atsidūrusius Lenkijoje ir Baltarusijoje (Gudijoje – V. Kst.). Gatvėms turėtų būti suteikti Gumbinės, Stalupėnų, Tolminkiemio, Ragainės, Suvalkų, Punsko, Naugarduko, Lydos, E. Kanto, H. Manto ir kt. pavadinimai. Valdybos posėdyje bene daugiausia buvo diskutuota dėl komisijos siūlymo pakeisti Jaunimo, Venclovos, Kosmonautų, Draugystės, šalia miesto stadiono esančios Sporto gatvės pavadinimus. Komisijos narių nuomone, šie gatvių pavadinimai – per daug abstraktūs, ir

todėl geriau derėtų jas pavadinti Algirdo Juliaus Greimo, Juozo Ambrazevičiaus, R. Stankevičiaus, gen. A. Gustaičio, prof. Pr. Dovydaičio vardais..." Posėdžio dalyviai nutarė su komisijos pasiūlymais supažindinti Marijampolės gyventojus. Tada sprendimą šiuo klausimu padarys miesto taryba.

PASKOLINTI AUTOMOBILIUS

Kauno kelių policija popiežiaus Jono-Pauliaus II apsaugai buvo gavusi keturis "Volvo 940" automobilius iš Švedijos. Du, aprūpintus modernia įranga, pritaikytą jos darbui, paskolino Švedijos policijai, o kitus du atsuntę "Volvo" automobilių gamykla išbandyti Kauno kelių policijai. Juos bus galima įsigyti arba reikės grąžinti "Volvo" automobilius Kaune parduodančiai firmai "Servis RAF". Tos firmos direktorius Kestutis Gailius rugpjūčio 26 d. keturių automobilių raktelį įteikė Kauno kelių policijos viršininkui Gediminui Žemaičiui. Automobiliai keltu buvo atgabenti iš Švedijos ir Rygą ir plentais atvežti Kaunan. "Volvo" atstovybės firma "Servis RAF", atidaryta š. m. liepos mėnesį, Lietuvoje yra pardavusi kelis "Volvo" automobilius. Vilniaus kelių policijai aštuonis vokiškus "Mercedes" automobilius parpūno jais Vilniuje prekiaujanti firma "Stern von Litauen". Jie taip pat buvo paskolinti Šv. Tėvo apsaugai užtikrinti. Abi firmos, atrodo, varžosi dėl rinkos Lietuvoje, žinodamos, kad tokius automobilius anksčiau ar vėliau Lietuva turės pirkti savo kelių policijai.

TAIKOS SAVANORIAI

Menininkų rūmuose Vilniuje rugpjūčio 21 d. buvo prisaukta dirbti Lietuvon atvykusios JAV taikos korpuso antrosios grupės 20 savanorių. Jie įsipareigojo dvejus metus Lietuvoje dirbti anglų kalbos mokytojais ir smulkas verslo patairėjais. Prisaikdinimo iškilnėje dalyvavo JAV ambasadorius D. Johnsonas su kitais ambasados pareigūnais, Lietuvos ekonomijos ministeris J. Veselka, kultūros ir švietimo ministerio pavaduotojas V. Dienys, Baltijos taikos korpuso mokymo darbuotojai, lietuvių šeimos, kuriose nuo vasaros pradžios gyveno ir lietuvių kalbos mokėsi iš JAV atvykę savanoriai. Priesaikos ceremonija baigta JAV ir Lietuvos himnų sugiedojimu. Taikos korpuso savanoriams bei juos globojančioms lietuvių šeimoms priėmimą dramos teatre surengė JAV ambasadorius D. Johnsonas. Pirmoji 19 savanorių grupė darbą Lietuvoje yra pradėjusi beveik prieš metus. Dabar tą iš JAV talkon atvykusį savanorį Lietuva turės jau 39. JAV taikos korpusas (Peace Corps) yra įsteigtas 1961 m. prez. J. F. Kennedžio iniciatyva. D. Johnsonas, dabartinis JAV ambasadorius Lietuvoje, taipgi priklausęs šiai jaunimo organizacijai, prisiekė 1963 m. pasiųstas Tailandijon. Dabar Vilniuje jis priėmė kitų JAV taikos korpuso savanorių priesaiką.

DĖMESIO PENSININKAMS

Alina Žilvytienė, FICB, turėdama 35 metų finansinę patirtį su Bank of Montreal, išėjusi pensijon, paskirta konsultante (Retirement Services Representative – atstovė pensininkų aptarnavimui). JI NEMOKAMAI atliks patarnavimus kaip investuoti RRSP indėlius. Sulaukus 71 metus indėliai iš RRSP turi būti išimti tolimesniam investavimui | RRIF. Su malonumu pagal susitarimą patarnausiu jūsų namuose. Skambinti **Alinai Žilvytienei** tel. (416) 679-4578 Hamiltone.

KAIRYS BALTIC EXPEDITING

Turi naują patarnavimą pristatyti Jūsų giminėn siuntinius, sudarytus Lietuvoje. Mes užsakymus priimsime ir kiekvieną antradienį siųsime faksu į Lietuvą. Jūsų giminėn maistas bus pristatytas nuo 5 iki 10 dienų. Pagal galimybes bus parinktos kuo geresnės kokybės prekės.

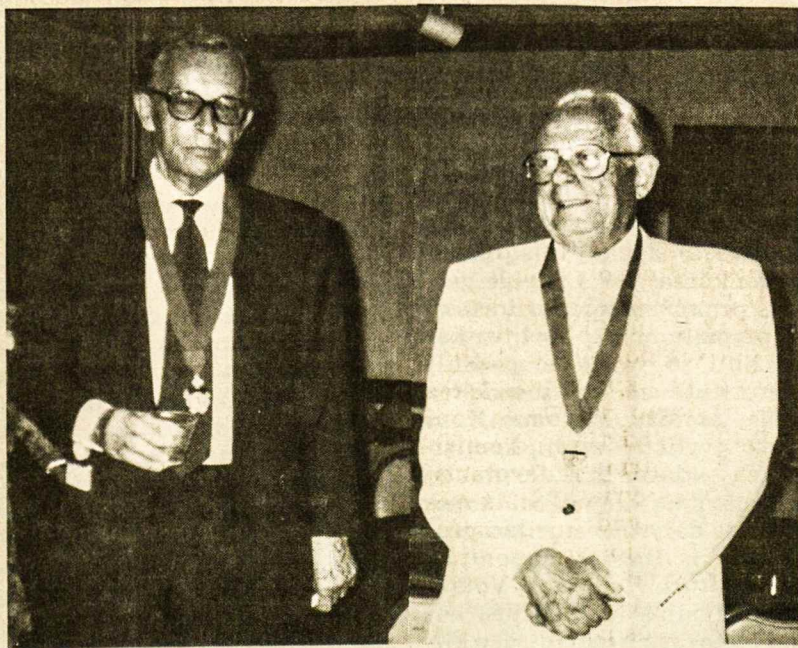
ŠVENTINIS SIUNTINYS

Medus	1 kg	Apelsinai	2 kg
Dešra rūkyta	3 kg	Citrinos šviežios	500 gr
Kumpis rūkytas	3 kg	Kava pupelių	500 gr
Sūris oland	1 kg	Kava tirpstanti	200 gr
Sviestas	1 kg	Mielės	100 gr
Miltai	2 kg	Majonezas	400 gr
Cukrus	3 kg	Prieskoniai	200 gr
Ryžiai	2 kg	Šokoladas	500 gr
Sausainiai	2 kg	Kiaušiniai	20 vnt.
Kakava	1 kg	Aliejus saulėgrąžų	4 ltr.
Sokol. saldainiai	1 kg		
Razinos	1 kg		

Kaina (30.4 kg) \$100.00

Priedai pridedami tiksliai prie pagrindinių siuntinių.
PRIEDAS 'E': Aliejus saul. 2 lt; šprotai aliejuje 5 dėž.; višta šviež. 3 kg; kumpis rūk. 3 kg; mėsa dėž. 500 gr ..... 9 kg \$18.50
PRIEDAS 'L': Miltai 10 kg; cukrus 5 kg; kruopos 5 kg; manai 2 kg; ryžiai 2 kg; aliejus saulėgr. 2 lt ..... 27 kg \$16.00
PRIEDAS 'M': Dešra rūk. 3 kg; kumpis 3 kg; mėsa dėž. 1 kg; ..... 7 kg \$15.00
PRIEDAS 'N': Aliejus saulėgr. 10 lt.; sviestas 1 kg \$16.00

ŽIURĖTI PAGRINDINIŲ SKELBIMŲ 4 psl.

Lietuvos vyčių aštuoniadesimtojo metinio suvažiavimo proga 1993 m. rugpjūčio mėn. Worcesteryje, MA už ypatingus nuopelnus Lietuvai ir Lietuvos vyčių organizacijai garbės nariais buvo pakeiti Lietuvos ambasadorius Vašingtone STASYS LOZORAITIS (kairėje) ir sol. ALGIRDAS BRAZIS

Vienodai siekia gerovės

Dr. A. Razma, "Draugo" 124 nr., "Darbininko 27 nr., o taip pat "Tėviškės žiburiuose" ir net "Lietuvos aide" vienodu tekstu paskelbė laišką: "Kodėl dr. Bobelis karaliavo?"

Ne Tautos fondo reikalas aiškinti apie dr. K. Bobelį, tik turį atsakyti dėl Tautos fondo.

1. Dr. K. Bobelis niekada nebuvo Tautos fondo garbės pirmininkas, kaip rašo dr. A. Razma, net nei garbės narys. Vienintelis garbės pirmininkas buvo a.a. prel. J. Balkūnas.

2. Tautos fondo statutas, priimtas dar 1973 m., leido VLIKui turėti Tautos fondo metiniuose susirinkimuose 45% balsų svorį, sudarant vadovybę. VLIKo pirmininkai – dr. Kest. Valiūnas ir po jo dr. K. Bobelis ta teise naudojosi, pasitarę su nominacijų komisija ir nebuvo jokių nesklundimų. Tik paskutiniams 3 metams ta teise naudotasi, nesiskaitant su kitų pasiūlymais. VLIKui darbą baigus, pagal paskutinį VLIKo seimo nutarimą, "kad Tautos fondas testų savo veiklą, kaip inkorporuota tik jos narių demokratiskai tvarkoma, organizacija". Taigi, 1973 m. Tautos fondo metinis narių susirinkimas buvo jau be 45% VLIKo jėgos balsavime, o dėl to, pagal narių apsisprendimą ir gautus įgaliojimus, buvo pakeista TF tarybos sudėtis, kuri sudarė TF valdybą tą pačią, tik su 1 asmens pakeitimu.

3. Pranešame, kad Tautos fondo piniginius dokumentus tikrina metinio susirinkimo išrinkta revizijos komisija, bet, CPA (Certif. Public Accountant, – JG) atstovas, kuris taip pat pasirašo ir ant kasmet siunčiamų IRS atsiskaitymų dokumentų. To reikalauja NY valstybės įstatymai, kurių privalo laikytis visos ne pelno siekiančios ink. organizacijos.

4. Dr. A. R. rašo: "Nuoširdus prašymas Tautos fondo vadovų: naudokite teisingą anglišką vertimą, būtent National Foundation, Inc. – vietoj Lithuanian National Foundation, Inc." Ko vertas šis patarimas? Jei dr. A. R. pasiūlytų "Cumulative List of Organizations described in section 170 (C) of the Internal Revenue code, – atspaudai pasiųsti "Draugui", JG), tai ten rastų ne tik Lithuanian National Foundation, Inc., bet ir dar kitas 44 korporacijas, kurių pradžia "Lithuanian...", pvz. Lithuanian Alliance of America National Foundation, Lithuanian Culture Fund, Inc., ir t.t. Čia yra ir Lietuvos katalikų: Pope Leo XIII Literary Funds, Inc. ir jei pasiūlytų ir atitinkamas registracijos knygas, tai vėl rastume per 20 "Lithuanian Foundations". Kodėl dr. A. Razmai

neuzkliūva kiti panašiais vardais apie 60 fondų, praside-dančių Lithuanian..., o tik Lithuanian National Foundation? Tautos fondą inkorporuojant, reikėjo išskirti iš panašių: juk jei yra Lithuanian Foundation, tai rašėme, kad National, o betgi reikėjo pridėti, kad jis Lithuanian National Foundation?

5. Tautos fondas – Lithuanian National Foundation ty-liai dirba, nekludydamos ne tik Lietuvos fondui, bet ir kitiems apie 60 lietuvių ink. fondams. Gal dėl to TF-o pajamos nuo 1986 metų lenkė kitų fondų pajamas. Visiems fondams linkime geriausios sėkmės, nes manome, kad finansus telkiantieji lietuvių fondai vienodai siekia gerovės Lietuvai ir lietuviams.

Juozas Giedraitis, Tautos fondo tarybos pirmininkas, Brooklyn, NY

Sault Ste. Marie, Ont.

TAUTOS ŠVENTĖJE mūsų apylinkėse paminėjome rugsėjo 10 d. Tos dienos vakare susirinkome į St. Mary's ukrainiečių katalikų šventovės salę. Vakarienių metu apylinkės valdybos pirmininkas Vyt. Vainutis skaitė paskaitą apie lietuvių tautos vargus atstatant 1990 m. kovo 11 d. nepriklausomybę, pareikalavusią aukų. Paskaitą baigė velionis Prano Stygos eilėraščių "Jei sulaukčiau grįžti į laisvą tėvynę" ir himnų. Minėjimas buvo gausus dalyviais iš jaunosios kartos.

Valdyba

Hamilton, Ontario

PRISIMINDAMI MIRUSIUS ir reikšdami užuojautą artimiesiems, Kanados lietuvių fondai aukuoja: a.a. Marijos Vegetaitės atminimui: \$30 – K. J. Dervaičiai, St. Catharines, Ont.; Z. Ald. Stanaičiai, H. N. Otto; \$25 – L. E. Klevai, Hamiltono lietuvių pensininkų klubas; \$20 – P. Žulys, J. T. Andrukaičiai, K. S. Karaskai, J. E. Mažulaitiai, K. L. Meškauskai, Kotryna Meškauskienė, J. O. Grigaičiai, A. Garkūnas, A. Bungardienė, B. G. Grajauskai, S. S. Rakščiai, K. Ziobienė, J. R. Pleiniai; \$10 – A. Adomaitienė, P. M. Šiuliai, V. Kėžinaitis, Z. Bakaitis, J. Petrauskienė, J. Juozaitienė; a.a. Vlado Papano atminimui aukuoja: \$50 – H. N. Otto; \$40 – Hamiltono lietuvių dramos teatras "Aukuras"; \$20 – Eug. Repcītė ir Ald. F. Matulicz; a.a. Vinco Pilkauskio, mirusio Lietuvoje atminimui, reikšdami užuojautą broliui Viktorui, St. Sof. Raksčiai aukuoja \$25.

KLF dėkoja už aukas.

Juozo Kairio netekus

Juozas Kairys, diplomuotas teisininkas, žurnalistas, mirė 1993 m. liepos 6 d., palaidotas liepos 9 d. Muencheno Westfriedhof kapinėse. Laidotuvių apeigas atliko vietos vokiečių kunigas.

Velionis gimė 1902 m. spalio 20 d. Juškevičių kaime, Kubilniko parapijoje, Švenčionių apskrity. Pradžios mokyklą baigė dar prieš I Pasaulinį karą. Dėl karo mokslą turėjo pertraukti, bet nenu-stojo mokytis. Išlaikęs abiturus egzaminus, studijavo Vytauto Didžiojo universitete ir baigė Teologijos-filosofijos bei Teisų-ekonomijos fakultetus. Dirbo Kauno apygardos teisme kandidatu, išlaikęs teisėjo egzaminus, teisė-javo Kaune ir Vilniuje. Teisėjau-damas Vilniuje, lektorėdavo poli-cijos mokykloje ir suaugusių ins-titute.

Butu veiklus ateitininkas, skau-tas, pavasarininkas. Anksti pradėjo rašinėti ir spaudą, bendra-darbiavo "Darbininke", "Teisėje" ir kituose nepriklausomos Lietu-vos leidiniuose. Su prof. A. Tamo-šaičiu paruošė lietuvių kalba se-niausią pasaulio kodeksą – Ham-murabio įstatymą, kurį išleido Vytauto Didžiojo universitetas.

A. a. JUOZAS KAIRYS

Pasitraukęs iš Lietuvos 1944 m. ir atsidūręs Vokietijoje, nors ne-stiprios sveikatos, labai aktyviai įsijungė į visuomeninę darbą. VLIKe Vokietijoje atstovavo Dar-bo federacijai, buvo lietuvių bendruomenės garbės teismo pir-mininkas, kontrolės komisijos pirmininkas, lietuvių teisininkų draugijos Vokietijoje pirminin-kas, Laisvųjų egzių žurnalistų valdybos ir Europos žurnalistų narys.

Išėjimoje bendradarbiavo vi-soje lietuviškoje spaudoje, ypač mėgdavo "Tėviškės žiburius" ir, kol sveikata leido, parašydavo svarbių politinių bei kultūrinių straipsnių.

Vokietijoje liko žmona Elena ir gimėnės JAV-se. Abu gyveno tik su Lietuvos respublikos piliečybės pasais.

J. Gruzdas

HAMILTON TRAVEL BUREAU
 764 Barton St. E., Hamilton, Ont.
 Reg. 1035989. Tel. 549-4149 arb.: 549-4120. Sutvarkome keliones į Lietuvą ir iš Lietuvos. Besilankan-tiems Kanadoje duodame sveikatos draudimą. Pristatome jūsų pačių sudarytus siuntinius į Lietuvą. Per-vežame autobusu keleivius į Mont-realį ir iš Montrealio.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(Prieš lietuvių namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neuakštos kainos. Gaunami kontakto lėšai (contact lenses).

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

AKTYVIAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
 kasd. pal. čekių sąsk. iki 2.75%
 santaupas 2.25%
 kasd.pal.taupymo s-ta 1.75%
 90 dienų indėlius 4%
 1 m. term. indėlius 5%
 1 m. term.ind.mėn.pal. 4.50%
 3 m. term.indėlius 5.25%
 5 m. term. indėlius 6.25%
 RRSP ir RRIF (pensijos) 2.75%
 RRSP ir RRIF 1 m. 5%
 RRSP ir RRIF ind. 3 m. 5.25%
 RRSP ir RRIF ind. 5 m. 6.25%

IMAME UŽ:
 asmenines paskolas 12.25%
 nekiln. turto pask. 1 m. 7%
 nekiln.turto pask. 3 m. 8.25%

Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas. Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25.000. Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Šv. Kazimiero lietuvių para-pija Los Angeles mieste susi-laukė naujo kunigo iš Lietuvos. Telšių vysk. Antanas Vaičius, suprasdamas išeivijoje vis la-biau jaučiamą lietuvių kunigų trūkumą, darbui Šv. Kazimiero parapijoje išleido kun. Aloyzą Volskį, buvusį Platelių, Beržo-ro, Ginteliškės ir Šateikių pa-rapijų kleboną. Vysk. A. Vai-čius, paprašytas Ateitininkų federacijos vadovybės, kapelio-nu šios vasaros ateitininkų sto-vykloms yra atsuntęs kun. Arū-ną Tverijoną. Jam bus naudinga susipažinti su išeivijos ateiti-ninkų stovyklone veikla.

Kazys ir Eugenija Gimžauskai, ilgamečiai St. Petersburgo lietuvių kolonijos gyventojai Floridoje, nusipirko butą Vil-niuije ir išvyko ten gyventi. Iš-leistuves jiems rugpjūčio 11 d. lietuvių klube surengė JAV LB Floridos apygardos ir St. Peters-burgo apylinkės valdybos.

Australija

Melburno lietuviai gegužės 23 d. išrinko naują ALB apy-linkės valdybą. Jiems dabar vadovaus jos pirm. Paulius Jo-kūbaitis, vicepirm. Paulius Ka-baila, izd. Paulius Macius, sekr. Janina Malijauskienė ir rengi-nių vadovas Romualdas Saženis. Reprerentacinė veikla teks pirm. P. Jokūbaitiui. Jis ne tik rūpinsis visais valdybos reika-lais, bet ir atstovaus jai po-kalbiuose su valdžios pareigū-nais, etninių mažųjų grupių su-eigose, Viktorijos baltiečių taryboje.

Australijos lietuvių katalikų federacija vėl pakeitė savo sa-vaitraščio "Tėviškės aidai" re-daktorių. Anksčiau pensjon iš-ėjusio vyr. red. kun. dr. Prano Daukno pareigas buvo perėmęs Kazys Mielდაზ. Dabar jis su-sirgo ir redaktore yra pakvie-ta gydytoja Aurelija Sadauskie-nė, baigusi Kauno medicinos institutą, pradėjusi dirbti odos ir venerinių ligų Vilniaus dis-panseryje. Ji 1987 m. Vilniuje ištekėjo už dailės studijas ten gilinusio melburniečio Fausto Sadausko. Atvykusi Australijon, ruošiasi gydytojos praktikos teisių egzaminams, su dailės atstovu Faustu augins sūnų ir dukrelę.

Argentina

Susivienijimo lietuvių Argen-tinoje organizacija (SLA) liepos 25 d. paminėjo savo veiklos septy-niasdešimt devynerių metų sukaktį. Programai vadovavo Arielas Dumšė ir Marija Zabu-lauskaitė. Prie veiklos aštuo-niasdešimtmečio priartėjusia SLA organizaciją sveikino: Lie-tuvos garbės konsulas inž. Al-gimantas Rastauskas, ALOS tarybos ir lietuvių centro var-du – Julius Mičiūdas, Mindaugo draugijos – Valentina Bukauskaitė-Persico, "Nemuno" drau-gijos – Alfredas Dulkė, Argen-tinos lietuvių jaunimo sąjun-gos – Silvina Alicia Brazaitytė ir kitų organizacijų bei ins-titucijų atstovai. Tautinių šo-kių programą atliko A. Dumšės paruošti jaunesnieji "Dobilo" ansamblio šokėjai ir visas an-samblis, vadovaujamas E. Čiko-tos. Minėjimo dalyviams padė-kojo SLA valdybos pirm. Arnol-das Vezbickas.

Britanija

Londono lietuvius dabar ap-lanko įvairių politinių grupių veikėjai iš nepriklausomybės at-gavusios Lietuvos. Juos priima

ir susitikimus su Londono lie-tuviais suorganizuoją DBLS centro valdyba. Rugpjūčio 13 d. lietuvių namuose lankėsi buvęs VLIKo valdybos pirm. dr. Kazys Bobelis, kuris dabar yra Lietuvos seimo narys ir užsie-nio reikalų komiteto vadovas. Iš-klausyti jo pranešimo susi-rinkusius lietuvius su juo su-pažindino Stasys Kasparas. Sa-vo pranešime dr. K. Bobelis kal-bėjo apie išeivijos lietuviams sustabdytą Lietuvos pilietybės pripažinimą. Pasak jo, išeivi-voš naudai pasiūlytą pataisą pilietybės klausimui atmetė de-šiniųjų sparno opozicija. Jam atrodė, kad Lietuvos ambasa-dorius Vašingtone Stasys Lo-zoraitis kandidatuoti į Lie-tuvos prezidentus turėjo tik pa-sitraukęs iš ambasadoriaus pa-reigų. Žemės reforma esanti su-stabdyta. Floridon skrendantis dr. K. Bobelis taipgi atsakinė-jo ir į jam pateiktus klausimus. Pranešimo klausėsi pusimtis lietuvių, tarp kurių buvo ir Lie-tuvos reikalų laikinasis patikė-tinis Londone dr. Antanas Nesa-vas. Kas dabar bus paskirtas Lietuvos ambasadoriumi Lon-done, dr. K. Bobelis nežinojo, nors jis yra Lietuvos seimo už-sienio reikalų komiteto pirmi-ninkas. Panašų pranešimą rug-pjūčio 15 d. dr. K. Bobelis pa-darė ir Floridos lietuvių klube St. Petersburgo.

A. a. Klementina Vaitiekaitie-nė, gimusi Šakiuose 1922 m., š. m. liepos mėnesį mirė Bradfor-de. Velionė, pokario metais at-vykusį Britanijon, buvo našlė, palikusi Bradfordo savivaldy-bėje dirbantį sūnų Antaną.

Lenkija

Suvalkų trikampio lietuviai sulaukė naujo lietuvių kilmės kunigo. Jis yra Romas Zdanys, gimęs 1967 m., pradinę aštuo-nių klasių mokyklą lankęs Na-vinykuose. Tada įstojo į Nekal-tai Pr. Marijos misionierių ob-latų mažąją seminariją, Lenkio-s viduryje esančiame Marko-vico miestelyje. Baigęs tą ma-žąją seminariją ir gavęs bran-dos atestatą, 1986 m. įsijungė Lomžos vyskupijos kunigų semi-narijon. Iš ten buvo nusiųstas Romon į popiežiškąjį Gregoria-no universitetą, kuriame ga-vo filosofijos ir teologijos bakalaur diplomus. Švč. Mer-gelės Marijos Apsilankymo ba-zilikoje Seinuose jį kunigu įšventino pagalbininkas vysk. Edward Samsel. Pirmąsias Mi-šias naujasis kun. Romas Zda-nys laikė Šv. Izidoriaus šven-tovėje, kuri yra jo gimtojoje Smalėnų parapijoje, Punsko valsčiuje.

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
jis mums duoda"

**The
Loughed & Barnard**
šeimos ir tarnautojai

"Žmonės, kurie atjaučia kitus"

Sudbury Ontario

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ pirmoji lietuvių agentūra Kanadoje KAIRYS BALTIC EXPEDITING, INC.

Žemos kainos, garantuotas pristatymas.

\$1.20 kg laivu arba \$7.00 už kubinę pėdą.
\$4.00 kg oro linija.

Siuntinių pristatymas laivu ar lėktuvu į vieną adresą iki 50 kg tik **\$14.00**
Pervedam JAV ir Kanados dolerius ... **4% plus pristatymas**
Siunčiant virš \$2,000.00 tik ..... **3% plus pristatymas**

* Skambinkite dėl mūsų kubinių pėdų dežių
* 1 kub. pėdos dėžė 50 centų, 2,4 kub. pėdos – \$1.00
* Galime siuntinius paimiti iš jūsų namų
* Pristatūs siuntinius į Lie-tuvą, pranešim telefonu
* Iš toliau siųsti per U.P.S.
* Telefaksu patarnavimas
* Atveždami siuntinius galite atnešti išeivijoje spausdintas lietuviškas knygas

Kiekvienas siuntinys yra apdraustas \$100.

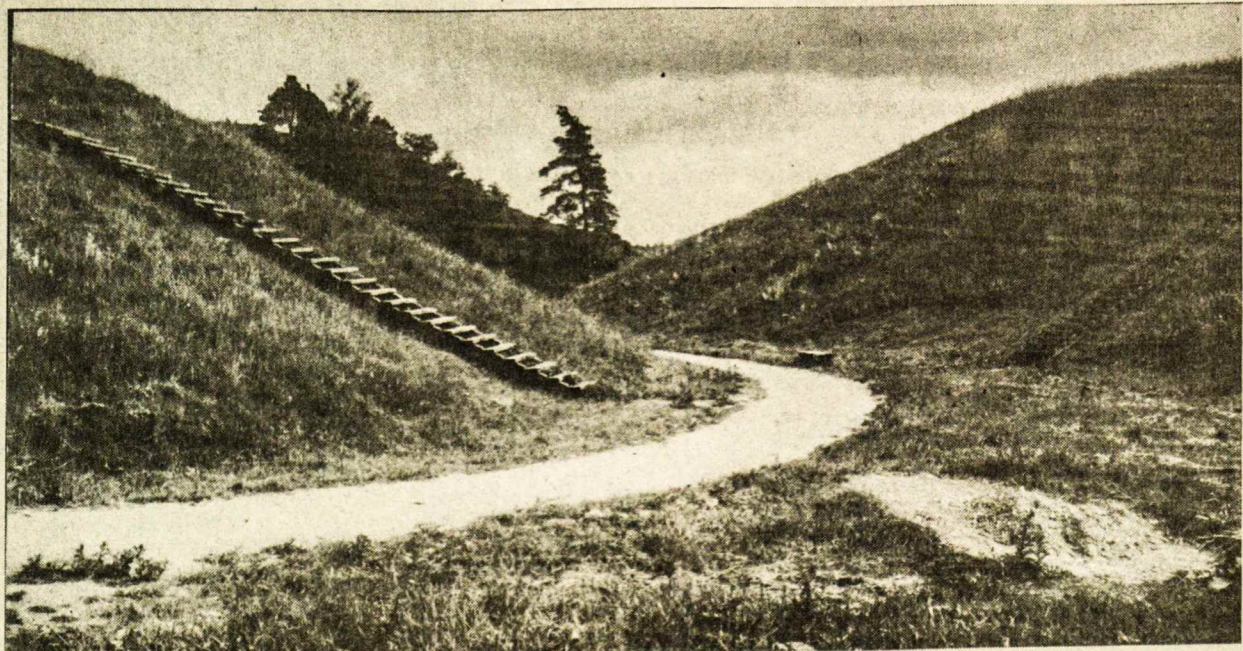
Galima apdrausti papildomai.

Prieš atvažiuojant ar dėl smulkesnių informacijų skambinkite: Hamiltono rajone Bernardas ar Danutė Mačiai ..... (416) 632-4558 Mississaugos ir Toronto Algis ir Milda Trumpickai ... (416) 822-1827 Delhi, Londono Andrius ir Gertrūda Usvaitai ..... (519) 773-8707 Fort Erie Danguolė ir Don French ..... (416) 871-1799 Genė ir Vytas Kairiai, 517 Fruitland Road, Stoney Creek, Ont. L8E 5A6

Tel. (416) 643-3334

FAX (416) 643-8980

Kernavės piliakalnių šlaitai, nuo kurių atsiveria vaizdas į Pajautos slėnį – dabar atkasamą lietuviškąją Pompeją
Nuotr. Alf. Laučkos

Sąjūdis įveikė perestroiką

Pokalbis su SAULIUMI PEČELIŪNU, Lietuvos seimo nariu ir Demokratų partijos pirmininku

JUOZAS KOJELIS

Seimo tautinio saugumo komiteto nariai – Gediminas Kirkilas (LDDP) ir Saulius Pečeliūnas (Demokratų partija), ir krašto apsaugos ministerio pavaduotojas plk. Jonas Gečas keturias savaites keliavo po JAV-bes ir vizitavo tautinės gvardijos bazes, Pentagoną, Rand korporaciją ir kitas įstaigas, susipažindami su civilinės apsaugos struktūromis bei uždaviniais. Politinius klausimus diskutavo Valstybės departamente.

Jūsų korespondentas 1993 m. rugsėjo 8 d. Kalifornijoje, su radęs progą, prakalbino Saulių Pečeliūną.

— Sovietai 1980 m. okupuojoje Lietuvoje nutiesė tris rezistentus: Gintautą Tešmantą, Povilą Pečeliūną ir Vytautą Skuodį. Ar bendrapavardis buvo jūsų giminė?

— Taip, tai mano dėdė. Jis buvo lituanistas, kaip ir mano tėtis. Grįžęs iš Sibiro mirė 1990 m. vasario 23 d., nebesulaukęs Lietuvos nepriklausomybės atstatymo. Lietuvos po grindyje leido ir redagavo „Alma Mater“, bendradarbiau kituose po grindžio leidiniuose. Dabar išėjo jo pomirtinis eilėraščių rinkinys „Paparčio žiedas“. Aš gimiau 1956 m., iš profesijos esu kelių inžinierius.

— Kas inžinierių paskatino į politiką?

— Daugiausia įtakos padarė dėdė, ypač jo teismas. Pagrindą padėjo nuotaikos šeimoje. Pirmajame Sąjūdžio suvažiavime buvau mandatų komisijos narys.

— Juozaitis, Jasukaitytė, Antanaitis, Petkevičius ir kai kurie kiti pirmieji sąjūdininkai kaltina Vytautą Landsbergį ir jo rėmėjus, kad sugriovė pirmi-

nio Sąjūdžio vienybę. Dalyvavo Sąjūdyje nuo jo gimimo. Kaip iš tikro buvo?

— „Persitvarkymo sąjūdžio“ – „perestroikos“ planas buvo paruoštas Maskvoje. Iškart vadovaujančiose pozicijose stoji komunistai, rėmė KGB. Bet tuo pačiu metu iš po grindžio gaivališkai pakilo tautinis Sąjūdis, reiškiantis tikrąją tautos valią. Ir tas Sąjūdis įveikė „perestroiką“. Norint išlaikyti jų vadinamą „vienybę“, būtų reikėję paklusti Gorbačiovo valiai. Tautinis Sąjūdis išvedė Lietuvą į nepriklausomybę.

— Bet Kazys Bobelis šiomis dienomis Amerikos kongrese liudijo, kad Lietuvą lietuviškai išlaikė Lietuvos komunistai ir kad dabartinis prezidentas Algirdas Brazauskas „sulažė tarptautinio komunizmo stuburą ir grąžino katedrą“.

— Bobelis į seimą pateko ne įstatymo suteikta teise, bet per LDDP malonę. Tokia naivi propaganda, – tai atsilyginimas valdančiajai partijai už jam suteiktą globą.

— Vadovaujate Demokratų partijai. Kokia jos kilmė?

— Sąjūdžio pradžioje komunistams rūpėjo, kad neatsirastų kitų organizuotų vienetų, o liktų jie vieni. Bet jau 1988 m. gale „apskrito stalo“ suėjimuose penktadieniais pradėjomės diskutuoti partijų steigimo reikalą. Net ir tautinio Sąjūdžio vadovai nebuvo linkę skubėti skirstytis į partijas, kad nenusilptų vieningas išsilaisvinimo judėjimas. Mūsų grupės žmonės galvojo kitaip: valstybei atkurti reikia plačios skalės organizuoto demokratinių jėgų bloko, kuriame tilptų demokratinės srovės nuo krikščionių demokratų iki socialdemokratų. Sudarėme 15 asmenų organizacinę tarybą, ir 1989 m. vasario 16 d. viešai paskelbėme Demokratų partijos įkūrimo deklaraciją.

— Kokia partijos struktūra?

— Suvažiavimas – aukščiausias organas. Jis renka 60 asmenų tarybą, kuri sudaro Tarybos prezidiumą, išrenka pirmininką ir atsakomąjį sekretorių. Miestuose ir rajonuose veikia skyriai, mažesnės vietovės – kuopelės. Rinkimuose į seimą laimėjome keturias vietas, turime savo frakciją. Leidžiame dvisavaitinį laikraštį „Vasario 16-ji“.

— Kokie partijos nusiteikimai užsienio lietuvių atžvilgiu?

— Išeivijos vaidmuo Lietuvos laisvinimo kovoje labai didelė, tad norėtume matyti išeivius valdžios ir privatus sektoriaus struktūrose. Pvz., Lietuvos kariuomenėje tebevyrauja sovietinės tradicijos. Būtų naudinga, kad užsienio karinėse jėgose tarnavę lietuviai atvyktų ilgesnį laiką padirbėti atsikuriančioje Lietuvos kariuomenėje.

— O kaip spręstinas Lietuvos pilietybės klausimas?

— Mes už pilietybės suteikimą, kurie jos nori. Vykdami Lietuvon, užsienio lietuviai neturėtų būti varginami vizų formalumais. Tik jokių būdu negalima užsimerkiti prieš Rytų Lietuvos ir Klaipėdos krašto buvusį gyventojų, dabar kitų kraštų piliečių pretenzijas. Reikia atsargių sprendimų, kad Lietuvai ilgiems laikams nebūtų padaryta sunkiai pataisomų skriaudų. Kartais atrodo, kad kai kuriems išeiviams pilietybės reikalinga tik kaip tramplynas turtui atgauti.

— Išeivijoje iki šiol nebuvo bandyta bent apytikriai nustatyti, koks nuosimtis beatodairiškai reikalauja pilietybės ir turto. Prileidus, kad tokių būtų dauguma, kaip derintini Lietuvos ir išeivių interesai?

— Aš manau, kad prie vyriausybės reikėtų sudaryti mišrią Lietuvos ir užsienio lietuvių komisiją, kuri rekomenduotų sprendimą. Taip gi turėtų būti aptartos pareigos, rištinės su piliečio teisėmis. Jei sekminga pradžia, tokia komisija galėtų svarstyti ir kitas problemas. Gal tuo būdu būtų padaryta pažinia realiam Lietuvos ir užsienio lietuvių bendradarbiavimui.

— Rūpestį kelia KGB archyvų likimas. Likvidavus Gajausko vadovaujamą komisiją, ar kai kam nesusidarys galimybės ištrinti ten užsilikusį nusikaltėlišką veiklos pėdsaką?

— Tokio pavojaus nėra. Pirmas Lietuvos gyventojų genocido tyrimo centro įstatymas. Įstatymas gerai paruoštas, nes buvo suderinti vyriausybės, opozicijos bei politinių kalinių ir tremtinių sąjungos nusistatymai. Tyrimo centrą sudaro valdyba ir du institutai: genocido tyrimo ir genocido jam žinimo. Centro vadovą skiria vyriausybė, susitarusi su politinių kalinių ir tremtinių sąjunga. Į institutų pereiną buvę Gajausko komisijos darbuotojai. Archyvai bus prieinami instituto nariams, nukentėjusių šeimoms, istorikams. Archyvo dokumentai aprašomi ir inventorizuojami, kad niekas nedingytų. Kai buvome Vašingtone, valdžios žmonės domėjosi įstatymu ir pareiškė norą gauti jį, išversdami į anglų kalbą.

— Ar Demokratų partija tikisi pagalbos iš išeivijos?

— Tikimės, kad išeivija sudomės partijos programa. Mes skiriami prie „dešiniųjų“. Gal todėl, kad religijai laikome pozityviu valstybės gyvenime veiksmu. Tik politiniuose ir ekonominiuose sprendimuose religiniai bei pasaulėžiūriniai motyvai turėtų būti išjungiami. Mielai pasiūsyse partijos programą kiekvienam, kas paprašys.

— Ačiū, p. Pečeliūnai, už pokalbį ir už dėdės poezijos knygos rinkinį „Paparčio žiedas“.

Generolas Šalikašvili ir... teisybė

JAV karinių jėgų vadas – pokario ateivis

LEONAS BALTUŠIS

1993 m. rugpjūčio 11 d. JAV prezidentas Clinton parinko armijos generolą John Shalikašvili nauju vyr. štabo viršininku (Joint Chiefs of Staff). Jis pakeis populiarią gen. Colin Powell, kuris pasitraukia į pensiją nuo rugsėjo 30 d. Jei senatas patvirtins, tai generolas bus pirmasis ne Amerikoje gimęs vyriausias visų karinių pajėgų vadas.

Mes, Antrojo pasaulinio karo pabėgėliai, galime tik džiuiotis, nes šis vyras yra vienas iš mūsų. Pabėgęs 1944 m. su motina iš Lenkijos, perėjo DP stovyklą ir vėliau su tėvais atvyko į Ameriką.

Pentagone ir visur kitur žinomas kaip „Shali“, nes daugumai amerikiečių perskaityti jo pavardė yra beviltiškas dalykas. Gimė 1936 m. birželio 27 d. Varšuvoje. Senelis – aristokratų kilmės gruzinas ir caro armijos generolas. Tėvas – caristinės Rusijos, o vėliau ir Baltosios armijos karininkas. Taigi kilęs iš karinių šeimų ir tęsiantis tą šeimos tradiciją. Motina – lenkė.

Baigė Bradley universitetą

B.S. laipsniu ir George Washington universitetą M.S. laipsniu studijuodamas tarptautinius santykius. Laisvai kalba lenkiškai ir vokiškai. Anglų kalba turi siek tiek lenkiško akcento.

Pašauktas į kariuomenę 1958 m. Sekančiais metais pakeltas į leitenanto laipsnį. Vietnamo karo veteranas, iškilęs savo drąsa ir sugebėjimais. Šiuo metu vadovauja visiems JAV daliniams, priskirtiems prie Š. Atlanto sąjungos.

Prezidentas Clinton pasirinko jo prijų ilgą pasikalbėjimą, kuriuose buvo diskutuota ir Bosnijos padėtis. Savo kalboje prezidentas paminėjo, kad tik Amerikoje gali pabėgėlis iš Europos tapti net 4 žvaigždžių generolu. Ar šis generolas bus senato patvirtintas? Politiniai Vašingtono sluoksniai sako – taip. Jis remiamas gen. Colin'o Powell'o, gynybos sekretoriaus Les Aspin'o ir visos eilės senatorių, o svarbiausia – paties prezidento. Taip rašė „Chicago Tribune“ rugpjūčio 12 d. Straipsnis pasirašytas žurnalisto David Evans ir Terry Atlas. * * *

Keliautoja Lietuvoje M. Borusienė iš Kanados Hamiltono „derasi“ su daržovių pardavėja

SAVANORIŲ EKSPRESAS

SVARBUS PRANEŠIMAS DĖL MUITO

Patyrę didelį žmonių susidomėjimą ir susirūpinimą dėl muto mokėjimo tvarkos Lietuvoje, **Savanorių Ekspresas** kreipėsi į Lietuvos vyriausią muitininką prašydamas paaiškinti muitų taisykles.

Rugsėjo 14 d. gavome tokį oficialų paaiškinimą: **Pagal 1993 m. rugpjūčio 31 d. Lietuvos respublikos vyriausybės nutarimą nr. 662** siuntos iki 30 kilogramų fiziniam asmeniui nebus muitinamos. Viršijančios nustatytos normos yra apdedamos muto mokesčiais.

Kad neįvyktų nesklaidumų Lietuvoje dėl muto mokėjimo **Savanorių Ekspresas** sutinka sumokėti reikalingą muitą visiems siuntiniams gautiems prieš šį pranešimą ir taip pat už visus siuntinius, pristatytus į **Savanorių Ekspresą** iki spalio 31 d.

Spalio m. **Savanorių Ekspresas** susitiks su Lietuvos muitinės vadovybe Vilniuje galutinai išspręsti visus muto klausimus ir mokesčius. Tikimės tuo laiku grįžti su visais nutarimais, paaiškinimais ir dokumentais, kad galėtume pilnai atsakyti į visus muto klausimus. Mes ir toliau atidžiai sekime ir pranešime visus kitus papildomus nutarimus, liečiančius muitą.

Norintieji pasiskaityti ar pamatyti pilną potvarkį „Dėl muto režimo fiziniam asmeniui nustatymo“ yra kviečiami atsilankyti į mūsų įstaigą, 356 Barton Street East, Hamilton, Ontario darbo valandomis nuo pirmadienio iki penktadienio, 10 v. ryto iki 6 v. vak.

Nauja siuntinių pristatymo firma dabar priima siuntinius

SAVANORIŲ EKSPRESAS VOLUNTEER EXPRESS INC.
Jūsų siuntiniai nuo pat Lietuvos sienos iki jų pristatymo adresatui bus Lietuvos savanorių kariuomenės apsaugoje.

1. Siuntiniai paimami iš jūsų namų ir pristatomi pas jūsų gimines ar draugus Lietuvoje ir jų namus.
2. Atvežtus į Klaipėdos uostą konteinerius priima SAVANORIŲ KOSIOS KRAŠTO APSAUGOS TARNYBOS (SKAT) Vilniaus rinktinės štabo (188-ta) kuopa, kuri ir apsaugos jūsų siuntinius savo sandėliuose.
3. Po to kuopos kareiviai jūsų siuntinius išveža ir išdaliną po visą Lietuvą.
4. Kaina \$0.80 už svarą (įskaitant paėmimą ir pristatymą). Minimumas 25 svarai arba \$20. Maksimumo nėra.
5. Visi siuntiniai yra apdrausti \$100. Galite apdrausti didesnei sumai už 3% nuo draudimo sumos.
6. Specialių dėžių nereikia, galite naudoti savas.

Dėl paėmimo ar smulkesnių informacijų skambinkite:
Toronto ir Mississaugos rajone ..... Lilių (416) 763-3586
Londono rajone ..... Aldonai (519) 472-0073
arba Aleksui (519) 672-4944
Hamiltono ir Burlingtono rajone ..... Adelai (416) 522-6633

SAVANORIŲ EKSPRESAS - VOLUNTEER EXPRESS INC.
356 Barton Street East, Hamilton, Ontario L8L 2X9
Dirbame nuo pirmadienio iki penktadienio 10 v.r. – 6 v.v.
Tel. (416) 522-6633, FAX (416) 522-8846
Jūsų skambinimą tel. 1-800-263-4837 apmokame mes.
Galima skambinti iš visur 24 valandas per parą.

Prieš mane – to paties „Chicago Tribune“ straipsnis rugp. 28 d. Išspausdintas antrame puslapyje. Jokių korespondentų pavardžių, tik prirašas: „From Tribune Wires“. Pavadinimas gana sensacinas: „Clinton'o pasirinkto generolo tėvas tarnavo SS dalinyje“. Perskaičius tą straipsnį iš karto aišku, kas per „žinovai“ jį parašė. Kaip sako, kažkur, kažkas, kažką girdėjo ir nieko nesuprato. *Straipsnyje minimas gruzinių legionas, kuris priklausė SS vado vybei.* (Mano pabrąukta).

Esu rašęs apie Vlasovo armijos ir kazokų korpo tragedijas, taip pat labai gerai esu susipažinęs ir su gruzinių legiono tragedija. Apie juos turiu knygą rusų bei anglų kalbomis. Knygų rusų kalba neįmanoma gauti, nes jos buvo KGB agentų supirktos ir sunaikintos. Tas pats atsitiko ir su knygomis anglų kalba. Nė vienu atveju nebuvo išleista antra laida. KGB žino ir moka, kaip reikia tvarkytis su knygų leidyklomis. Šios knygos turėjo būti sunaikintos, nes jos jokių būdu nebūtų pasitarnavusios komunizmui.

* * *

Siek tiek biografinių žinių apie gen. Šalikašvilio tėvą Dimitrijų Šalikašvilį. Caristinės Rusijos poručikas, o vėliau Baltosios armijos karininkas. Kovojo su bolševikais gen. A. Denikino, o jam pasitraukus – gen. barono P. N. Wrangelio armijoje. 1920 m. lapkričio 8-16 dienomis tos armijos likučiai iš Krymo buvo gabenami laivais į Konstantinopolį. Jų tarpe buvo ir poručikas Dimitrijus. Tarp kitko, toje pačioje armijoje tada tarnavo ir mano krikšto tėvas a.a. Kostas Kalendra („Karys“, 1981 m., nr. 10), palaidotas Šv. Jono lietuvių kapinėse, Mississaugoje.

Po kiek laiko poručikas Dimitrijus persikėlė į Lenkiją ir maršalo J. Piłsudskio buvo priimtas į lenkų armiją. Kilus karui su Vokietija 1939 m., jis buvo majoras. Pateko į vokiečių nelaisvę, bet kaip gruzinas po kiek laiko paleistas. 1942 m. suorganizavus Gruzijos legioną, kurio tikslas buvo išvaduoti Gruziją, majoras Dimitrijus Šalikašvili 1943 m. sausio mėnesį įstojo į legioną. Legionui vadovavo visų mylimas ir labai gerbiamas sultonas Kelech Ghirey, pilietinio karo veteranas ir senas emigrantas.

1943 m. vasarą Hitlerio įsakymu gruzinių legionas buvo perkeltas į šiaurinę Italiją. Priežastis – Hitleris jais nepasitiki. Legionas, nuo pirmos įsikūrimo dienos, buvo Wehrmacht žinioje ir jokiems SS daliniams nepriklausė. SS daliniuose tarnavo tik vokiečiai ir skandinavai bei kiti šiauriečiai. Po karo apie 4800 to legiono vyrų atsidūrė Grofelfohe, Austrijoje. Anglų vėliau prievarta išduoti sovietams kartu su kazokų korpo kariais. Pirmosios aukos – gegužės 28-29 d. naktį 1600 karininkų, jų tarpe 125 kaukaziečiai – gruzina. Dauguma jų – seni emigrantai, išskyrus jaunuosius karininkus. Tai „nuopelnas“ anglų užsienio reikalų ministerio Anthony Eden'o ir W. Churchill'io. Majoras Dimitrijus Šalikašvili – vienas iš laimingųjų, nes, nepasitikėdamas anglais, pabėgo iš Grofelfohe'o ir tik taip liko gyvas.

1952 m. atvyko į Peoriją, Illinois, netoli Čikagos. 1956 m. Dimitrijus parašė rusų kalba atsiminimus, kurie 1980 m. jo žmonos buvo perduoti Stanfordo universiteto Hooverio institutui. Olga Dunlop, dirbanti to instituto archyve, pareiškė, kad Dimitrijus buvo gruzinių nacionalistas, bet nieko bendro neturėjo su nacių ideologija.

„Mes nemanome, kad generolas turėtų būti teisiamas už tai, ką jo tėvas padarė“ – pareiškė rabinas Marvin Hier, Simono Wiesenthalio centro direktorius, kuris surado tuos atsiminimus.

Faktas, kad jis nieko nusi-kalstamo nepadarė. Jis buvo tik gruzinas, kuris mylėjo savo kraštą. O tai nėra joks nusikaltimas.

● Esame didinga tauta sąvaja laisvės meile ir idealistiniu tiesumu — šviesiu žmoniškumu.

DR. J. GIRNIUS

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis fondas išleido per 850,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neličiamas, tiksliai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinio pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

FONDO TIKSLAS – LIETUVYBĖS IŠLAIKYMAS

Naujas pagerintas patarnavimas

Siuntinių ir JAV dolerių pristatymas nuo durų iki durų jūsų giminėms

LIETUVOJE V.I.M. PARCEL EXPRESS Inc.

Naujas adresas: 2100 Bloor St.W. nr. 6A,

Toronto, Ont. M6S 4Y7.

Telefonas (416) 604-8311

Mūsų agentai:

Rainbow Printing, 73 Ontario Rd., Welland, Ont. L3P 5C2 tel. (416) 732-2117

Europe Meat & Deli, 359 Carlton St., St. Catharines, Ont. L2N 1C2 tel. (416) 934-9334

Anna Kusyj, 40 Facer St., St. Catharines, Ont. L2M 5H5 tel. (416) 937-1385

Hamilton Travel, 764 Barton St., Hamilton, Ont. L8L 7W2 tel. (416) 549-4149

Panorama Travel Agency, 363 Vine St., St. Catharines, Ont. L2M 4T9 tel. (416) 646-9909

Mes taip pat siunčiame naujus ir padėvėtus automobilius į Lietuvą

Nemokamas siuntinių paėmimas iš namų

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker, 38 Hurontario St., Collingwood, Ontario L9Y 2L6
Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagose, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į **Angele Salvaitytę, B.A.,** **pirkimo ir pardavimo atstovę.** Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. (705) 429-2121 ar (705) 445-5640
namų tel. (705) 429-6428

KROVINIAI Į LIETUVĄ Laivais ir lėktuvais Greitas ir patikimas pristatymas

Komerciniai kroviniai nuo mažiausių siuntų iki didelių talpintuvų taip pat

automobiliai ir asmeniniai daiktai

POLIMEX FORWARDING INC.

Toronto: 141 Roncesvalles Ave. M6R 2L2

Prašome skambinti **(416) 537-8648**

ir susitarsime dėl persiuntimo laiko

Konkurencinės kainos * Profesinis patarnavimas

Lietuvių tautinių šokių kursų, įvykusių 1993 m. rugpjūčio 22-28 d.d. "Dainavos" stovyklavietėje, dėstytojai. Iš kairės: J. KARASIEJUS, L. KISI-
LIENĖ, R. POSKOČMIENĖ, D. DZIKIENĖ, J. KARMAUZA, G. BREICH-
MANIENĖ, R. KARASIEJENĖ ir V. FABIANOVICH. Nuotraukoje trūksta J. MATULAITIENĖS ir E. RADŽIAUS

Tautinių šokių mokytojų kursai

G. ABROMAITIENĖ

1993 m. rugpjūčio 22-28 d.d. gražioje "Dainavos" stovyklavietėje įvyko Lietuvių tautinių šokių instituto mokytojų kursai. Kursai buvo surengti supažindinti tautinių šokių vadovus ir mokytojus su 1994 m. Lietuvos dainų ir šokių šventės repertuaru. Pirmą sykį daugelis išeivijos grupių vyks į Lietuvą dalyvauti šioje šventėje.

Pirmą vakarą, suvažiavus per 80 kursantų, turėjome progą išgirsti apie šios šventės planus. Pasaulio lietuvių bendruomenės vicepirmininkė kultūrai dr. Vitalija Vasaitienė supažindino su gyvenimo sąlygomis Lietuvoje, o "GT International" atstovas Algis Grigas perdavė kelionių informaciją. Buvo daug klausimų, diskusijų apie kainas, apgyvendinimą, keliones ir t.t.

Pirmadienio rytą pradėjome šokių pamokas. Tarp 5 ir 7 valandų per dieną buvo skirta šokių pamokoms. Toronto "Gintaro" vadovė Rita Karasiejienė supažindino su išeivijos šokių programa. Išeivija savo dalį šoks atskirai, prisijungdama prie Lietuvos grupių tik pradžioje ir pabaigoje. Studentų grupės šoks: "Pasiutpolkė", "Aštuonytė", "Per girią girelę", "Audejėlė", "Putinėlis", "Vakaruškos", "Ketvirtaini", ir "Pradės aušrelė aušti". Veteranų grupės – "Audejėlė", "Ketvirtaini", "Pradės aušrelė aušti". Mokėmės ir kitų šokių. Jadvyga Matulaitienė išmokė vaikus švedišką šokį, kuris tinka lauzui. Išmokom ir kelis vaikų šokius bei žaidimus. Turėjome progos išmokyti Genovaitės Breichmanienės naujai sukurto šokį "Putinėlis". Visiems labai patiko tas gyvas, linksmas ir gražus šokis. Girdėjome, kad jis buvo sukurta per jos atostogas Meksikoje. Tikimės, kad ir per mūsų ateities šventės matysim šį šokį.

Turėjome savo tarpe ir labai garbingą svečią iš Lietuvos – Laimą Kisieliene, 1994 m. šventės vyriausią choreografe. Ji pristatė šventės eigą, savaitės įvykius bei globojančias grupes Lietuvoje. Kiekviena vykstanti grupė turės šokių grupę, kuri juos globos Lietuvoje. Šventės tema: "Mes buvome, mes esame, mes būsim". Mokėmės atidarymo apeigų pagal būgnų mušimą, simbolizuojančių Lietuvos pagonių dienas "Dek ugnie". Nors mums neįprastas būdas, bet visiems labai patiko ir su entuziazmu bandėm pagauti ritmą bei pritaikyti žingsnius. Vainikiniai parodė savo variantą, vieną vakarą prie laužo. Išmokome T. Kalibataitės "Subatvakarį". Laima pravėdė pamoką, kaip su vaikais pradėti šokių mokymą. Džiaugiamės turėdami ją savo tarpe, ir jos pamokoms, per kurias ji perdavė mums tiek daug. Grįžę namo, mokysime savo šokėjus "Skristi, o ne kristi!"

Kursų metu įvyko ir LTŠI narių suvažiavimas, kuriame buvo diskutuota instituto ateities veikla. Turėjome keletą vaizdajuosčių vakarų iš 1990 m. Lietuvos šokių šventės. Vienas vakaras buvo skirtas Klaipėdos choreografų mokyklai ir M. Baronaitės pagerbimui. Po vaizdajuosčių rodomo Baronaitės buvusios mokinės – J. Matulaitienės ir G. Breichmanienės – pasidalino savo prisiminimais. J. Matulaitienė skaitė paskaitą apie vaikų fizinį lavinimą, o V. Fabianovich – apie mūsų tautinius drabužius. Yra svarbu, kad į Lietuvą vykstantys grupės gražiai,

tvarkingai pasipuošę. Paulius Jurgutis, "Žalia žuvis" marškinėlių atstovas, sutiko suprojektuoti marškinėlius išeivijos grupėms, kad vykstantys būtų vienodais marškinėliais.

Tokios stovyklos neįvyksta savaime. Daug žmonių idėjų darbo bei rūpesčio ir jų negalime užmiršti. Koks būtų šokis be muzikos? Padėka Audriui Polikaiciui už jo meistrišką grojimą, o taip pat p. Šoliūnienėi ir visom virėjom, kad taip skaniai maitino. Padėkos susilaukia ir instituto valdybos nariai, atlikę didelį darbą suruošiant šiuos kursus, o taip pat ir visi mokytojai, pašventę laiką, mokydami mus šokių. Galbūt ne visos grupės sugebės nuvažiuoti į Lietuvą, bet vistiek daug gauta naudos iš šių kursų. Svarbu suvažiuoti, pasidalinti idėjomis, naujienomis, išmokyti naujų šokių, naujų mokymo būdų, o svarbiausia, kad po tokių stovyklų kiekvienas namo parsiveža pasiryžimą dar toliau dirbti. Užsidega nauja liepsna, kai suvažiuojame kartu ir matome, kad mes nedirbam patys vieni, kad yra ir daug kitų, kurie dirba tą patį darbą bei myli mūsų tautinį šokį.

LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ INSTITUTO 1993 m. rugpjūčio 22-28 d.d. surengtų kursų dalyviai "Dainavos" stovyklavietėje

Beautiful Lithuania. We fly you there more often.

Lufthansa has daily flights from Canada to Germany and from there 7 weekly nonstop flights to Vilnius. Add to this our attractive tariffs, our friendly in-flight service and you'll discover why

more international travellers fly Lufthansa to Central and Eastern Europe than any other airline.

* For the best price ask your Travel Agent or call Lufthansa 1-800-56-FLY-LH (in Toronto 368-4777).

Lufthansa

Lufthansa is a participant in the Canadian Plus Mileage Program.

Naujasis VD universiteto rektorius

Veiklos ir darbų kelias

Prof. dr. Bronius Vaskelis, buvęs torontietis, aktyviai dalyvavęs skautų, studentų ir LB veikloje. Toronto universitete 1958 m. įsigijo bakalaurą, 1962 m. magistro laipsnius. Už disertaciją "Jurgio Baltrušaičio lietuviškosios poezijos kalba" 1964 m. Pensilvanijos un-te gavo filosofijos daktaro laipsnį. Dėstė rusų literatūrą Pensilvanijos ir Lafayette kolegijose, lietuvių literatūrą Ilinojaus un-te, lietuvių prozą doktorantams Vytauto Didžiojo un-te Kaune. 1975 m. pakeltas profesoriumi, 1984 m. Ilinojaus un-te pasižymėjusiu profesoriumi. 1966-1981 m. Lafayette kolegijos Užsienio kalbų katedros vedėjas, 1984-1992 m. Lituanistikos katedros vedėjas Ilinojaus un-te. 1992-1993 m. VD un-te Humanitarinių mokslų fakulteto dekanas ir pagrindinių studijų prorektorius. 1993 m. Vytauto Didžiojo universiteto Kaune rektorius.

Įvesdinimo išlaidė

Prasidedant naujiems mokslų metams, 1993 m. rugpjūčio 24 d. jis buvo iškilmingai įvesdinamas į atliko rektorius priesaiką. "Kauno laikas" 162 nr. rašydamas apie išlaidę tarp kitko jį pristato kolegų žodžiais – "tai doras, sąžiningas, kuklus, korektiškas ir jautrus žmogus".

Naujasis rektorius savo kalboje pabrėžė didelį Vytauto Didžiojo un-to įnašą prieškariui nepriklausomos Lietuvos laikotarpiui, pasakė, kad dabar atkurtasis universitetas "dalyvauja naujos Lietuvos kūrimo, koncentruodamas humanitarinius ir socialinius mokslus; jis siekia ir sieks supažindinti savo studentus su Vakarų akademinio gyvenimu".

Pirmakursiams pasižadėjus "visas įgytas žinias skirti savo Tėvynei (...) ir niekad ne-

panaudoti piktam, po studentijos himno "Gaudeamus" rektorius sveikino Lietuvos švietimo ministerio pav. V. Genys, Kauno burmistras A. Račkauskas, kun. R. Mikutavičius, Klaipėdos un-to rektorius S. Vaitiekūnas, Kauno technologijos un-to rektorius K. Kriščiūnas, Vilniaus pedagoginio un-to rektorius A. Pakerys; kardinolo, Vyskupų konferencijos ir seminarijos vardu sveikino Teologijos fakulteto dekanas kun. V. Vaičiūnas ir kt. Išeivijos vardu kalbėjo A. Mikalajūnas.

Išlaidė baigta senosios muzikos kvarteto "Arsenalas" koncertu. Snk.

Trūksta duomenų apie "Jūros" korporaciją

Vytauto Didžiojo universitete Kaune 1938-1940 metais ir Vilniaus universitete 1939-1940 metais veikė Lietuvių studentų "Jūros" korporacijos. Jas Lietuvą okupavusi Sovietų Sąjunga 1940 metais uždarė. Ieškau duomenų apie tuos korporantus, jų veiklą Lietuvoje ir kitur. Žinantieji malonėkite prisiminti, išsakyti, nuotraukas siųsti Algirdui Gustaičiui, 7946 W. 4th Street, Los Angeles, CA 90048, USA. Visų talkininkų pavardes bus paminėtos leidinyje.

Kai kurie "Jūros" korporantai: V. Adomaitis, K. Bagdonavičius, V. Banaitis, Benutis, D. Čibas, V. Draugelis, du broliai Gerdvilai, A. Griška, J. Gudavičius, K. Ivanovas, J. Jagomastas (Vokietijos nacių sušaudytas), A. Jankūnas, K. Januškevičius, P. Jurkštas, V. Linartas, M. Jesaitis, V. Markelis, E. Masiulis, V. Masiulis, V. Nasevičius (Lietuvos vyriausybės ministeris

Naujasis Vytauto Didžiojo universiteto Kaune rektorius prof. BRONIUS VASKELIS (antras iš kairės), pradedant mokslo metus, 1993 m. rugpjūčio 24 d. atlikęs priesaiką. Šalia jo kairėje VD un-to senato narys prof. A. VANAGAS, dešinėje prorektorius prof. V. KAMINSKAS ir priėmęs rektorius priesaiką prof. R. BALTUŠIS

1941 m.), J. Noreika (sužeistas laisvinant Vilnių 1941 m.), V. Podlaskis (žuvo Sibire), V. Pašakarnis, J. Petkevičius, J. Ramelis, V. Rudminas (žuvo laisvinant Kauną 1941 m.), O. Sokolikas (žuvo Rytų fronte), B. Stundžia, R. Šestakauskas, V. Šestakauskas (žuvo Sibire), St. Tomonis, Urbanavičius, V. Urbonas, A. Vaidelis, A. Viršila (žuvo Landsbergo kacetė), V. Zelenkevičius-Zelenis, St. Žukauskas ir daug kitų.

Kai kurios "Jūros" korporantės: J. Abramkaitė, I. Balčiūnaitė, M. Bazenaitė, J. Boguševičiūtė, I. Bucevičiūtė, K. Daujotaitė, R. Jagminaitė, A. Landsbergytė, A. Lepšytė, J. Melnikaitė, R. Riאותaitė, A. Strazdaite, V. Ūdraite, A. Ūsonytė, E. Vilnonytė, T. Visockytė, M. Žolynaitė, ir daug kitų.

Daugelio tų asmenų neturiu jokios nuotraukos, biografinių žinių. Sovietų Rusija kiek įstengdama sunaikino. Talkinkite, kiek galite.

A. Gustaitis

BALTIC CONSTRUCTION

Namų įrengimai ir pataisymai:

■ atnaujinimas, remontas ir nauja statyba gyvenamųjų namų, parduotuvių, restoranų, įstaigų ir vasarnamių ■ staliaus darbai ■ vidaus sienų įdėjimas ■ dažymas ■ elektros įvedimai ■ vandentiekio sistemos įvedimas ■ stogai ■ įvairūs cemento darbai ■ kiemų sutvarkymas ■ priepilaukos ■ garažai ■ tvoros ■ medžių pjovimas ■ virtuvės, vonios remontas ir apdaila ■ rūšių įrengimas ■ šildymo ir vėsinimo sistemų įvedimas ■ plytelių įdėjimas ■ pataisymai ir prietaikymai pagal invalidų ir senelių poreikius. ■ 16 metų patirtis

■ Nemokamas įkainavimas ■ Pensininkams nuolaida
Skambinti Pauliui Stanevičiui tel. (416) 604-1871 Toronte.
Wasaga Beach/Stayner tel. (705) 428-6502.

Ar žinotė, kas įvyks ateinančią vasarą?

1994 metų vasara bus ypatingai svarbi lietuvių jaunimui – tiek Lietuvoje, tiek už jos ribų. Į Astuntąjį Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą rinksis jaunimas iš viso pasaulio apsvaistyti jam rūpinus klausimus. Trijų savaitių eigoje, aplankysime Lietuvą susipažinti su dabartine Lietuvos jaunimo padėtimi; keliasime laivu Baltijos jūra aplankyti lietuvių jaunimą, gyvenantį Latvijoje ir Estijoje; ir kelionę užbaigsime Londone, kur vyks Studijų dienos – Jaunimo kongreso akademinė dalis. Lietuva, Laivas, Londonas – 1994 m. vasara!

Savaitės Europoje

ATSTOVAI:

- 6-dienos Lietuvoje, dalyvaujant seminaruose, programose, bei išvykose
- 5-dienų/4-naktų kelionė Baltijos jūra (Klaipėda, Riga, Tallinn ir Helsinki)
- Skrydis iš Helsinkio į Londoną
- 8-nios Studijų dienos Londone
- Apgyvendinimas, maitinimas ir transportas tarp miestų.

us \$1,850.00

DALYVIAI:

- 6-dienos Lietuvoje, dalyvaujant seminaruose, programose, bei išvykose
- 5-dienų/4-naktų kelionė Baltijos jūra (Klaipėda, Riga, Tallinn ir Helsinki)
- Skrydis iš Helsinkio į Londoną
- Ekskursijos po Didž. Britaniją
- Apgyvendinimas, maitinimas ir transportas tarp miestų.

us \$1,990.00

TURISTAI:

- 5-dienų/4-naktų kelionė Baltijos jūra (Klaipėda, Riga, Tallinn ir Helsinki).

us \$790.00

TAIP! Norėčiau paremti jaunimo pastangas išlaikyti lietuvių už Lietuvos ribų. Pridedu auką.

PAVARDE, Vardas: _____
Adresas: _____
Miestas: _____
Valstija: _____ Pašto Kodas: _____

us \$50 ☐
us \$100 ☐
us \$500 ☐
kita: _____

Prasome čekių rašyti:
LIETHUANIAN YOUTH CONGRESS 1994
c/o Taupa, P.O. Box 95, S. Boston, MA 02127
The "Lithuanian Youth Congress" is a non-profit organization.
Your contribution is tax deductible as allowed by IRS law.

TAIP! Norėčiau gauti VIII Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso registracijos info. ir anketas.

PAVARDE, Vardas: _____
Adresas: _____
Miestas: _____
Valstija: _____ Pašto Kodas: _____
Telefonas: _____ Gimimo Data: _____

Užpildytą anketą prašome siųsti:
PLJK/PLJS Informacija
P.O. Box 2812, Springfield, VA 22152-0812

Pateiktos kainos gali keistis be pranešimo. Nurodytos kainos neįskaito skrydžių iš kitų kraštų į Lietuvą arba atgal į namus. Papildintus lėktuvo bilietus galima užsakyti per PLJK-o kelionės agentūrą (Transair, Inc. tel. 1-800-666-4901). "Turistų" kaina neįskaito skrydžių atgal į Lietuvą arba į kitas vietas. KONGRESO ATSTOVŲ, DALYVIŲ IR TURISTŲ SKAICIUS RIBOTAS. Prašome užpildyti ir išsiųsti anketą smulkesnei PLJK-o ir skrydžių kainų lentelėi gauti.

ALFONSAS NAKAS

„Į laisvę“, rezistencinės minties ir kultūros žurnalo naujausias numeris, paženklinantis šia metrika: 1993 liepos, Nr. 116 (153). Viršelyje nuotrauka su aštuoniais ginkluotų Lietuvos partizanų veidais. Nuotrauka pakartota 27 psl. su 10 veidų. Ir paaiškinimas, kad fotografuota 1949 spalį, kad visi šie vyrai žuvę. Kai kurie veidai ryškūs, tad galima, kad nėra atpažintų pavarde. Minint pavarde, būtų tinkamiau pagerbti.

Pirmasis iš dviejų vedamųjų pritaria liepos 6-tosios, kaip Lietuvos valstybės dienos šventimui; pasisako už tautos demokratinimą naujų idėjų skelbimu, diskusijomis, problemų nagrinėjimu spaudoje ne akademinė kalba (kuria aš vadinu sunkiakalbę), o populiariai, visiems suprantamai; smerkia tuos, kurie panūdą niekinti netolinimą praeitį, įskaitant ir 1941-ųjų sukilimą. Antrasis vedamasis apie birželio mėnesį Detroito įvykių konferenciją, kurioje diskutuojamas JAV LB visuomenininkai su Lietuvos valdžios pareigūnais, laiko teigiamu įvykiu. Tik apčiuopiamų rezultatų reikia dar palaukti.

Į porą puslapių sudėti septyni trumpi „IL“ skaitytojų laišukai, o į kitus tris – penki laišukai iš Lietuvos, nebūtinai skaitytojų, tik redaktoriui rašyti, asmeniškai, tad be rašiusių pavardžių. Beveik visi rašiusieji reiškia nusivylimą valdžia, persunkti skaudaus pesimizmo. Vienas kaltina ir dviasikiją, ranka rankon einančią su valdžios aparatais. Dar vienas smerkia Kazį Bobelį kaip „vandens drums-tėją“.

Ką skaitytojai pateiks Julijus Keleras, pasako rašinio antraštė: „Laisvės ir pagarbos laikai dar neatėjo“. Pasisako apie LDDP laimėjimą demokratinioje balsavimuose. Apgailestauja prez. Brazausko pervertinimą, jo asmenybės sukleitimą, opozicijos negebimą, su ja nesiskaitimą.

Viso tuzino puslapių sovietologo prof. Vytauto Vardžio studijėlė „Lietuvos politinė kultūra ir laiko reikalavimai“ įdomi ir vertinga. Red. paaiškinta, jog tai paskaita, skaityta 1993. VI. 20 Detroito politinė-visuomeninėje konferencijoje. Šaltu mokslininko orumu, be emocijų ar užgauliojimų, autorius išdėsto, kas negerai buvo padaryta Lietuvos valstybėje atkuriant, ruošiant ir paskelbiant konstituciją, nurodo seimo darytas ir tebedaromas klaidas ir kitokias neigiamybes bei pavojus valstybingumui. Vis dėlto, priešingai emocijoms rašto ar žodžio pesimistams, dartinis Lietuvos padėties nelaiko visiškai beviltiška, nurodo kai kurias prosvaistes.

Labai įdomus Vidmanto Valiūšaičio pokalbis su Birute Pečiokaite-Adomėnienė. Kas ji? Ogi kauniečių rašytoja, kuri

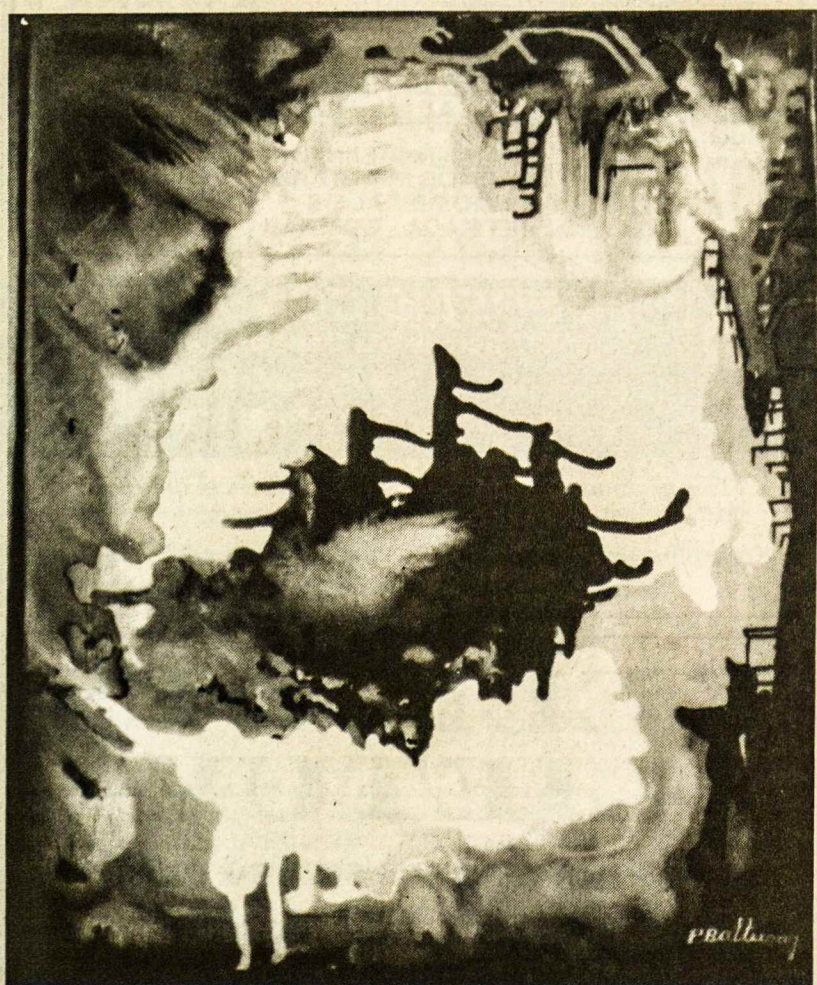
už pirmąjį savo gyvenime parašytą romaną gavo vieną iš dviejų tūkstanties dolerių premijų (antroji lygiagrečiai atiteko įžymiam Lietuvos beletristui Jonui Mikelinskui). Iš pokalbio sužinome ne tik keltą autorės biografinių bruožų, vertų kito autoriaus plunksnos, bet ir apie jos romano sužetą. Pasirodo, ji rašė tikroviškai, neišgalvodama žmonių nei vietovių. Rašė apie partizanų, su kuriais ji ir jos vyras, taip pat rašytojas, daugelį metų bendravo. „Norėjau, kad jie gyventų žmonių atmintį“, skelbia antraštę pagrindinės rašytojos mintį. Romanas pavadintas „Penktas: nežudyk“. „IL“ red. dar neskelbia, ar jis jau išleistas, ar į laisvę fondo lietuviškai kultūrai ugdyti vadovybė, sėkmingai konkursą suorganizavusi, romaną greit išleis. Būtų gerai, kad LFB sambūris ar „IL“ redakcija bent Mikelinsko ir Adomėnienės premijuotus romanus padėtų įsigyti ir išleivijos lietuviams.

Įdėti du tradiciniai eilėdaros, lengvai skaitomi ilgesingi Pauliaus Jurkaus eilėraščiai, su pastaba, kad jie paimti iš spaudai parengto rinkinio „Klevai prie vartų“. Tik pirmojo, pavadinto „Inguara“, penktosios pirmą eilutę išsi-mušusi iš ritmo. Užuoat „Ilgesis man dovanojai, Inguara“, pavyzdžiui, įrašius „Ilgesis sukėlė, brangi Inguara“ būtų sklandu, kaip sviestu tepta...

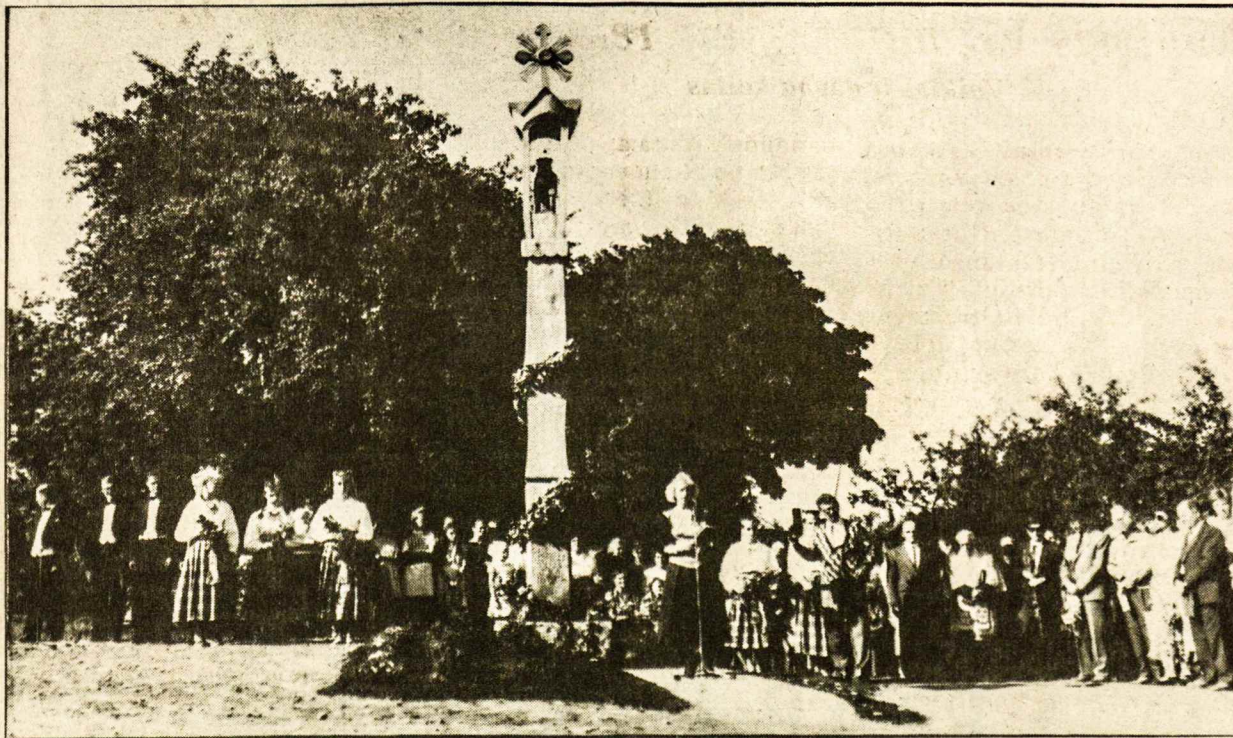
Kaip jautėsi istorikas Zenonas Ivinskis Lietuvos laidotu-voms artėjant ir Raudonajai armijai Lietuvą užplūdus, sužinojome iš jo dienoraščio įrašų 1940 m. birželio 10, 16 ir 18 d.d. Ištraukos nuvilnia, nes jokių siaubingų prognozių nerandame. Ištraukos gautos iš Vilniaus M. Mažvydo nacionalinėje bibliotekoje saugomų istoriko rankraščių.

Patys įdomiausias šio „IL“ numerio rašiniai yra dviejų autorių atsiminimai iš Stutthofio kacetų, ryškinantys nacių žverisumą. Pilypo Naručio rašinyje pavadintas „Nacių smūgis Lietuvos Katalikų Bažnyčiai“. Antraštė nevisai tiksli. Atsiminimai liečia 1943 m. kovo mėnesį suimtų 46 įkaltų pasiaunimą į Stutthofio baisyją koncentracijos stovyklą. Jie buvo suimti keršijant lietuvių tautai, kad nepanoro mobilizuotis, lieti kraują už Trečiąjį Reichą. Įkaltų tarpe buvo du įžymūs kunigai: Stasys Yla ir Alfonsas Lipniūnas, abu daugiau visuomenininkai, ypač Lipniūnas bei rašto žmonės, ypač Yla. Bažnyčiai būtu buvęs didesnis smūgis suėmus vyskupus. Autorius pamini, kad tarp suimtųjų būta ir netikinčių. Tad smūgis suduotas visai tautai, stengiančiai įbauginti visus jos sluoksnius. P. Narutis pateikia ir įkaltų sąrašą. Atsiminimai vaizdūs ir vertingi.

Antrasis autorius – Vladislavas Telksnys. Jo atsiminimų antraštė: „Giltinės duobės“. Jis suimtas su mažesne grupe, tāsomas po kalėjimus, Stutthofą pasiekė tik gegužės mė-

Orfejaus kelionė į Tartaro gelmes išvaduoti žmoną Eridikę iš nelaisvės... Ji mirė nuo pagundų Aristėjo, / Ir gyvatės įkasta / Į Tartaro gelmes nugarmėjo...

Pašventintas stogastulpis a.a. istorikui ADOLFUI ŠAPOKAI jo tėviškėje – Grybelių kaime Nuotr. G. Tumonio

Istorikas Šapoka Lietuvoje niekad nebuvo pamirštas

Prisimenant pirmąjį „Tėviškės žiburį“ redaktorių

DANUTĖ ŠAPOKAITĖ

(nuo 1950 m. – Roma Griniūtė)

Per patį 1993 m. rugpjūčio vidurį – 15 dieną – Grybeliuose, prie pat Utenos, kur kadaise stovėjo Šapokų namas ir 1906 metų vasario 13 dieną gimė būsimasis istorikas Adolfas Šapoka. Seniai nebėra nei šio namo, nei to vienkiemio, kurį Šapokos buvo pasistatę netoli Grybelių. Visą nušlavę uoliausi komunizmo statytojai. Neliko nė slenkstčių žymės.

Seniai nebėra ir Adolfo Šapokos gimdytojų. Mama liga labai anksti pakirto. Į devintą dešimtį įkopus tėvas užgeso 1942 metais Altajaus krašte, kur buvo išstremtas kartu su mūsų šeima. Adolfo brolio Jono, mano tėvelio, gyvybės siūlas nutrūko 1941 metų vasarą, Reičiūtų lageriuose, Krasnojarsko krašte.

Nebėra ir Adolfo Šapokos žmonos Adelės Šapokienės. Šią vasarą mirtis išsivedė iš anapus ir jų vienturtę dukrą daktarę Aldoną Šapokaitę-Sipeliene.

Tačiau net mirtis negali ištrinti visų ir visko iš žmonių atminties. Laiko dildės taip pat nevisagalsės. Istorikas Adolfas Šapoka Lietuvoje nepamirštas, o jo darbai vienas po kito prisikelia iš kapo, kurį jiems ruošė okupantai ir jų parankiniai.

Tą saulėtą rugpjūčio sekmadienio pavakarę į Grybelius susirinko minios žmonių, pėsčių ir važiuotų. Beveik visi – nešini gelėmis. Buvo tarp jų senelių, kurie su pasididžiavimu sakė: „Mes kartu su Adolfu

ėjome į mokyklą“. Visi apsupo gal 4 metrų aukščio stogastulpį, kurį iš ažuolo sukūrė Pranas Kazius.

Prakalbo smuikas. Suskambo eilės apie Lietuvą, jos didžią praeitį. Utenos rajono valdybos pirmininko pavaduotojas Petras Galiauskas pakvietė Utenos dekaną kunigą Petrą Adomonį pašventinti stogastulpį, gyvų gėlių vainiku apipintą. Savo kalboje dekanas, be kita ko, pasakė: „Iš visų mano bibliotekos knygų, kuriomis priespaudos metais naudo-josi jaunimas, Adolfo Šapokos redaguotoji istorija buvo jaunimo mylimiausiaji. Jiėjo iš rankų į rankas, aš net nežinau, kiek žmonių ją skaitė ir davė skaityti kitiems“.

Daugelis kalbėjusiųjų parebžė šios knygos reikšmę ir ypatingą vaidmenį Lietuvos gyvenime.

— Veikalas „Lietuvos istorija“, kurio dalį parašė Adolfas Šapoka ir visą suredagavo, išleido į gyvenimą tapo mūsų tautos dvasinių reikišniu. Taip laikui bėgant dalykai susiklostė, kad šiandien turime visiems suprantamą sąvoką „Šapokos istorija“. Kaip iš istorijos gėmių atėjo sąvokos J. Basanavičiaus „Aušra“, V. Kudirkos sąjūdis, M. Krupavičiaus žemės reforma, taip ir ši sąvoka tapo mūsų visų savastimi. Neveltui Atgimimo pradžioje išsivija rinko lėšas ir ragino: leiskime Šapokos istoriją! Neveltui ji okupacijos metais buvo taip draudžiama. Kai Lietuvos istorija buvo paniekinta, draudžiama, neigiama, iškraipoma,

Aš žinau...

Ar lietus kris, prasiaus,
Ar saulėlė gelsva,
Aš žinau, aš žinau, –
Tu esi Lietuva!

Išskubėjus keliais
Ir takeliais toli, –
Ar priuglys, ar atleis? –
Vis sugrįžt negali...

Su mėnulio dečia
Ant pjovėjo peties
Tu sapnuos paslapčia
Atskubėjus glaudies...

Vos saulėlė pakils –
Ir tavęs jau nėra...
Kas atleis? Kas apvilis?
O! Visiems tu gera!

Ar lietus kris, prasiaus,
Ar rugiais kils kalva,
Kas mylės, kas atleis? –
Aš žinau – LIETUVA!

Valerija Vilčinskienė,
Mokyklos 4-4,
Gelgaudiškis 4461,
Šakių rajonas, Lietuva.

siu, nebandysiu nė ką atpa-sakoti. Tik pasakysiu, kad visi įvardintieji pateikia gražų, konstruktyvių minčių bei pasiūlymų dėl Lietuvos — išsivijos suartėjimo. Ak, kad jų žodžiai į Dievo ausį!

„Į laisvę“ žurnalo apžvalgės rašydamas, net ne visada prisimenu, kas jį redaguoja. O redaguoja, nežinau jau kelti metal, Juozas Baužys. Kaip matome, jis vis suranda įdomios medžiagos. Užtat žurnalą į rankas imi su smalsumu ir jį padedi tik užbaigęs skaityti 72-įjį puslapį. LFB sambūris turėtų būti jam dėkingas, kaip dėkingas lieka ir skaitytojas.

bandoma perrašyti arba neleidžiama parašyti, ši knyga buvo Tiesos knyga ir saugojo, gynė žmones nuo netiesos, – kalbėjo Grybeliuose seimo atstovas, Tėvynės sąjungos pirmininkas Vytautas Landsbergis.

Lietuvos seimo narys rašytojas Saulius Saltenis sakė:

– Yra daug knygų. Bet yra tautos knygos, be kurių gali būti lengvai pažeidžiamas tautos gyvybingumas. Tokia tautos knyga yra ir bus Šapokos istorija.

Be to, kalbėjo Adolfo Šapokos sūnėnas Algirdas Šapoka, Kultūros ir švietimo ministerijos pavaduotojas Vytautas Balčiūnas, Istorijos instituto direktorius Antanas Tyla, tautodailininkas Pranas Kazius, istorijos mokytojas Valentinas Eismantas, Adolfo Šapokos paminklo statybos komiteto pirmininkas Arūnas Telksnys. Buvo pasakyta, kad reikėtų „sunešti po rastą“ ir šalia stogastulpio atstatyti Šapokų namus kur galėtų būti įrengtas muziejus.

Paskui, plėtodamas šią mintį, Vytautas Landsbergis kalbėjo, kad tai galėtų būti draustos ir naikintos A. Šapokos istorijos muziejus. Kad ir uždrausta ši knyga, Lietuvoje buvo daugina, fotografuojama ir skaitoma, O KGB archyvuose yra ne viena byla, kurioje kaip didžiausias nusikaltimas minima: „Laikė Šapokos redaguota „Lietuvos istorija“. Šios knygos keliai – tai ir Lietuvos keliai. Per tamsą ir kančias – į šviesą.“

Buvo užsiminta, kad jau laikas surinkti ir išleisti visus Adolfo Šapokos veikalus ir straipsnius, mokslškai įvertinti jo indėlį į Lietuvos istorijos aruočius. Anot Antano Tylos, tai – tema istorijos daktaro disertacijai.

Kaip čia neprisiminsi, kad Aldona Šapokaitė-Sipeliene prieš porą metų su pasibaisėjimu sakė, esą apie Adolfą Šapoką ruošiasi rašyti Albertas Laurinčikas... „Šito tai aš tikrai nenorėčiau. Labai nenorėčiau“, – ne sykį pakartojo ji. Kodėl nenorėtų, nesakė. Ir taip buvo aišku. Alberto Laurinčiko „nuopelnai“ Lietuvai ir jos istorijai žinomi ne tik išsivijoje. Geriau jau jis tegul rašo apie savo bendražygius...

Adolfo Šapokos garbei Grybeliuose dainavo tremtinių choras. Jis taip pat buvo tremtinių. Jam nebuvo lemta sugrįžti į Lietuvą. Bet jis čia niekuomet nebuvo pamirštas. Tik seniau jo vardą reikėjo tarti pašnibždomis, o dabar jau galima garsiai. „Jis buvo ir liko mūsų istorijos mokytojas“, – sakė Valentinas Eismantas. Duok, Dieve, Lietuvai daugiau tokių istorijos mokytojų ir istorikų. Juk vien naujausiųjų laikų Lietuvos istoriją parašyti reikia ne vien atsidėjimo. Juk ji jau dabar įvairiausiai kraipoma. Nepriklausomybės atgavimo nuopelnai dalinami kairei, vargai prirašomi dešinei. Vytautą Landsbergį bandome paversti pėstininku, o ant balto žirgo pasodinti raudonskrustį, bet skystablauzdį rikį. Žinia, niekas tokiems „istorikams“ paminklų nestatys. Bet reikia tikėtis, kad Adolfas Šapoka neliks vieninteliu istoriku, kuriam Lietuvoje parstatytas paminklas. Tokių istorikų jau ir dabar daugiau turime.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Čikagiečio rašytojo Česlovo Grincevičiaus novelių motyvais kuriami filmai Lietuvos televizijai. 1993 m. birželio 20 d. Lietuvos televizija rodė filmą „Angelų prašymas“, kuriam buvo pasinaudota Č. Grincevičiaus novele „Naujų metų naktį“. Scenarijų parašė K. Sukackas, filmą režisavo V. Babaliauskas. 1992 m. pirmąją Kalėdų dieną Lietuvos televizija taip pat transliavo Č. Grincevičiaus novelės motyvais sukurta filmą „Vilniaus laikrodinis“.

Birutės Pūkelevičiūtės, dabar jau Floridoje gyvenančios čekietės aktorės ir rašytojos, amžiaus septyniasdešimtmetis Vilniuje paminėtas jos literatūros kūrinių paroda Lietuvos tautinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje. Minimos parodos išstatytos B. Pūkelevičiūtės knygos: poezijos rinkiniai „Metūgės“ (1952) ir „Atarimo ruduo“, romanai „Aštuoni lapai“ (1956), „Rugsė-jos šeštadienis“ (1970), „Naujų metų istorija“ (1974), „Devintas lapas“ (1982), apsakymų rinkinys „Marco Polo Lietuvoje“ (1982), dramų rinkinys „Zydra ir geltona“ (1981), eiliuota komedija brolių Grimų pasakų motyvais „Aukso žąsis“, išleista ir nufilmuota 1965 m. Vaikams skirtą B. Pūkelevičiūtės knygelių ir įrašytų plokštelių Mažvydo biblioteka, atrodo, neturi.

Čikagos lietuvių opera XXXVII-jam sezonui buvo pasirinkti italų klasiko Vincenzo Bellinio (1801-1835) „Norma“, susilaukusią tik vieno spektaklio š. m. balandžio 18 d. Mortono vidurinės mokyklos salėje. Dirigavo meno vadovas Alvydas Vasaitis, pagrindinius vaidmenis atliko Lietuvos operos solistai sopranas Irena Miklevičiūtė, mezzo-sopranas Jolė Ambrazaitė ir tenoras Bronius Tamašauskas. Čikagos lietuvių operos choras jau repetuoją XXXVIII-jam sezonui pasirinktus Vytauto Klovos „Pilenus“. Šią operą jis sukūrė 1955 m., panaudodamas Jono Mackonio libretą apie 1336 m. kryžiuočių apsupusius Pilenus su visa igula nusižudžiusį kunigaikštį Margirį. Atsisakymas kapituliacijos ir pasirinkimas mirties, matyt, nepatiko sovietinės kompartijos cenzoriams. 1955 m. sukurta „Pilenų“ opera buvo pastatyta tik 1966 m. Sekantį pavasarį su ja galės susipažinti ir išsivijos lietuvių Čikagoje.

Pirmoji dail. Petro Kiaulėno (1909-1955), Niujorke mirusio tapytojo ir architekto, darbų paroda Vilniuje buvo surengta š. m. gegužės pabaigoje. Jai 11 piešinių ir 22 tapybos kūrinius, dovanotus Lietuvai, atvežė graikų kilmės architektė Vassia Nicolakaki-Kiaulėnienė, velionies našlė, su dukra Laura Jūrate Elii. Dail. P. Kiaulėnas, tapybos ir architektūros studijas baigęs Paryžiuje, norėjo, kad jo kūriniai būtų parvežti Lietuvon. Architektė dukra Laura suprojektavo ir savo rankomis prie Niujorko pastatė memorialinį Petro Kiaulėno muziejų. Jame yra 46 P. Kiaulėno tapybos darbai, papildyti Vytauto Kašubos, Vlodo Eidukevičiaus ir Zigmo Petravičiaus (1862-1955) kūrinių.

Lituanistikos tyrimo ir studijų centrui Čikagoje priklauso ir Juozo Žilevičiaus bei Juozo Kreivėno lietuvių muzikologijos archyvas. Abi šios institucijos yra Jaunimo centre. Muzikologijos archyvo garsinių įrašų kuratoriumi dirba pensinij išėjęs pramonės inž. Kazys Šablevičius. Jis jau įtraukė katalogą apie 1.500 patefono plokštelių, išleistų 1902-40 m. 78 rpm sukimosi greičiu. Pasak K. Šablevičiaus, tokių lietuviškų plokštelių leidyba JAV prasidėjo su Miku Petrausku (1873-1937), o baigėsi su Antanu Vanagačiu (1890-1949). Jis taipgi katalogą įjungė ir apie porą šimtų 33 rpm greičio plokštelių, išleistų nuo 1940 m. iki dabartinių laikų. Katalogavimui K. Šablevičius panaudojo savo asmeninius rinkinius pasirinktą sistemą. Dabar jo laukia kitas sunkus darbas — senųjų lietuviškųjų plokštelių atnaujinimas patobulinant įrašo garsą. Sėkminga pradžia jau padaryta su 1930-40 m. Kauno radiofonui priklausiusiomis lietuviškomis pramoginių dainų plokštelėmis, tokių dainininkų, kaip Danielius Dolskis (1891-1931), Antanas Dvarionas (1899-1950), Stepas Grauzinis, buvusieji Linksmieji broliai Viktoras Dineirka (1900-1960) ir Jurgis Petrauskas (1886-1977).

Lietuvos muzikos akademijos choreografijos ir teatro režisūros fakultetą Klaipėdoje 1992-93 mokslo metais baigė penkiolika režisieriaus ir septyni renginių režisūros specialybių diplomantai.

Lietuvos tautodailininkų sąjungos Kauno skyriaus nariai P. Peleckis, P. Vilkevičius ir L. Reveltas apsilankiusi Šv. Tėvų pagarbė jo atminimui sukurto stogastulpiu. Aštuonių ir pusės metro aukščio ažuolinių stogastulpį jiedu per dvi savaites išdrožė Viršūžiglyje iš Kėdainių rajone nukirsto ažuolo. Varinę saulėtą stogastulpį pagamino tautodailininkas A. Staškus, Rūpintojėlio skulptūrėlė — tautodailininkas E. Banys. Popiežiaus Jono Pauliaus II apsilankymą Kaune priminsiantis stogastulpis pastatytas Ažuolyne, Stepono Dariaus ir Stasio Girėno stadione.

Vysk. Antanas Baranauskas (1835-1902) rugpjūčio 28-29 d.d. buvo prisimintas ir pagerbtas gimtuosiuose Anykščiuose ant Šventosios kranto pastatytu paminklu. Išskilmės pradėtos šeštadienį prie klėtelių, kurioje parasytas „Anykščių šilelis“, aplankytas ir poeto tėvų kapas Anykščių kapinėse. Akademinei minėjimo daliai įvyko šeštadienio vakarą Anykščių miesto kultūros rūmuose. Jos metu skambėjo anykštėnų giedamos vysk. A. Baranausko giesmės, aktorių skaitomas „Anykščių šilelis“ bei kiti jo eilėraščiai. Čikagietis poetas K. Bradūnas aptarė vysk. A. Baranausko reikšmę XIX š. Lietuvos istorijoje, poetas S. Geda — skandinaviškos mąstysenos įtaką „Anykščių šilelio“ autoriui. Istoriniu žvilgsniu poetą ir vysk. A. Baranauską vertino prof. A. Tyla. Vakaro dalyvių prof. V. Daujotytė supažindino su „Vagos“ išleista prof. R. Mikšytės monografija „Antanas Baranauskas“. Jos autorė prof. R. Mikšytė priminė, kad dar vienu paminklu vysk. A. Baranauskui galėtų tapti akademini septynių tomų jo raštų leidinys.

Sekmadienio Mišias Šv. Mato šventovėje koncelebravo Panevėžio vysk. J. Preikšas, iš Anykščių krašto kilęs išsivijos vysk. P. Baltakis, OFM, ir Panevėžio vyskupijos kancleris mons. J. Juodelis. Klebonas mons. A. Talačka pamokslė pabrėžė du Anykščių svarbius įvykius — 1909 m. pastatytą aukščiausią Lietuvoje Šv. Mato šventovę ir dabar iškilusį paminklą vysk. A. Baranauskui. Po pamaldų jų dalyviai susirinko prie granitinio paminklo, kurį savo dirbtuvėse Klaipėdoje sukurė skulptorius Arūnas Sakalauskas. Jį buvo planuota atidengti 1992 m. vasarą švenčiant Anykščių miesto 550 metų sukaktį, bet nebuvo suspėta. Istorinį vysk. A. Baranausko paminklą šios vasaros rugpjūčio 29 d. pašventino išsivijos vysk. Pranas Baltakis, OFM. Kalbėjo Anykščių rajono tarybos pirm. A. Gražys, Rašytojų sąjungos pirm. V. Martinkus, Lietuvos prez. A. Brazauskas, poetai A. Paulavičius ir S. Geda, paminklą sukuręs A. Sakalauskas ir prof. V. Landsbergis, opozicijos vadas Lietuvos seime.

Panevėžietis fotografas Stasys Bagdonavičius šią vasarą surengė dvi įdomias parodas. Pirmoji paroda „Panevėžio krašto partizanai“ įvyko Panevėžio kraštotyros muziejuje. Jam buvo patikėti Panevėžio krašto partizanų 1944-53 m. gyvenimo vaizdų negatyvai, keturis dešimtmecius slėpti žemėje užkastame bidone ir įmūryti sienoje. Rezistentų pasitikėjimą S. Bagdonavičiumi paskatino kompartijai neįpriimtoms jo nuotraukoms — kun. A. Svarinsko, kardinolo A. Sladkevičiaus apsilankymo Panevėžyje, 1988 m. spalio įvykių Vilniuje. Iš archyvinų partizaninio gyvenimo negatyvų S. Bagdonavičiui pavyko padaryti pusšimtį parodoms tinkamų nuotraukų. Tie drėgnės ir laiko apgadinti negatyvai iš jų S. Bagdonavičius atkurtom nuotraukom teikia savotišką meninę prasmę. „Panevėžio krašto partizanų“ parodoms jis įjungė apie 40 atkurtų partizaninių laukų nuotraukų. Antroji paties S. Bagdonavičiaus darytų nuotraukų paroda, surengta Panevėžio bibliotekoje, buvo skirta paskutiniam iš Lietuvos Rusijon grįžtančiam sovietinės armijos kariui. Nuotraukas šiai parodai S. Bagdonavičius atrinko iš jų serijos „Zona“, vaizduojančios Sovietų Sąjungos raketinės bazės likučius valstybiniam Platielių parke.

V. Kst.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:	
90-179 d. term. ind.	3.75%
180-364 d. term. ind.	4.00%
1 metų term. indėlius	4.00%
2 metų term. indėlius	4.25%
3 metų term. indėlius	4.50%
4 metų term. indėlius	5.00%
5 metų term. indėlius	5.25%
1 metų GIC-mėn. palūk.	4.00%
1 metų GIC-met. palūk.	4.25%
2 metų GIC-met. palūk.	4.75%
3 metų GIC-met. palūk.	5.50%
4 metų GIC-met. palūk.	5.75%
5 metų GIC-met. palūk.	6.00%
RRSP, RRIF ir OHOSP	3.00%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	4.25%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	4.75%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	5.50%
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.	5.75%
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.	6.00%
Taupomąją sąskaitą	2.75%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	3.00%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki 1.75%	
Amerikos dol. kasd. pal.	
taupymo sąsk.	2.00%

IMA UŽ:

Asmeninės paskolas
nuo 8.50%

Sutarties paskolas
nuo 8.50%

Nekiln. turto paskolas:
Su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 5.95%

2 metų 7.25%

3 metų 8.00%

Su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ir 3 metų 6.00%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% (kalnoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI per 55 milijonus dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

BVL ELECTRICAL ENGINEERING Licence E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

- ELEKTROS INSTALIJAS
- VĖSINIMO SISTEMAS
- Taisau visų rūšių
- ŠALDYTUUVUS • SKALBIMO MAŠINAS • ELEKTRINES PLYTELES
- DŽIOVINTUVUS • KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS

Skambinti **Vytui tel. 200-8960 arba 236-9071**, Toronto.
Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 35 METŲ PATIRTIS
• ĮVARIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

MARGIS DRUG STORE

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
Pensininkams 10% nuolaida nuo visko (išskyrus cigaretes)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE turi "Lottario" loterijos skaitytuvą (kompiuterį)

Countrywide WESTSIDE REALTY INC.

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2323 Bloor St. West nr. 218, Toronto, Ontario M6S 4W1
(Windermere – Bloor kampas)
Tel. (416) 767-9000 Fax (416) 767-0382

CANADA LOYAL INSURANCE CORPORATION
Greitas ir tikslus patarnavimas

DRAUDA

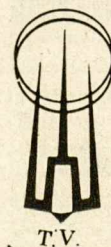
gyvybės, automobilių, gaisro atvejų, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas
1270 Central Parkway West, Suite 608, Mississauga, Ontario L5C 4P4
Tel. 566-1866 namų 766-5857
Fax 566-1102
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Kanados moterų stalo teniso rinktinės dalyvės, 1969-1974 metais atstovavusios kraštui įvairiose tarptautinėse varžybose ir pasaulinėse stalo teniso pirmenybėse. Iš kairės: BIRUTĖ PLUČAITĖ, FLORA NEŠUKAITYTĖ, V. ADMINIS, VIOLETA NEŠUKAITYTĖ ir MARENKO

Nuotr. iš "Išėjimo lietuvių sporto"

SPORTAS

—Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS.
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5.
telefonas (416) 766-5367

Baltojo kamuoliuko varžybose

Sporto šakas būtų sunku pagal jų populiarumą surikiuoti eilės tvarka. Kultivuoti jas yra nevienodos sąlygos ir ne visi sportininkai gali prisitaikyti prie įvairių reikalavimų. Nežiūrint tačiau kokia sporto sritis, rimtas sportininkas pasirinks ją, atsižvelgdamas į tobulėjimo darbu. Lietuvoje ir išėjimoje, kiek gyvenimo sąlygos leido ir leidžia, sportininkas gyvenimas su pakilimais ir nuolūžiais laimėjimais pirmyn. Šiame rašinyje norisi trumpai paliesti baltąjį kamuoliuką "ping-pong" sportininkų užtarnautus mūsų tautai pasiekimus.

Lietuvoje stalo tenisas pradėtas žaisti 1922 m. 1927 m. buvo praves tos pirmosios Lietuvos stalo teniso pirmenybės. 1929 m. pirmą kartą Lietuvos stalo teniso komanda dalyvavo pasaulio trečiojoje pirmenybėse, kurios vyko Budapešte. Siuntė savo stalo tenisininkus į visas, vėliau vykusias pasaulio pirmenybes, tačiau tik vienose iš jų iškovojo priešpaskutinę vietą. Sėkmingiausias Lietuvos rinktinės tarptautinis pasirodymas buvo 1939 m. pasaulio pirmenybėse Egipto Kaire. E. Nikolskis, V. Dzindziliuskas, V. Variakojis ir Ch. Duškesas iškovojo Lietuvai ketvirtąją vietą. Laimėjimai buvo pasiekti prieš Egiptą ir Graikiją po 5:2. Prancūzijai 5:1. Pralaimėta Čekoslovakijai ir Jugoslavijai po 5:0 ir Anglijai 5:1.

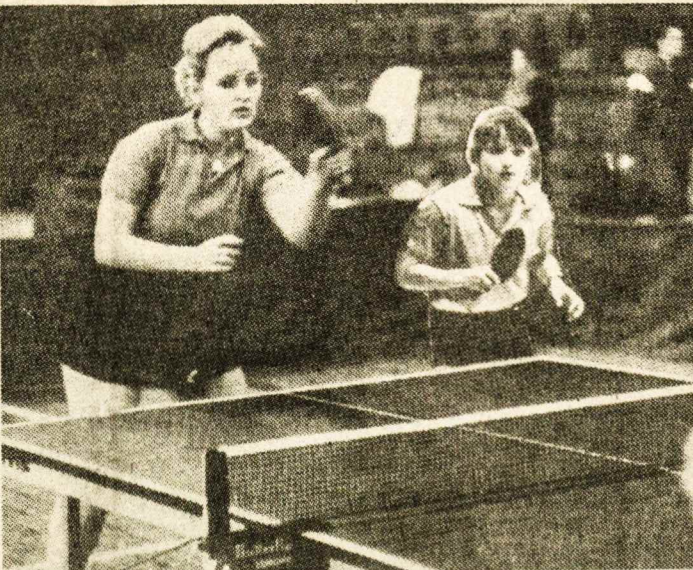
Sovietinėje Lietuvoje stalo tenisininkai savo žaidimu visuomet buvo pranašesni ir sovietų čempionatuose pasiekę daug žymių laimėjimų. V. Variakojis, O. Žilevičiūtė, V. Dzindziliuskas, A. Saunoris (net šešis kartus laimėjęs Sov. Sąjungos meistrystę), B. Balaišienė, R. Paškevičius, A. Zablockis, L. Balaišytė (1962 m. Europos jaunių čempionė), Asta Giedraitytė (1973 m. mišraus dvejetainio Europos pirmenybėse sidabro medalio laimėtoja) ir daug kitų. Taip pat pvz. 1951 m. Sov. Sąjungos ir Anglijos tarpvalstybinėse rungtynėse, kurios baigėsi sovietų laimėjimu 5:2, žaidė visi lietuviai: A. Saunoris, R. Paškevičius ir A. Zablockis. 1960 m. Europos pirmenybėse lietuvių dvejetainio A. Saunoris ir R. Paškevičius laimėjo sidabro medalį.

Pokario metu, išvengtų asmenų (DP) stovyklinio gyvenimo laikotarpį, lietuvių stalo tenisininkų pasirodymai buvo brandūs ir tarptautiniu mastu vertinami. Bronius Garunkštis yra žaidęs Vakarų Vokietijos rinktinėje ir pasiekęs tarptautinių laimėjimų. 1945-50 m. Vakarų Vokietijoje iškiliausieji lietuvių stalo tenisininkai buvo: Garunkštis, Meilus, Vailokaitis, Volotka, Paškauskas, Tėvelis, Adamavičius, Gerulaitis, Janušis, Krivickas, Ignatavičius ir kt. Dalis jų yra atstovavę V. Vokietijos sporto klubams, pasiekę laimėjimų baltiečių ir vietinės lietuvių varžybose.

Iškeliauvus į užjūrius, stalo tenisas buvo žaidžiamas beveik visuose Šiaurės Amerikos lietuvių sporto klubuose. Daugiausia pasiekta Kanadoje, Toronto "Vyčio" klubo tenisininkų. Pranas Gildys, Sofija Kasperavičiūtė, Elena Sabaliauskaitė yra laimėję Kanados meistrų titulus. Violeta Nešukaitytė Kanados meistrės titulą išlaikė net dešimtį metų. Keturius kartus ji taipogi puošėsi ir Amerikos meistrės vardu. Pranas Gildys ištisus du dešimtmečius išlaikė lietuvių čempiono titulą. Energingasis Jonas Nešukaitis, žaidėjas ir treneris, tris savo dukras – Violetą, Florą ir Gloriją išvedė į tarptautinę stalo teniso areną.

1993 m. gegužės 11-23 d.d. po 54 metų (1939 m. Egipte paskutinį kartą dalyvavau) Lietuva su savo rinktinėmis dalyvavo 42-ame pasaulio stalo teniso čempionate Goeteborge, Švedijoje. Po tokios ilgos pertraukos mūsų tenisininkai vėl turėjo galimybę išbandyti jėgas su pasaulio elitu, patikrinti savo tikrąjį meistriskumą.

Šiose varžybose gerai žaidė Lietuvos moterų rinktinė, laimėjusi septynioliktą vietą iš 93 dalyvavusių šalių. Ją sudarė Kauno "Bangos" sporto klubo atstovės: Jolanta Prūsienė, Rūta Garkauskaitė ir A. Beniliūtė su treneriais – R. Garkauskiene ir A. Pasavodskiu. Pirmame etape laimėta prieš Bosniją ir Hercegoviną, Norvegiją ir Liuksem-

42-me Pasaulio stalo teniso čempionate Švedijoje gerai sužaidė moterų dvejetas, J. PRŪSIENE (kairėje) ir R. GARKAUSKAITĖ. Jos dalijosi 9-16 vietomis

Antausis Lietuvos sporto vadovams

Tokia antraštė "Lietuvos aidas" 1993 m. liepos 20 d. laidoje išspausdintas G.J. ilgokas rašinys, kuriame rašoma apie įvykusias Pasaulio universitetų žaidynes Buffalo mieste, JAV-se. Jose dalyvavo Lietuvos studentai sportininkai. Jis aprašo turėtas mūsų galimybes ir pasiektus rezultatus. Taip pat autorius supažindina su Lietuvos grupės vadovu, Lietuvos studentų sporto sąjungos prezidentu Česlovo Garbaliusko pareikštomis mintimis jo pokalbyje "Amerikos balse". Apgailestavo, kad Lietuvai šiose varžytinėse atstovavo toks negausus sportininkų būrelis.

Česlovas Garbaliuskas: "Atvažiuavę pamatė, kad visos valstybės labai rimtai žiūri į Universiadą. Tai tiesioginis pasiruošimas Olimpiadoms žaidynėms. Mūsų ketinimai ir norai irgi buvo dideli. Tik labai gaila, kad Olimpinis komitetas pažūrėjo pro pirštus, ir visiems Lietuvos būsimeis olimpiečiams nepaskyrė nė vieno cento. Visos lėšos – labai didelė suma – buvo nukreipta į Baltijos šalių žaidynes. Čia dalyvavo tik 5-6 valstybės ir varžybos buvo nereikšmingos.

Primitina, kad Buffalo mieste dalyvavo daugiau kaip 5000 sportininkų iš 136 šalių. Po Olimpiadų žaidynių tai antrasis pagal dydį pasaulio sporto renginys. Česlovas Garbaliuskas Lietuvos sporto vadovų požiūriui į Universiadą įvertino kaip "labai skaudžią pamoką". "Manau, kad buvo padaryta didžiulė skriauda ne tik studentų, bet ir visam Lietuvos sportui. Mūsų Respublikos sporto vadovai turėtų iš esmės pakeisti savo požiūrį į studentijos sportą. Kitaip jie sužlugdys ne tik studentijos, bet ir Lietuvos sportą, kuris iki šiol turėjo neblogą vardą, ateitį..."

Ateitininkų žinios

Sendraugių ir studentų susirinkimas įvyks spalio 2, šeštadienį, 6.30 v.v. Prisikėlimo parapijos naujame posėdžių kambaryje. Prašoma eiti pro skautų būklą duris. Bus diskutuojamos kai kurios Čikagos konferencijoje pateiktos mintys, Lietuvos ateitininkų veikla ir organizaciniai rūpesčiai bei kiti svarbūs mūsų einamieji reikalai.

Toronto, Mississaugos ir Hamiltono ateitininkai aukomis parėmė atkų vasaros stovyklas Lietuvoje. Suaukto \$1450. JAS valdyba Detroite nupirko ir nusuntė į Lietuvą įvairius stovyklai reikalingus reikmenis.

O. Gustainienė

Skautų veikla

• Spalio 2-ji yra paskutinė diena siūlyti kandidatus į LSS vadovybės narius. Kiekvienas vadovybės rinkimų dalyvis-vė gali siūlyti 5 iš vienos vietovės ar rajono, bet balsuoti turi teisę tik už 3. Siūlant kandidatą turi būti gautas jo sutikimas. Laiko mažai beliko, skubėkime. Siūlymus siųsti: v.s. E. Vilkas, 23192 Via Onda, Valencia, CA 91355, USA.

• "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntuose yra įsisteigę ir gražiai veikia "Liepsnelių" ir "Giliukų" grupelės nuo 4 metų amžiaus. Tai būsiami vilkiukai-paukštytės. Jiems vadovauja prityrę draugininkai vyr. sk. Danutė ir ps. Petras Petrauskai. Sueigos vyksta vieną kartą per mėnesį. Dabar pats laikas vaikūčiams įrašyti. Daugiau informacijų teikia paskambinus tel. 274-1477.

• Rugsėjo 14 d. "Rambyno" ir "Šatrijos" tuntuose pradėta vadovų-vių posėdžių. Tuntininkai s. Algis ir ps. Vida Senkai kalbėjo apie pereinamąjį "Romuvą" ir J.S. Rake pasisekimus, pranešė apie vadovų-vių pasiekimus ir artėjančius LSS rinkimus. Pateikė tuntu metinį darbo planą. Tuntu registracija įvyks rugsėjo 25 d., 12 val. Maironio mokykloje. Registracijos mokeskis: LSS-gai – \$20 ir Kanados sk. sąjungai – \$40. Į šią sumą įeina drauda (liability). Ji apsaugo skautus važiuojant į stovyklas, iškylas, suėigas ir būnant kituose skautų užsiėmimuose. Šiais metais ir skautės bus registruojamos pas kanadietis. M.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:		IMA:	
3.75% už 90 dienų term. indėlius		už asmenines	
3.75% už 6 mėnesių term. indėlius		paskolas nuo	8.50%
4.00% už 1 m. term. indėlius		už nekilnojamo turto	
4.25% už 2 m. term. indėlius		paskolas (mortgages):	
4.50% už 3 m. term. indėlius		su nekeičiamu	
5.00% už 4 m. term. indėlius		nuosimčiu	
5.25% už 5 m. term. indėlius		1 metų	5.95%
4. % už 1 m. GIC mėn. palūk.		2 metų	7.00%
4.25% už 1 m. GIC invest. pažym.		3 metų	7.75%
4.75% už 2 m. GIC invest. pažym.		(fixed rate)	
5.50% už 3 m. GIC invest. pažym.			
5.75% už 4 m. GIC invest. pažym.		su keičiamu nuosimčiu	
6.00% už 5 m. GIC invest. pažym.		1, 2 ar 3 metų	6.00%
3.00% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)		(variable rate)	
4.25% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.			
4.75% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.			
5.50% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.			
5.75% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.			
6.00% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.			
3.00% už OHOSP (variable rate)			
2.75% už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)			
3.00% kasd. pal. sąsk. virš 10 000			
1.75% už kasd. pal. čekių sąsk.			
2.00% už Amerikos dol.kasd.pal.sąsk. (US dol. Sav. Acc.)			

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eilgoje.

AKTYVAI per 97 milijonus dolerių

Kredito kortelė

Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaides. Kelionių čekiai (American Express, Thomas Cook mastercard cheques). Kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. (The Co-operators & Blue Cross). Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda. (Cumis & The Co-operators).

KASOS VALANDOS:

- Pirmad., antr., ir trečiad. nuo 9 v.r.-3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r.-8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r.-1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

DAIVA DALINDA, BBA, Broker Tel. (416) 231-5000

Amerikos didžiausia namų pardavimo įstaiga plečiasi Kanadoje!

Islington-Kingsway Realty Inc.
Prezidentė, turinti 14 metų patyrimą, jums sąžiningai patarnaus.

Nemokamas namo įvertinimas.

2908 Bloor Street West, Etobicoke, Ontario M8X 1B6 FAX (416) 233-2713

EUROPARCEL
APTARNAUJAME LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ

NAUJA VIETA – NAUJOS VALANDOS TOKS PAT GERAS PATARNAVIMAS

Nuo gegužės 1 d. mes persikeliame į naujas patalpas – prie Rutos aukštinio amžiaus klubo, 1450 DE SEVE. Antikvarinė vieta RUE LEGER gatvėje beveiks nuo gegužės 15 d. Paketu priimame NAUJOS VALANDOS bus nuo 9 v. ryto iki 7 val. vakaro TIK TREČIADIENIAIS. Paketų išsiuntimas ir toliau bus kiekvieną savaitę. Paketų "pick up service" paėmimas iš jūsų namų veikia nuo pirmadienio iki penktadienio.

Siuntiniai pristatomi tiesiog į namus.
Nėra maksimumo svorio.
Minimumas 2 kg, arba \$10.00.
Nauja kaina: \$5.10 už kg

MONTREALYJE 1450 DE SEVE LASALLE, QUE.

Naujas telefonas **937-9898**
Vytas Grudis Jr.

SKAMBINKITE INFORMACIJOS IR APTARNAVIMO REIKALAI BET KADA - 7 DIENAS

MEDELIS CONSULTING
1407 Sarscee St., Oshawa, Ont. L1G 4N2
Tel. 1-416-434-1847
ALGIS ar STEFA MEDELIAI

• Visos paslaugos atsikviečiant jūsų gimines iš Lietuvos: iškviatimai, bilietai, drauda.

Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. Reikalui esant atvažiuojame į namus.

KELIONĖS Į LIETUVĄ

Nupigintos kainos sezono pabaigai

Prašome registruotis kuo greičiau nes vietų neperdaugusia belikę

ALGIS MEDELIS trečiadieniais 11-17 val.

Kennedy Travel Bureau Ltd.
296 Queen Street West
Toronto, Ontario M5V 2A1
Tel. (416)593-0600 FAX 593-0604

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

ly vyriausybė Kvebeko valdymą perėmė po 1985 m. laimėtų provincinio parlamento rinkimų. Tada rinkimus pralaimėjęs separatistų Kvebeko partijos premjeras R. Levesque jau buvo priėmęs 1977 įsigaliojusį įstatymą nr. 101, uždraudęs anglų kalbą net ir krautuvų bei institucijų iškabose. Tačiau Kvebeko partija 1980 m. pralaimėjo referendumą su Kanada bendraujančios nepriklausomybės klausimu.

Kanados aukščiausiasis teismas angliškų iškabų uždraudimą Kvebeke pripažino nelegaliu. Tada daugeliui kanadiečių keistai atrodė premjero R. Bourassa suktas žingsnis – priimtas kitas įstatymas nr. 178, išorinėms iškaboms gražinantis prancūzų kalbą, o vidinėms leidžiantis anglų. Atmesti aukščiausiojo teismo sprendimui premjeras R. Bourassa rado specialią klauzulę Kanados konstitucijoje, provincijoms leidžiamą pasinaudoti išimtiniais atvejais. Tad jis ir vėl pasirinko nuolaidą Kvebeko separatistams, norėdamas sustiprinti liberalus sekančiuose provincinio parlamento rinkimuose ir tuo būdu užtikrinti Kvebeko pasilikimą Kanados federacijoje.

Pranešęs pasitraukimą iš politikos 1994 m. pradžioje, premjeras R. Bourassa pabrėžė, kad jo paliekama Kvebeko liberalų partija atmeta federacinės Kanados suskaldymą. Mat Kanada, nepaisant jos visų problemų, tebėra viena geriausių šalių pasaulyje. Jis perspėjo kvebekiečius, kad jie, pradėję federacinės Kanados išardymą, nesusilaikytų investicijų iš užsienio. Įsidėmėtina ir kita pasitraukiančio R. Bourassa pastaba: "Negalys išsivaizduoti, ką Kvebekas laimėtų, sulaukęs Kanadą į tris dalis. Geopolitinių požiūriu Kvebeko nepriklausomybė yra absurdas".

Šiltų žodžių R. Bourassa pažėrė pagrindinių Kanados partijų vadai rinkiminiam parlamento vėjui. Ministras pirm. K. Campbell jis yra geriausias liudininkas ištikimybės Kvebekui ir Kanados federacijai. Liberalų vadas J. Chretienas R. Bourassa pavadino politiką, visą gyvenimą paaugojusiu Kanados ir Kvebeko reikalams. NDP socialistų vadovė A. McLaughlin džiaugėsi R. Bourassa pastangomis kelti Kvebeko problemas federacinėje Kanados

sistemoje ir su jomis supažindinti kanadiečius. R. Bourassa net ir separatistinio Kvebeko bloko vadas L. Bouchardas laiko šiltu ir paprastu žmogui, siekusi neįmanomų federacinių reformų.

Oficialiai skelbiama, kad R. Bourassa nori daugiau laiko praleisti su šeima. Įtartinai atrodė prasarimas, kad tokį sprendimą jis padarė praėjusį pavasarį, 1992 m. žiemą eksperimentiniais vaistais gydęs atsinaujinusį kraujo vėžį. Pavasarį buvo teigiama, kad gydymo būta sėkmingo, vėžio pavojus esąs pašalintas.

Galimas dalykas, pasitraukimui iš politikos turėjo įtakos Kvebeko liberalų partijos susilpnėjimas, kurio šioje provincijoje neišvengė J. Chretien vadovaujama Kanados liberalų partija. Didelį separatistų sustiprėjimą Kanados parlamento rinkimuose liudija L. Bouchardo vadovaujamas Kvebeko blokas. Tad persiši išvada, kad Kvebeko parlamento rinkimų liberalai nelaimės ir kad valdžion sugrįš R. Levesque'o įsteigta separatistinė Kvebeko partija, kuriai dabar vadovauja Jacques Parizeau. V.Kst.

Lietuvos ūkininkams 130 traktorių

Lietuvos generalinio konsulo H. Lapo pradėtas "Traktorių ūkininkui vėjus" jau užpildo 130 traktorių su padargais. Papildoma traktorių užsakė: R. Gajauskas, V. Daugirdas, Toronto kredito kooperatyvas Parama (2 prie 10 anksčiau), A. Kairys, C. Lakšauskas, A. Švitra, J. Sleinius, A. Karalevičius, NN, S. Misevičius, J. Vaskela (antrą), B. Nagienė, C. Jasutienė, A. Astravas (antrą), ir J. Strodmskis.

Traktorių T-25A su vežimu, dviem plūgais, kultivatoriumi ir šienapjove kainuoja \$2550 JAV ir pristatymas nuo \$50 iki \$100, priklausomai nuo atstumo.

Šis 33 arklio jėgų dyzelinis traktorius labai tinkamas mažesniems ūkiams ir rekomenduojamas žemės ūkio ministerijos. Ūkininkas, gavęs traktorių, pasirašo pasižadėjimą, kad be pirkėjo sutikimo jis traktoriaus negali parduoti, išmainyti arba perleisti kitam. Pasinaudokime šiuo vėjumi ir pirkime traktorių savo giminei – ūkininkams. Jeigu ūkininkų – giminių neturite, ūkininkų sąrašą galite gauti generaliniame konsulate. Jie yra buvę partizanai, tremtiniai, atgavę tėviškes ir neturi kuo išdirtbti žemės.

Traktoriaus pirkimo reikalą prašome kreiptis į Consulate General of Lithuania, 235 Yorkland Blvd., Suite 502, Willowdale, Ontario, Canada, M2J 4Y8, tel: (416) 494-8313, faksas: (416) 494-4382.

Metinė "TEVIŠKES ŽIBURIŲ" prenumerata oro paštu – 110 dolerių višuoje pasaulio kraštuose, įskaitant ir Lietuvą.

GIEDRA IR RIMAS PAULIONIAI

Sidabrinė sukaktis

Giedros (Rinkūnaitės) ir Rimo Paulionių santuokinė 25 metų sukaktis gražiai paminėta rugsėjo 11 d. Anapilio sodyboje, Mississaugoje.

Pradėta Mišiomis Lietuvos kankinių šventovėje. Jas auklėjo abiejų Toronto lietuvių kat. parapijų klebonai, Lietuvos kankinių – kun. Jonas Staškus, Priskelimo – kun. Augustinas Simanavičius, OFM. Apie santuokos neišardomumą, pasiūlydamas sukaktuviniųku nūeitu bendruoju keliu, pamokslą pasakė kun. J. Staškus. Pamaldų iškilmingumą didino prie vargonų muz. J. Govėdas, pritaikytas giesmes giedojė – sol. V. Paulionis, muz. D. Viskontienė, muz. N. Benotienė, smuiku R. Melkienė, birbyne T. Pabrėža. Specialios sukaktuviniųkam skirtos apeigos, dukterų palyda, sveikinimai ir susirinkusių gausa padvelkė neeiliniu išpuščiu.

Anapilio muziejaus Parodų salėje 150 svečių susėdo prie puošnių stalų po to, kai plojimai ir maršu vadovaujant V. Ramanauskui buvo pasitiktai to vakaro kaltininkai ir pasodinti po tautinių juostų "pastogė" ir raminių išpintu vainiku. J. Karasiejus pakvietė sukaktė bėti malda prieš valgi kun. A. Simanavičių, OFM. Sudainavus "Ilgiausių metų", tostais išreikštas linkėjimas Giedrai ir Rimui Paulioniams dar daug džiaugsmingų ir darbingų me-

tų. Pasisotinus skaniais valgiais, vaišėms vadovavęs J. Karasiejus kvietė kalbėtis. Gerosios savo tėvilius sveikino pagrindinės šios malonios staigmenos rengėjos dukterys Audra ir Lina, Anapilio choro vardu A. Pajaujienė. Rimas Paulionis, nesigailėdamas humoro, papasakojo apie šio "paslaptingo" renginio nuojautas. Jo žmona Giedra, kaip šeimoje įprasta, tarė "paskutinį žodį". Abu padėjo šios šventės rengėjams ir atsilankiusiems svečiams, kurių dauguma buvo Rinkūnų bei Paulionių giminės ir draugai. Pristatyti vaišėse dalyvavę buvę jaunųjų pabroliai bei pamerę. Norint išlaikyti privačią šeimynę nuotaiką, atsisakyta visuomeninio pobūdžio sveikinimų.

Po "jaunųjų valso" smagi vakaronė tęsėsi vieniems pašokant, kitiems pasišnekučiuojant, pasidalinant išpuščiais apie šią sidabrinę sukaktį.

Abu sukaktuviniųkam – gimnazijos mokytojai. Giedra KLB krašto valdybos švietimo k-jos pirmininkė, Toronto Mairono lietuvių mokyklos vedėja, "Gintaro" ansamblio dalyvė ir rėmėja, skaučių paskaitininkė. Rimas – dailininkas, su rengęs ne vieną savo darbų parodą, Anapilio choro dalyvis, jaunimo organizacijų rėmėjas. S.

TORONTO

Solistės Slava Žiemelytė ir Anita Pakalniškytė-Puodžiūnienė, akompanuojant muz. Jonui Govėdai, ruošiasi išleisti vokalinę duetų kasetę. Programoje bus Mendelsohno, Schumann'o kūrinių, taip pat ir kai kurių lietuvių kompozitorių parašyti duetai.

Paroda meno, švietimo temomis, veiks nuo 1993 m. spalio 2 d. iki 1994 m. vasario 6 d. The Market Gallery patalpų antrame aukšte, Front ir Jarvis gatvių kampe. Lankymo laikas nuo trečiadienio iki penktadienio 10 v.r. – 4 v.p.p.; šeštadieniais 9 v.r. – 4 v.p.p. Įėjimas nemokamas. Parodą suorganizavo Toronto miesto švietimo darbuotojai. Inf.

Prancūzijos lietuvių grupė, lydimą giminaičio hamiltoniečio Stasio Senkaus, aplankė "TŽ". Jos vadovė – Janina Kaspar – Valstakas papasakojo apie lietuvių veiklą Alzase, kur yra sudaryta Alzaso lietuvių draugija. Ji rūpinasi Lietuvos reikalais, telkia pagalbą Lietuvai įvairiais reikmenimis, platina atitinkamą informaciją apie Lietuvą prancūzų kalba. Alzaso lietuvių dauguma yra gimusi Prancūzijoje, lietuvių kalbos nemoka, tačiau jaučiasi lietuviais. Iš "TŽ" redakcijoje atsilankiusių nė vienas nekalbėjo lietuviškai, bet prašė nemokamai siuntinėti "TŽ" jų draugijai, kurios veikloje dalyvauja ir iš Lietuvos dabar atvykę studijuoti tautiečiai. Ši draugija su kitų pagalba rūpinasi 140 vaikų iš Lietuvos globa atostogų metu.

Dokumentinis filmas "Baltic Fire" buvo rodomas rugsėjo 16 d. 9 v.v., TV Ontario. Filmo tema – dainuojanti bei giedanti revoliucija Baltijos kraštuose. Filmo režisierė – **Zoe Dirsė**. Ji trumpai papasakojo apie filmą, apimantį įvykius nuo 1991 m. sausio 13 d. iki šių dienų. Buvo rodomi kruvinieji Sausio 13-sios įvykiai, pasikalbėjimai su įvykių dalyviais, žuvusiųjų laidojimas, Aukščiausios tarybos pirmininko Vytauto Landsbergio kalba, rodė jį ir skambinant pianinu. Iš Latvijos buvo rodoma jaunų žurnalisto mirtis, jo laidotuvių, pasikalbėjimas su žmona. Rygos vaizduose matėsi barikados gatvės.

Buvo parodyta ir Otavos lietuvių reakcija, kai vyko žurnalistų Lietuvoje, pokalbiai su jaunais žmonėmis Kanadoje ir JAV-se, jų nuomonės apie įvykius Baltijos kraštuose.

Važiuojantiems į Lietuvą

Mieli mūsų tautiečiai, Maloniai norime Jums pranešti, kad pageidaujantieji aplankyti Lietuvą turi puikią galimybę nuosirdžiai pabendrauti su žmonėmis neoficialioje aplinkoje. Prie Politikalinių ir tremtinių sąjungos įsikūrusios akcinės bendrovės "Intra" Turizmo skyriaus kartu su firma "Danova" viešąsias Lietuvoje metu suteiks Jums galimybę apsigyventi privačiuose butuose arba atskiruose kambariuose. Senas ar jaunas, didelis ar mažas, gimęs Lietuvoje ar svetur – visi galėsite pabendrauti prie šeimos aukuro, pajusti lietuvišką svetingumą, atgaivinti mielos Tėvynės prisiminimus. Mes, patys išgyvenę tremties skausmus ir negalias, gerai suprantame Jūsų didžiulį Tėvynės ilgesį, troškimą aplankyti širdžiai brangų kraštą, todėl laukiame Jūsų Lietuvoje ir siūlome savo pagalbą.

Jums pageidaujant, galime suteikti šias paslaugas: sutikti Vilniaus aerouoste ar kitoje sutartojimo vietoje, parūpinti nakvynę, maitinimą, transportą, poilsį kurortuose ar poilsiavietėse, organizuoti turistines ekskursijas, keliones į gimtąsias vietas arba pas gimines, išvykas į kultūrinius renginius, o norintiems pamežioti padėsime organizuoti medžioklę. Mūsų kainos nėra didelės. Jos prieinamos tiek turtiniams, tiek ir mažiau pasiturintiems žmonėms.

Informacija teikiama: telefonai 75-60-24, 62-69-29. Fax. (3702) 633-308. Paštu: Remigijus Dainys, A/d 2476, 2051 Vilnius, Lithuania. Su pagarba – Albinas Vaičiūnas Remigijus Dainys

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ

"PUNIA"

Atliekame visus lauko ir vidaus remonto darbus: sienų vandentiekio • elektros • keramikos plytelių • stiklo blokų • langų • dažymo ir kt. įrengiam • rūsius • vonias • pirtis • lauko verandas. **Skambinti Alvydai tel. 848-9628**

Dantų gydytoja

Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

39 Dundas Street East, Suite 201, Mississauga, Ontario L5A 1V9

Telefonas: 276-8863

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais.

1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7 (Priešais Lietuvių namus)

Telefonas: 530-1070

Dantų gydytojai

Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.

Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.

Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth. (Orthodontist)

2373 Bloor Street West (Prie Jane St.)

Telefonas 763-5677

Advokatas

VICTOR E. RUDINSKAS,

B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.

15 John St., Suite 2 Weston, Ontario M9N 1J2 (arti Lawrence ir Weston Rd.)

Tel. 240-0594 (24 valandas) FAX 248-5922

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS B.A. M.L.S. LL.B.

perėmė a.a.advokato Algio Puterio bylas ir testamentus

1579 Bloor St. West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Ištaigos telefonas (416) 532-3443

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500 (Bloor ir Jane gatvių kampas)

Toronto, Ontario M6S 4W3 Tel. (416) 762-7393 Fax (416) 763-0674

Atstovybė Lietuvoje: Gedimino pr. 26-217 Vilnius 2600 Tel. (3702) 22 78 97 Fax (3702) 22 63 68

Juozas (Joseph) NORKUS
namų pirkimo ir pardavimo atstovas, patarnauja lietuvių kalba.

Nemokamas namų įvertinimas.

RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A9
Phone: (416) 769-1616

LEDAS REFRIGERATION

AIR CONDITIONING & APPLIANCES

Taisau ir įvedu visų rūšių

• Namų ir automobilių vėsinimo sistemos • Šaldytuvus, šaldymo sistemos • Elektrines virkles, indų plovimo mašinas • Skalavimo mašinas, džiovintuvus • Atlieku įvairius vandentiekio (plumbing) darbus.

Skambinti R. Jareckui

PAGE 370-3539 arba tel. 533-6310 Toronte (Nemokamas atvažiavimas ir įkainavimas.)

DRESHER Ltd.
Real Estate Member Broker

Tel. 233-3334 FAX 233-0285

3830B Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8
Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. **Kreipkitės į Valterį ar Rick Drešerius.** Kiekviena įstaiga tvarkosi atskirai.

Didžiausia pirkimo ir pardavimo organizacija pasaulyje.

DRESHER INSURANCE BROKERS

Fax 233-0285 - Tel. 231-2661

3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS ir

RIMA (Petkute) DREŠERIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 9 v.r. – 5 v.p.p.

Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas – greitas ir tikslus!

V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121, (416) 822-7376

Lilija Pacevičienė – telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA – INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6

(416) 533-1121 FAX 533-1122

15 METŲ SUKAKTĮ ŠVENČIANTIS VIENINTELIS KANADOJE LIETUVIŠKAS PROFESIONALUS KELIONIŲ BIURAS Kviečia keliauti KARTU!

KELIONĖS Į BALTIJOS KRAŠTUS!

VILNIUS ..... nuo **\$824**
RYGA ..... nuo **\$975**
TALINAS ..... nuo **\$895**

Visoms kelionėms užsakymus priimame dabar.
GARANTUOJAMOS GERIAUSIOS KAINOS.
Užsakydami keliones per mūsų biurą – remiate Baltijos kraštus.

Mūsų biure Jūs galite užsakyti:
• Išskirti vietas bei keliones giminiams atvykti į Kanadą. • Sveikatos ir kelionių draudimus. • Persiųsti pinigų ir vaistų giminiams. • Keliones lėktuvais bei traukiniais. • Keliones pramoginiams laivais. • Keliones į Floridą ir kitus šiltus kraštus. • Keliones į sveikatingumo sanatorijas.

VISAIS ŠIAIS KLAUSIMAIS SKAMBINKITE:
Tel. (416) 533-8443, FAX (416) 533-6279
1605 Bloor St.W., Toronto, Ontario M6P 1A6, Canada

Kelionių verslo registracijos nr. 2559030 (retail), nr. 2475066 (wholesale)

Maloniai kviečiame naudotis naujos lietuviškos įstaigos

GINTARAS EXPRESS
paslaugomis

Siuntiniai į Lietuvą siunčiami be mūito mokesčio

DĖŽĖS: 1,5 kubinės pėdos **\$1.00**
3 kubinės pėdos **\$2.00**

Siuntiniai į Lietuvą laivu:
mūsų ir taip pat jūsų dėžėse
1 kubinė pėda **\$7.00**
arba 1 kg **\$1.20**

Siuntiniai į Lietuvą lėktuvu:
1 kg **\$4.50**
Garantuojamas greitas pristatymas – iki 14 dienų. Siuntinių pristatymas į namus, iki 50 kg arba 5 kub. pėdų, atsiunčiant kvitą su gavėjo parašu **\$14.00**
JAV arba Kanados dolerių pasiuntimas su pristatymu į namus ..... **4%+\$14.00**

Visi siuntiniai apdrausti be papildomo mokesčio
Automobilių ir kitos įrangos persiuntimas.
Kelionės į Lietuvą nuo \$899.00

Kiti patarnavimai
Siuntiniai Toronto mieste iš namų paimami nemokamai.
Garantuojame greitą ir sąžiningą patarnavimą.
Lietuviai pas lietuvius.

Mūsų atstovai: Kitcheneryje, Waterloo, Guelph, Cambridge
Lolita arba Armandas, tel. (519) 571-9422
Hamilton: Alfredas Zorkus, tel. (416) 522-9966
London: Jonas Naruševičius, tel. (519) 657-1751
Delhi: Pranas, Teresė Pargauskai, tel. (519) 468-2163

1968 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 3K9 (Prie High Park požeminės stoties).
Tel. (416) 604-4400, FAX (416) 604-9748.

Atidaryta nuo pirmadienio iki penktadienio nuo 10 v.r. – 7 v.v., šeštadienį nuo 10 v.r. – 4 v.p.p.

TORONTO

Anapilio žinios

— Ateinantį sekmadienį bus šventiama mūsų parapijos šventė. Iškilmingos pamaldos bus 3 v.p.p., o parapijos vaivės ir kun. Vytauto Volerto priėmimas — 5 v.p.p. Meninę programą atliks Toronto choras "Volungė". Bilietus į vaivės patalynę R. Celejewska (tel. 231-8832). Anapilio autobuselis parapijos šventės dieną važiuos iš ryto įprastine sekmadienio tvarka, o po pietų — nuo Islington požeminių traukinių stoties paims žmones 2.30 v.p.p.

— Palaidoti: rugsėjo 17 d. a.a. Kazė Ragauskienė, 90 m. amžiaus; rugsėjo 20 d. a.a. Antanas Aulinskas, 83 m. amžiaus; a.a. Viktoras Dailidė, 89 m. amžiaus; a.a. Kazys Konkulevičius, 79 m. amžiaus.

— Tuoktis ruošiasi: Sabina Prakitė su Garth Robinson, Gitana Kartavičiūtė su Darium Chodochinsku.

— Toronto Maironio mokyklos mokslo metų pradžios pamaldos bus spalio 3, sekmadienį, 9.30 v.r. Lietuvos kankinių šventovėje.

— Kanados šaulių rinktinės dvidešimtpenkmečio progą, spalio 3, sekmadienį, mūsų šventovėje 11 v.r. Mišiose organizuotai su vėliavomis dalyvaus šauliai. Po pamaldų kapinėse jie paminės savo pastatytą "Žuvusiems už Lietuvos laisvę" paminklo atidengimo penkerių metų sukaktį.

— Rudeninė kapinių lankymo diena bus spalio 31, sekmadienį. Mišios bus Lietuvos kankinių šventovėje 3 v.p.p. Autoakstėje bei kapinėse tvarką prižiūrės Toronto VI. Pūtvo kuopos šauliai. Autobusas kapinių lankymo pamaldoms važiuos nuo Islington požeminių traukinių stoties Anapilį 2.30 v.p.p., o nuo Anapilio atgal grįš 5.30 v.p.p. Anapilio autobusėlis važiuos tą sekmadienio rytą Anapilį į pamaldas įprasta tvarka.

— Lietuvos daugiavaikių šeimų pagalbai per KLM moterų draugiją paaugojo: \$100 — J. Staškevičius; \$20 — P.N. Bridickai.

— Mišios rugsėjo 26, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Bernardą Petkevičių, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 11 v.r. už a.a. Antaną Bernotą.

Lietuvių namų žinios

— Sekmadienio popietėje dalyvavo 180 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: Augustinas Strazdas iš Kauno, Karl Polsterer iš Hamburg/Saar, Vokietijos. Svečius supažindino ir pranešimus padarė LN valdybos narys A. Sukauskas.

— Slaugos namų posėdis rugsėjo 23, ketvirtadienį, 6 v.v.

— LN valdybos posėdis — rugsėjo 23, ketvirtadienį, 7.30 v.v.

— Lietuvių namuose galima įsigyti lietuvių kalba šiuos leidinius: "Lietuvos imonės ir organizacijos" 1993 m. laida, "Lietuvos bankai", "Litas prieš litą"; anglų kalba "Lithuania — businessman's handbook", "Official Vilnius", kuriame duodami Lietuvos respublikos institucijų adresai, telefonai, faksai bei kita svarbi informacija apie Vilniaus istaigas, "Banks of Lithuania". Šiuos informacinius leidinius taipgi galima užsisakyti pas V. Kulnį tel. 769-1266.

— Ligonių lankytojai renkasi pasitarimui rugsėjo 29, trečiadienį, 7 v.v. Žinantieji apie sergančius arba pagalbos reikalingus tautiečius prašomi dalyvauti šiame pasitarime arba pranešti tel. 769-1266.

ROYAL LEPAGE

Residential Real Estate Services
5110 Dundas Street West,
Etobicoke, Ontario M9A 1C2
Bus.: (416) 231-3000 (24 hr.)
Res.: (416) 231-4937
Fax (416) 231-6993

Teodoras (Ted) Stanulis

Perkant ar paruošiant namą, prašau kreiptis į mane. Pirkėjai ir namai suvedami (Home Match) kompiuterio pagalba iki namas bus paruoštas ar pirkėjas jį nusipirks. Asmeninė raštiška garantija, kad visas bus atliktas kaip buvo pradžioje. **Nemokamas namų įvertinimas.**

Kviečiame aplankyti NAUJAS PARODAS
Kanados lietuvių muziejuje Anapilyje
Muziejaus lankymo valandos: sekmadieniais — nuo 10.15 v.r. iki 8 v.v.; pirmadieniais — nuo 1 v.p.p. iki 10 v.v.

Muziejaus vadovybė

MEGAIR
HEATING & AIR CONDITIONING

Industrijos, namų, biznio
PARDUODAME, APTARNAUJAME, ĮRENGIAME

šildymą, oro vėsinimą, šaldymą, elektroninį oro valymą, drėgninimo aparatus

PAUL DELKUS
(416) 568-1755

Prisikėlimo parapijos žinios

— Kun. Viktoras Aukštakalnis, Viduklės ir Paupio parapijų klebonas, praeitą sekmadienį sakė pamokslus per visas Mišias. Kun. Viktoras savo parapijoje turi našlaityną, kur prižiūri per 20 vaikų.

— Ruošiasi tuoktis Birutė Adomonytė su Neil J. Sherwood, Tundra Ehlers su Albert J. Lee.

— Praeitą sekmadienį per 10.15 v.r. Mišias giedojo "Volungės" choras. Be to, per šias Mišias dar giedojo ir jaunimo grupė, kuriai taip pat vadovauja muz. D. Viskontienė, padedant D. Radtkei, akompanuojant J. Vaičytei.

— Parapijos choras pradėjo naują sezoną, giedodamas per 11.30 v. Mišias.

— Pakrikštytas Aras-Kazimieras, Danutės (Čepaitės) ir Arūno Pabedinskų sūnus.

— Pirmai Komunijai pasirušimo pamokos prasidės lapkričio mėnesį. Prašoma registruoti vaikučius, sulaukusius septynerių metų, parapijos raštineje.

— Parapijos KLM moterų draugijos sekretis susirinkimas įvyks spalio 24 d. po 11.30 v. Mišių Parodų salėje. Susirinkimo metu kalbės dr. Birutė Jonienė tema "Vaiko psichologija".

— KLM moterų mūsų parapijos skyrius organizuoja uždaras kolektyvas, kurias praves kun. Stasys Šileika, SDB, gruodžio 4-6 d.d. Tėvų augstinijonų vienuolyne, King City, Ont.

— Mišios rugsėjo 26, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. prelatą Praną Vaserį, 9.20 v.r. — už a.a. Luciją, 10.15 v.r. — už a.a. Augustiną Prancėvičių, už a.a. Angeliką Kuliešienę, už a.a. Emiliją ir Joną Aleksus, 11.30 v.r. — už gyvus ir mirusius parapijiečius.

— Iš a.a. Stasio Šalkausko palikimo Irena Turutienė "Tėviškės žiburiams" perdavė \$1000.

— A.a. Juozo Kvederio, mirusio 1993 m. rugpjūčio 25 d., testamentiniu palikimu "Tėviškės žiburiams" \$200 perdavė R. Žiogarys.

— A.a. Onai Adomavičienei mirus, dukrai Laimai Mačionienėi, sūnui Povilui bei jų šeimoms, gilią užuojautą reiškdamas Antanas ir Irena Mačioniai "Tėviškės žiburiams" aukojo \$25.

— A.a. Jono Meškio dvejų metų mirties prisiminimui Sault Ste. Marie lietuvių bendruomenė "Tėviškės žiburiams" aukojo \$100.

— EL. Kairienė, gyvenanti Vokietijoje, savo vyro, buvusio "Tėviškės žiburių" bendradarbio, J. Kairio atminimui "Tėviškės žiburiams" parėmė 1000 DM auka. Leidėjai nuoširdžiai dėkoja.

— A.a. Stasio Gaidelio 10 metų mirties prisiminimui žmona Anastazija Gaidelienė "Tėviškės žiburiams" aukojo \$50.

Anapilio autoakstės vauji

aukojo \$500 — V. Aušroto vadovaujamas Anapilio knygnas; \$200 — V. Vaitkus; \$100 — V. R. Akelaičiai, R. Celejewska, J. Žakevičius; \$50 — V. S. Kneitai. Iš viso iki šiol surinkta \$21,050.24.

— Toronto "Gintaro" jaunių ir vaikų repetitijos prasideda rugsėjo 23, ketvirtadienį, 6.30 v.v. Prisikėlimo parapijos salėje. Prašome bent vieną iš tėvelių būtinai dalyvauti posėdyje, bus pranešimų ir naujų vaikų registracija, kuriems reikia turėti savo OHIP numerį. Inf.

— Kiškio klubas pradeda savo veiklos metus rugsėjo 23, ketvirtadienį, 9.30 v.r. Anapilio patalpose.

Valdyba

— "VILNIAUS" rūmų patalpose mezgimo būrelio sezonas prasidės rugsėjo 27 d., 10 v.r. Kviečiame atsilankyti.

— Toronto lietuvių namuose š. m. rugsėjo 28, antradienį, 7 v.v. rengiama pranešimas tema "Praktiški patarimai užsienio lietuviams namų statybai Lietuvoje". Pranešimą darys statybos bendrovės savininkas Vilniuje inž. Eugenijus Kriškoviecas.

— Spalio 3, sekmadienį, 2.30 v.p.p. LN rengiama paskaita "Lietuvos ekonomika ir ryšiai su Vakarais". Ją skaitys ir į klausimus atsakys Lietuvos užsienio reikalų ministerijos techninės pagalbos skyriaus vedėja dr. Jolanta Kriškovienė.

— Šiuo metu studijas gilina York universitete Klaipėdos un-to ekonomijos teorijos prof. Vytautas Jusčius ir Vilniaus universiteto dėstytojos — Vilija Kostelnickienė ir Dalia Kriščiūnienė. Pastarieji dalyvaus šioje paskaitoje ir diskusijose. Visi kviečiami dalyvauti.

— Anapilio muziejaus statybos vauji aukojo: \$100 — J. Staškevičius.

— Toronto lietuvių pensininkų klubas spalio 16, šeštadienį, 12.30 v.p.p. "Vilniaus" namų III-jo aukšto menėje rengia savo veiklos dvidešimtmetį: šilti pietūs iš dviejų patiekalų ir vynas. Meninę programą atliks "Sutartinė". Bilietus prašoma įsigyti pas T. Kobelskienę tel. 760-8003 ir J. Janušą tel. 767-4736.

Klubo vadovybė

— Iš Lietuvos atvykstančių į Pasaulio lietuvių šaudymo pirmenybes Kanadoje jų priėmėjas bei globėjas yra KLB Hamiltono apylinkės valdybos pirm. K. Deksnys ir Hamiltono lietuvių. B. Savickas

— "Volungės" choras, vadovaujamas D. Viskontienės, praėjusią vasarą dalyvavo tarptautiniame chorų festivalyje Toronte. Rugsėjo 12, sekmadienį, FM radijas transliavo "Volungės" atliktas dainas minėtame festivalyje su atitinkamais paaiškinimais anglų kalba. Ta programa truko beveik pusvalandį po ukrainiečių moterų choro koncerto. "Volungės" atstovas, teikęs paaiškinimus apie chorą ir lietuviškas jo dainas, pareiškė, kad volungiečiai rengiasi dalyvauti Lietuvos dainų-tautinių šokių šventėje 1994 m.

— Juozas Giedraitis, Tautos fondo tarybos pirmininkas, lankėsi "Tėviškės žiburijoje", pratęsė savo prenumeratą, pasidalijo lietuviškos veiklos įspūdžiais.

— Šv. Jono lietuvių kapinėms aukojo: \$200 — E. Šimaitienė; \$100 — P. Kondrotas; \$20 — H. Petkūnienė.

Kviečiame dalyvauti

KANADOS ŠAULIŲ RINKTINĖS
DVIDEŠIMTPENKMEČIO
MINĖJIME-POBŪVYJE,

1993 m. spalio 2, šeštadienį, 7 v.v., Toronto Lietuvių namuose, 1573 Bloor St. W.

Programoje: minėjimas, nuotaikinga meninė dalis, kurią atliks "Gintaro" ansamblio kaimo kapela, šilta vakarienė, šokiai, loterija.

Bilietus prašome įsigyti iš anksto pas šaulius: V. Pečiulį tel. 247-2221, B. Savicką tel. 244-2267, S. Jokubaitį tel. 537-2869.

Spalio 3, sekmadienį, 11 v.r. — iškilmingos Mišios Lietuvos kankinių šventovėje Anapilyje. Po Mišių bus paminėta lietuvių kapinėse paminklo "Žuvusiems už Lietuvos laisvę" atidengimo penkerių metų sukaktis. Taip pat kviečiame aplankyti šaulių sukaktuvinę parodą Kanados lietuvių kultūros muziejuje Anapilyje.

Rengėjai: Toronto Vlado Pūtvo šaulių kuopa

"PARAMOJE"
ADVOKATO PASLAUGOS NEMOKAMAI
- Šis pasiūlymas yra laikinas -

"Parama" apmokės advokatų atlyginimus* už visas naujas nekilnojamo turto paskolas (mortgičius).

* atlyginimo mokestį neįeina registravimo ir kitos faktinės išlaidos.

Norint gauti daugiau informaciją, prašoma skambinti paskolų vedėjams.

"PARAMA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonas 416-532-1149

5.95%

1 METŲ

UŽDARYTOS NEKILNOJAMO TURTO PASKOLOS (MORTGIČIAI)

"PARAMA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonas: 416-532-1149

PADEDAME įsidarbinti fabrikuose ir sandeliuose. Darbai įvairūs. Del daugiau informacijos skambinti Almai tel. 748-9020, antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 7 v.r. iki 6 v.v. Del pareiškimų kreiptis: 1111 Albion Rd., Unit 101 (Albion Rd. ir Islington Ave., šiaurės vakarų kampas).

ISNUOMOJAMI "Vilniaus" rūmose butai. Skambinti darbo valandomis tel. 762-1777 Toronte

KZR ROOFING
Dengiame ir taisome stogus. Skambinti Kazimierui tel. 604-3992 Toronte

PAGALBA LIETUVOS ŽEMDIRBIUI
Turime kultivatorių, traktorių nuo 2 iki 6 cilindrų ir įvairių padargų. Skambinti Vytaui ar Genei Kairiams ir atsisiųsime jums duomenis ir nuotraukas. Tel. 416-643-3334.

MONTREALQUE

Visi sekėme televizijoje Šv. Tėvo kelionę po Lietuvą. Keitėm kanalus, kad tik pagautume perduodamas trumpas jo kelionės ištraukas. Buvom nustebinti, kai viename reportaže buvo parodytas montrealiečiams gerai pažįstamas kun. Izidorius Sadauskas, atnašaujantis Mišias Vilniuje.

— Bruno Bulota, "Lito" vedėjas, rugsėjo pabaigoje porai savaitėi išvyksta į Lietuvą. Jis lydi Desjardins kreditų unijų grupės atstovus apžiūrėti įvairias galimybes Lietuvoje.

— Pranciškonai ar jų vasarotojai pamogę Montrealio solistus. Sol. Antanas Keblys liepos 25 d. pranciškonų vasarvietėje Kennebunkport, Maine, atliko rečitalį su Lietuvos liaudies instrumentų palyda iš juostelės. Liepos 29 d. ten pat jis koncertavo su sol. Danute Grauslyte ir vasarotojų choru, vadovaujamu Francis Kovaliauskaite. Ji solistams ir akompanavo.

Sol. Gina Čapkauskienė toje pačioje vasarvietėje rugpjūčio 20 d. atliko rečitalį ateitininkams sen draugiams. Akompanavo dr. Saulius E. Cibas. Rugspjūčio 25 d. sol. Gina dainavo su mezo-sopranu D. Grauslyte, sopranu ir gitariste Roberta Grandshaw, kartu pasirodant akordeonistui Joe Thompson ir pianistui Fred Talarico.

— KL katalikų moterų draugijos Montrealio skyriaus visuotinis susirinkimas įvyks spalio 3 d. po 11 val. pamaldų seselių namuose. Paskaitą skaitys "Nepriklausomos Lietuvos" redaktorė Birutė Nagienė.

— AV parapija savo šventės progą lapkričio 7 d. ruošia pietus. Bus trumpa meninė programa ir loterijos. Mažajai loterijai laimėkiai jau dabar priimami klebonijoje. Visi parapijiečiai bei draugai kviečiami dalyvauti, nes tai yra vienintelis metinis parapijos renginys.

B.S.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC
Namai - Automobiliai - Prekyba - Atsakomybė
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 722-3545 FAX 722-3546
JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B.
PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 256-5355
Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA
1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard
VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI
AKTYVAS — virš \$29,000,000 REZERVAS — virš 2 milijonų.
MOKA UŽ:

Certifikatus 1 m. —	5.00%	Taupymo — special.	1.75%
Certifikatus 2 m. —	5.50%	Taupymo — su gyv. dr.	1.25%
Certifikatus 3 m. —	6.00%	Taupymo — kasdienes	1.50%
Term. indėlius:		Einamos sąsk.	1.00%
1 metų	4.25%	RRIF-RRSP — 1 m.term.	5.25%
180 d. - 364 d.	4.00%	RRIF-RRSP — 2 m.term.	5.75%
120 d. - 179 d.	4.00%	RRIF-RRSP — 3 m.term.	6.00%
60 d. - 119 d.	4.00%	RRIF — RRSP — taup.	2.00%
30 d. - 59 d.	2.50%		

IMA UŽ:

Nekiln. turto:		asmenines — nuo	6.75%
1 metų	6.50%		
2 metų	7.00%		
3 metų	7.50%		

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00- 6.00

SPALIO 14 DIENĄ VYKSTU Į LIETUVĄ. Galiu nuvežti pinigų, vaisių, smulkias daiktus. Įteikiu asmeniška. Skambinti Petriui Brasui tel. 545-8868 Hamiltone.

REIKALINGA rusiškai kalbanti penkiom dienom 2 metų vaikui auklė, kuri galėtų gyventi kartu ir atlikti namų ruošos darbus. Skambinti tel. 764-7150.

ST. PETERSBURG BEACH, FL išnuomojamas visam sezonui dviejų miegamųjų butas. Arti jūra ir paroduotuvės. Skambinti vakarais tel. 234-9696 Toronte.

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas). Skambinti Algiiui tel. 272-8323.

ATOSTOGOS SAULĖTOJ FLORIDOJ. Kambarys ir prausykla, vėsinimas, apšildomas baseinas, pusryčiai — savaitė \$200. Miegamas kambarys, bendra prausykla — savaitė \$150. Arti paroduotuvų ir jūros. Skambinti arba rašyti: A. Zupluskas, 5886 Guest Court, North Fort Myers, FL 33903, USA. Tel. (813) 656-5886.

IMOKĖJUS PINIGUS Į PASLAUGOS "RŪTA" sąskaita, jūs galite aprūpinti Lietuvoje savo gimines, draugas, senelių ir vaikų namus šiais produktais: šviežia skerdiena 50 kg \$165, rūkytos mėsos gaminiai 20 kg \$165, sauso maisto rinkinys 50 kg \$165. Perduodu pinigų iš rankų į rankas neribotais kiekiais. Užsakovui pageidaujant, gavėjais gali gauti per 3 dienas. Maisto užsakymai pristatomi į namus. Teirautis nuo 9 v.r. — 11 v.v. tel. 416-536-4742. Adresas: 919 Dufferin St. Apt. 502, Toronto, Ont. M6H 4B3.

GĖLĖS
PARUOŠIAME gėles įvairioms progoms: vestuvėms, laidotuvioms ir t.t. Skambinti Valei Siminkevičienei tel. 761-9131.

REIKALINGA AUKLĖ, kuri galėtų gyventi kartu. Skambinti dienomis, vakarais, savaitgaliais tel. 738-2327 arba dienomis tel. 368-6633.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu — sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kurio laiku. Tel. 503-1687.

PARDUODAMI Minsko centre butai: 2 butai po 2 kambarius ir 1 butas keturių kambarių. Teirautis angliskai tel. 661-0350 arba lietuviškai tel. 250-8088.

PARDUODAMAS grynas bičių medus. Kreiptis pas bitininką J. Norų (didesnius kiekius pristatų į namus) tel. 389-8179. Taip pat galima gauti Anapilio knygnę.

EUROPEAN CATERING
Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kurio laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 234-0243 arba 605-1883 Toronte.

SPRINTING

Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus. Priimamos kainos, aukšta kokybė.

TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

KILIMŲ IR BALDŲ VALYMAS

EURO CLEAN

Greitas patarnavimas, prieinamos kainos, dezinfekcija ir "Stainguard".

SKAMBINKITE VIDMANTUI ŠILININKUI TORONTE
TEL. 456-0717 ARBA 402-7976